Document 1

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: aanpak Gomarus
Datum: zondag 28 maart 2021 12:54:37
Bijlagen: Plan van aanpak onderzoek Gomarus [redacted].docx

Dag [redacted],
In aanloop naar ons overleg later vandaag:
ik maakte alvast een overzichtje van aspecten die mogelijk aandacht vragen (verdere keuzes zijn nodig) en een opzetje voor aanpak.
Als je gelegenheid mocht hebben er naar te kijken, verwerk ik graag je opmerkingen, alvorens het intern onder betrokken collega's te verspreiden (ik vroeg ook [redacted] mee te lezen).
(NB: enkele passages mbt strategische risico's zijn niet bedoeld voor verdere interne verspreiding, maar goed wel op achtergrond mee te wegen).
Tot vanmiddag!
[redacted]

Document 1a

Plan van aanpak onderzoek Gomarus
Niet verspreiden | Voorlopig concept 27.3.21

Inhoud

I Eerste analyse situatie

IA Primaire aandachtspunten:

1 wat is situatie rond sociale veiligheid
- heeft school monitoringsgegevens voor afgelopen jaren + actueel
- wat is beeld uit monitoring sociale veiligheid afgelopen jaren + actueel
- signalen uit afgelopen jaren + actueel
- check: zijn er meldingen VI

Mogelijke uitkomsten:
monitoringsgegevens ontbreken > herstelopdracht
actuele monitoringsgegevens zijn negatief > herstelopdracht
actuele monitoringsgegevens zijn positief
er zijn signalen > eventueel: herstelopdracht

2 wat is situatie rond kerndoelen en burgerschap
- hoe wordt onderwijs kerndoel ingevuld
- is onderwijs strijdig met basiswaarden
- geeft school aandacht aan risico's basiswaarden
- bevordert school basiswaarden

Mogelijke uitkomsten:
kerndoel onvoldoende en/of onderwijs strijdig met basiswaarden > herstelopdracht
onvoldoende aandacht voor risico's basiswaarden > herstelopdracht
onvoldoende bevordering basiswaarden > aanbeveling

3 wat is beleid rond homoseksuele gevoelens & uit kast komen van leerlingen
- is dit conform wettelijke eisen
- is dit adequaat voor goede leerlingenzorg

4 idem personeel
- is dit conform wettelijke eisen

5 bestuur in control?
- hoe weet bestuur hoe docenten in praktijk handelen
- hoe zorgt bestuur ervoor dat docenten zich aan beleid school houden
- hoe voorkomt bestuur dat sterk afwijzende gevoelens in de gemeenschap doorklinken in uitingen personeel

IB Bijkomende aandachtspunten:

1 er heeft destijds een schikking plaatsgevonden
- hoe verhoudt zich dat tot leerlingenzorg? (toen; lessen voor nu?)

2 er worden 2 methoden genoemd
- beoordeling inhoud op strijdigheid met basiswaarden
- op welke andere scholen wordt deze methode gebruikt?

IC Interne voorbereiding

1 Was school opgenomen in school- en/of vragenlijstonderzoek BRV 2019?
2 Was school opgenomen in onderzoek burgerschap 2016?
Zo ja:
- conclusies?
- onvoldoendes? herstelopdrachten?
- uitspraken in rapporten op aspecten van huidige casus?

3 Zijn er signalen (actueel of in verleden)? VI meldingen?
4 Zijn genoemde methodes meegenomen in BRV-onderzoek 2019?
Zo ja: conclusies?
5 Monitoring sociale veiligheid (afgelopen jaren, actueel)
6 Eerdere onderzoeken:
- algemeen beeld
- uitspraken over de nu actuele thema's

7 Heeft bestuur andere scholen? Wat is daar het beeld?

II Aanpak naar bestuur / school:

1 Orienterend gesprek bestuur op zeer korte termijn

Doelen:
a) ophalen lezing bestuur nav juistheid mediaberichtgeving op hoofdlijnen
b) informeren naar situatie op school nav publiciteit (onrust? Hoe reageert bestuur naar leerlingen, ouders en docenten? En media?) doel: continueren ongestoorde voortgang onderwijs
c) ophalen reactie bestuur
    - hoe zal bestuur in schoolbeleid (mbt inhoud, klimaat, leerlingenzorg) verbeteren?
    - hoe zal bestuur in media reageren?

NB: ophalen informatie, in deze stap geen uitspraken

2 Intern beraad n.a.v. 1

Doelen:
a) eerste weging situatie
b) bepalen aanpak (vervolg naar school, naar bestuur)

3 Onderzoek school

Vermoedelijke onderwerpen:
- sociale veiligheid
- aanbod kerndoel + burgerschap (risico's + bevorderen basiswaarden; naleving kerndoel)
- schoolklimaat (incl. leerlingenzorg)
- sturing + control op klimaat en docenten (wordt beleid in praktijk waargemaakt)

Mogelijke uitkomsten:
- *herstelopdrachten*
- *onvoldoendes op aanbod en schoolklimaat*

4 Onderzoek bestuur

Vermoedelijke onderwerpen:
- beleid (aanbod, schoolklimaat, oog voor risico's, leerlingenzorg)
- sturing + control (heeft bestuur goed inzicht; is borging adequaat)

Mogelijke uitkomsten:
- *?*

Aandachtspunten
- Bepalen onderzoeksvorm (risicoonderzoek met oordelen, herstelopdrachten en aanbevelingen)

III Intern proces

1 Samenstellen team voor onderzoek

• Uitvoering onderzoek, rapportage	COI + 1 VO-lid WG SoKwa
• Analyse, ondersteuning	analist
• Onderzoeksleider	afdelingshoofd
• Advisering	[redacted] 10.2.e

Aanvullend, afhankelijk van fase onderzoek:

• Check op juridische aspecten	jurist
• Tegenlezer rapport	[redacted] 10.2.e
• Strategie woordvoering	[redacted] 10.2.
• Lijn naar departement	[redacted] 10.2.e

Portefeuillehouder IGO? D.VO?

2 Departement

- Ambtsberichten:
  - onderzoeksopzet + planning;
  - voorlopige conclusies;
  - eindrapport
- Overleg + afstemming naar aanleiding van ambtsberichten (geen tussentijdse of informele afstemming)

3 Veld

- Informeren VGS en Verus:
  - bij start: summier over opzet onderzoek (waar zal inspectie wel/niet naar kijken, en welke normen)
  - bij afronding: meer uitgebreid over (toelichting op) conclusies

3 Media

Gedurende looptijd:
inspectie doet onderzoek; indicatie datum afronding onderzoek; geen inhoudelijke reacties

Na afronding:
communicatie-strategie (afhankelijk van bevindingen) gericht op goede uitleg achtergrond conclusies, waar nodig met specifieke accenten voor doelgroepen.

IV Scenario's / mogelijke uitkomsten gesprek bestuur (en combi's):

1 bestuur ontkent situatie

Acties:
focus leggen bij actuele situatie, inhoudelijk laten rusten
waarheidsvinding verleden niet meenemen (maar: behandelen als signalen/risico's voor actuele situatie)

2 bestuur ontkent gedeeltelijk / bevestigt gedeeltelijk

Acties:
doorgaan op bevestigde onderdelen, doortrekken naar actuele situatie (Komt dit nog voor? Zo nee: is borging overtuigend? Zo ja: beoordeling op toelaatbaarheid)

3 bestuur bevestigt situatie

Acties:
idem 2

4 bestuur geeft aan dat dit incidenten waren, die nu niet meer voorkomen

Acties:
idem 2: hoe weet bestuur dat? Is borging overtuigend?

Specifiek: getroffen schikking

- bevestigt bestuur bestaan van een schikking
- wat is inhoud daarvan
- hoe verhoudt zich inhoud van schikking tot leerlingenzorg destijds en actueel?
- overweging: treffen geheime schikking lijkt zich slecht te verhouden tot leerlingenzorg

uitzoeken: kunnen we van bestuur vragen informatie te geven over inhoud schikking?
te volgen lijn in elk geval:

- hoe zal bestuur (bij nieuwe voorvallen) omgaan met zorg voor leerlingen?
- zou bestuur opnieuw zo'n schikking treffen?

SCENARIO'S MOGELIJKE UITKOMSTEN

1 inspectie zeer kritisch (onvoldoendes, herstelopdrachten) op omgaan met seksuele diversiteit

Rekening houden met:

- *juridisch verweer school*
- *verdere druk op relatie met confessioneel onderwijs (Verus, VGS)*
- *politieke effecten bij pleitbezorgers onderwijsvrijheid (wet BS ligt bij EK!)*

2 inspectie kritisch (herstelopdrachten) op bijkomende punten (zoals leerlingenzorg)

Rekening houden met:

- *politieke effecten bij pleitbezorgers inperking ruimte voor afwijzing seksuele diversiteit (wet BS ligt bij EK!)*
- *onbegrip in media*

3 inspectie (overwegend) positief op alle belangrijke punten

Rekening houden met:

- *politieke effecten bij pleitbezorgers inperking ruimte voor afwijzing seksuele diversiteit (wet BS ligt bij EK!)*
- *onbegrip in media*

V Omgevingsanalyse

Schets mogelijke risico's en krachtenveld:

- Wet BS ligt bij EK
  risico's:
  # voorstanders confessioneel onderwijs kunnen optreden OI interpreteren als 'vergaande inhoudelijke inmenging';
  # voorstanders inperking ruimte voor afwijzen seksuele diversiteit zullen genuanceerd oordeel OI opvatten als 'wet gaat niet ver genoeg' dan wel als inadequaat optreden inspectie.

- Confessioneel onderwijs zal huidige berichtgeving (en daarop volgend optreden inspectie) vermoedelijk opvatten als inperking onderwijsvrijheid en wellicht zelfs 'gewetensdwang'
- Het lijkt goed ermee rekening te houden dat school en/of VGS en/of Verus vergaand bezwaar zal maken tegen mogelijk kritische oordelen inspectie (risico's: ruimte voor eigenheid wordt op scherp gezet, wet BS wordt tegen deze achtergrond ingekleurd)

- Delen van samenleving / media zullen oordelen OI die ruimte laten voor schoolcultuur waarin homoseksualiteit wordt afgewezen niet begrijpen.

- Kern van de inhoudelijke spanning is:

  - Afwijzen seksuele identiteit leerlingen is niet geoorloofd (kwestie identiteitsverklaringen: en stellen van eisen aan seksuele identiteit mag geen voorwaarde voor toelating zijn).

  - Vrijheid van inrichting staat school toe te sturen op schoolklimaat. Onderdeel daarvan kunnen regels zijn over gedrag (bijv: kleding, taalgebruik, geen televisie, gebruik internet enz.). Dat geeft in beginsel ook ruimte voor regels over 'uitingen' van seksuele diversiteit. Een reformatorische school (en scholen van andere denominaties) zullen hier en daar willen sturen op 'niet normaliseren' van 'homoseksuele uitingen'.

  - Dit leidt tot spanning tussen
    a) accepteren van alle leerlingen + optimaal begeleiden van persoonsvorming van leerlingen enerzijds
    tegenover
    b) een schoolcultuur waarin zichtbaarheid van 'homoseksuele uitingen' wordt tegengegaan.

  - Dominante opvatting in samenleving is dat a) de algemeen norm is, en b) derhalve niet is toegestaan.

  - Opvatting van reformatorische (en andere scholen) is dat a) betekent dat individu geaccepteerd moet worden, maar algemene norm moet zijn dat homoseksualiteit moet worden afgewezen. Dat betekent dan dat b) leidend is, en daarbinnen invulling wordt gegeven aan a).

  - Elementen voor aanpak inspectie:
    - sturen op volstrekte duidelijkheid over normering van voorgaande (i.o.m. OCW)
    - dit waar mogelijk depolitiseren (wet leidend voor toezicht, politieke inkleuringen niet)
    - inzetten op maximaal uitleggen van norm en toepassing daarvan in concrete situaties

Document 2

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: onderzoek Gomarus
Datum: zondag 28 maart 2021 17:00:55
Bijlagen: Plan van aanpak onderzoek Gomarus [redacted] uitgebreid.docx

---

Dag [redacted],
Ter info
Zie bijgaand de nog enigszins herziene versie (dank voor jullie opmerkingen) van de aanzet voor PvA bij onderzoek Gomarus.
Het stuk wordt morgen besproken in de voorgenomen onderzoeksgroep, dan zullen afspraken worden gemaakt over aanpak, opzet en inhoud.
@[redacted] : zullen wij alvast de publicitaire aspecten verkennen? Zie betreffende onderdelen van de notitie.
Hartelijke groet,
[redacted]

Document 2a

Plan van aanpak onderzoek Gomarus
Niet verspreiden | Voorlopig concept 27.3.21

Inhoud

I Scenario's / mogelijke uitkomsten gesprek bestuur (en combi's):

1 bestuur ontkent situatie

Acties:
focus leggen bij actuele situatie, inhoudelijk laten rusten
waarheidsvinding verleden niet meenemen (maar: behandelen als signalen/risico's voor actuele situatie)

2 bestuur ontkent gedeeltelijk / bevestigt gedeeltelijk

Acties:
doorgaan op bevestigde onderdelen, doortrekken naar actuele situatie (Komt dit nog voor? Zo nee: is borging overtuigend? Zo ja: beoordeling op toelaatbaarheid)

3 bestuur bevestigt situatie

Acties:
idem 2

4 bestuur geeft aan dat dit incidenten waren, die nu niet meer voorkomen

Acties:
idem 2: hoe weet bestuur dat? Is borging overtuigend?

Specifiek: getroffen schikking
- bevestigt bestuur bestaan van een schikking
- wat is inhoud daarvan
- hoe verhoudt zich inhoud van schikking tot leerlingenzorg destijds en actueel?
- overweging: treffen geheime schikking lijkt zich slecht te verhouden tot leerlingenzorg

uitzoeken: kunnen we van bestuur vragen informatie te geven over inhoud schikking?
te volgen lijn in elk geval:
- ➢ hoe zal bestuur (bij nieuwe voorvallen) omgaan met zorg voor leerlingen?
- ➢ zou bestuur opnieuw zo'n schikking treffen?

SCENARIO'S MOGELIJKE UITKOMSTEN

1 inspectie zeer kritisch (onvoldoendes, herstelopdrachten) op omgaan met seksuele diversiteit

Rekening houden met:

- *juridisch verweer school*
- *verdere druk op relatie met confessioneel onderwijs (Verus, VGS)*
- *politieke effecten bij pleitbezorgers onderwijsvrijheid (wet BS ligt bij EK!)*

2 inspectie kritisch (herstelopdrachten) op bijkomende punten (zoals leerlingenzorg)

Rekening houden met:

- *politieke effecten bij pleitbezorgers inperking ruimte voor afwijzing seksuele diversiteit (wet BS ligt bij EK!)*
- *onbegrip in media*

3 inspectie (overwegend) positief op alle belangrijke punten

Rekening houden met:

- *politieke effecten bij pleitbezorgers inperking ruimte voor afwijzing seksuele diversiteit (wet BS ligt bij EK!)*
- *onbegrip in media*

II Eerste analyse situatie

IIA Primaire aandachtspunten:

1 wat is situatie rond sociale veiligheid

- heeft school monitoringsgegevens voor afgelopen jaren + actueel
- wat is beeld uit monitoring sociale veiligheid afgelopen jaren + actueel
- signalen uit afgelopen jaren + actueel
- check: zijn er meldingen VI

Mogelijke uitkomsten:
monitoringsgegevens ontbreken > herstelopdracht
actuele monitoringsgegevens zijn negatief > herstelopdracht
actuele monitoringsgegevens zijn positief
er zijn signalen > eventueel: herstelopdracht

2 wat is situatie rond kerndoelen en burgerschap

- hoe wordt onderwijs mbt kerndoel / relevante eindtermen ingevuld
- is onderwijs strijdig met basiswaarden
- geeft school aandacht aan risico's basiswaarden
- bevordert school basiswaarden

Mogelijke uitkomsten:
kerndoel / eindtermen onvoldoende en/of onderwijs strijdig met basiswaarden > herstelopdracht
onvoldoende aandacht voor risico's basiswaarden > herstelopdracht
onvoldoende bevordering basiswaarden > aanbeveling

3 wat is beleid rond homoseksuele gevoelens & uit kast komen van leerlingen

- is dit conform wettelijke eisen
- is dit adequaat voor goede leerlingenzorg

4 idem personeel

- is dit conform wettelijke eisen

5 bestuur in control?

- hoe weet bestuur hoe docenten in praktijk handelen
- hoe zorgt bestuur ervoor dat docenten zich aan beleid school houden
- hoe voorkomt bestuur dat sterk afwijzende gevoelens in de gemeenschap doorklinken in uitingen personeel

IIB Bijkomende aandachtspunten:

1 er heeft destijds een schikking plaatsgevonden

- hoe verhoudt zich dat tot leerlingenzorg? (toen; lessen voor nu?)

2 er worden 2 methoden genoemd

- beoordeling inhoud op strijdigheid met basiswaarden
- op welke andere scholen wordt deze methode gebruikt?

IIC Interne voorbereiding

1 Was school opgenomen in school- en/of vragenlijstonderzoek BRV 2019?
2 Was school opgenomen in onderzoek burgerschap 2016?
Zo ja:
- conclusies?
- onvoldoendes? herstelopdrachten?
- uitspraken in rapporten op aspecten van huidige casus?

3 Zijn er signalen (actueel of in verleden)? VI meldingen?
4 Zijn genoemde methodes meegenomen in BRV-onderzoek 2019?
Zo ja: conclusies?
5 Monitoring sociale veiligheid (afgelopen jaren, actueel)
6 Eerdere onderzoeken:
- algemeen beeld
- uitspraken over de nu actuele thema's

7 Heeft bestuur andere scholen? (Zaltbommel?). Wat is daar het beeld?

III Aanpak naar bestuur / school:

1 Orienterend gesprek bestuur op zeer korte termijn

Doelen:
a) ophalen lezing bestuur nav juistheid mediaberichtgeving op hoofdlijnen
b) informeren naar situatie op school nav publiciteit (onrust? Hoe reageert bestuur naar leerlingen, ouders en docenten? En media?) doel: continueren ongestoorde voortgang onderwijs
c) ophalen reactie bestuur
    - hoe zal bestuur in schoolbeleid (mbt inhoud, klimaat, leerlingenzorg) verbeteren?
    - hoe zal bestuur in media reageren?
d) spelen (nu of in recente verleden) naast casussen in NRC-artikel, andere zaken rond omgang met seksuele diversiteit?
e) spelen (nu of in recente verleden) op andere scholen van bestuur vergelijkbare zaken?
f) wat is opstelling van RvT? welke acties zal bestuur/school zelf gaan ondernemen?
g) detail: weet school om welke leerlingen het gaat? (contactinformatie beschikbaar?)

NB: nu alleen ophalen informatie, in deze stap geen uitspraken over oordelen oid (wel laten doorschemeren dat verder onderzoek overwogen wordt)

2 Intern beraad n.a.v. 1

Doelen:
a) eerste weging situatie
b) bepalen aanpak (vervolg naar school, naar bestuur)

3 Onderzoek school

Vermoedelijke onderwerpen:
- sociale veiligheid – ook spreken met leerlingen, leraren op relevante vakken
- aanbod kerndoel + burgerschap (risico's + bevorderen basiswaarden; naleving kerndoel)
- schoolklimaat (incl. leerlingenzorg) – ook spreken met leerlingen, leraren op relevante vakken
- sturing + control op klimaat en docenten (wordt beleid in praktijk waargemaakt)

Mogelijke uitkomsten:
- *herstelopdrachten*
- *onvoldoendes op aanbod en schoolklimaat*

4 Onderzoek bestuur

Vermoedelijke onderwerpen:
- beleid (aanbod, schoolklimaat, oog voor risico's, leerlingenzorg)
- sturing + control (heeft bestuur goed inzicht; is borging adequaat)

Mogelijke uitkomsten:
- *?*

Aandachtspunten
- Bepalen onderzoeksvorm (risicoonderzoek met oordelen, herstelopdrachten en aanbevelingen)

- Ook onderzoek op andere scholen van bestuur? (i.e.g.: onderzoek signalen, monitoring, eerdere onderzoeken, lopende herstelopdrachten enz). Andere scholen bestuur in themaonderzoeken 2016 en 2019?

IV Intern proces

1 Samenstellen team voor onderzoek

• Uitvoering onderzoek, rapportage	COI + 1 VO-lid WG SoKwa
• Analyse, ondersteuning	analist
• Onderzoeksleider	afdelingshoofd?[redacted]
• Advisering en overall-coördinatie	[redacted]

Aanvullend, afhankelijk van fase onderzoek:

• Check op juridische aspecten	jurist
• Tegenlezer rapport	[redacted]
• Strategie woordvoering	[redacted]
• Lijn naar departement	[redacted]

Portefeuillehouder	D.VO tot 15 april, daarna afdelingshoofd?

NB: vanwege politieke gevoeligheid updates IGO van voornaamste stappen

2 Departement

- Ambtsberichten:
  - onderzoeksopzet + planning;
  - voorlopige conclusies;
  - eindrapport
- Overleg + afstemming naar aanleiding van ambtsberichten (geen tussentijdse of informele afstemming)

3 Veld

- Informeren VGS en Verus:
  - bij start: summier over opzet onderzoek (waar zal inspectie wel/niet naar kijken, en welke normen)
  - bij afronding: meer uitgebreid over (toelichting op) conclusies

4 Media

Gedurende looptijd:
inspectie doet onderzoek; indicatie datum afronding onderzoek; geen inhoudelijke reacties

Na afronding:
communicatie-strategie (afhankelijk van bevindingen) gericht op goede uitleg achtergrond conclusies, waar nodig met specifieke accenten voor doelgroepen.

5 Planning

Week 29 maart	gesprek bestuur, bepalen aanpak, voorbereiding onderzoek
Week 6 april tm week 12 april	onderzoek school
Week 12 april	gesprek bestuur
Week 19 april	schrijven rapport
Week 26 april	vaststelling concept rapport, concept rapport naar bestuur

V Omgevingsanalyse

Schets mogelijke risico's en krachtenveld:

- Wet BS ligt bij EK
  risico's:
  # voorstanders confessioneel onderwijs kunnen optreden OI interpreteren als 'vergaande inhoudelijke inmenging';
  # voorstanders inperking ruimte voor afwijzen seksuele diversiteit zullen genuanceerd oordeel OI opvatten als 'wet gaat niet ver genoeg' dan wel als inadequaat optreden inspectie.

- Confessioneel onderwijs zal huidige berichtgeving (en daarop volgend optreden inspectie) vermoedelijk opvatten als inperking onderwijsvrijheid en wellicht zelfs 'gewetensdwang'
- Het lijkt goed ermee rekening te houden dat school en/of VGS en/of Verus vergaand bezwaar zal maken tegen mogelijk kritische oordelen inspectie (risico's: ruimte voor eigenheid wordt op scherp gezet, wet BS wordt tegen deze achtergrond ingekleurd)

- Delen van samenleving / media zullen oordelen OI die ruimte laten voor schoolcultuur waarin homoseksualiteit wordt afgewezen niet begrijpen.

- Kern van de inhoudelijke spanning is:

  - Afwijzen seksuele identiteit leerlingen is niet geoorloofd (kwestie identiteitsverklaringen: en stellen van eisen aan seksuele identiteit mag geen voorwaarde voor toelating zijn).

  - Vrijheid van inrichting staat school toe te sturen op schoolklimaat. Onderdeel daarvan kunnen regels zijn over gedrag (bijv: kleding, taalgebruik, geen televisie, gebruik internet enz.). Dat geeft in beginsel ook ruimte voor regels over 'uitingen' van seksuele diversiteit. Een reformatorische school (en scholen van andere denominaties) zullen hier en daar willen sturen op 'niet normaliseren' van 'homoseksuele uitingen'.

  - Dit leidt tot spanning tussen
    a) accepteren van alle leerlingen + optimaal begeleiden van persoonsvorming van leerlingen enerzijds
    tegenover
    b) een schoolcultuur waarin zichtbaarheid van 'homoseksuele uitingen' wordt tegengegaan.

  - Dominante opvatting in samenleving is dat a) de algemeen norm is, en b) derhalve niet is toegestaan.

  - Opvatting van reformatorische (en andere scholen) is dat a) betekent dat individu geaccepteerd moet worden, maar algemene norm moet zijn dat homoseksualiteit moet worden afgewezen. Dat betekent dan dat b) leidend is, en daarbinnen invulling wordt gegeven aan a).

  - Elementen voor aanpak inspectie:
    - sturen op volstrekte duidelijkheid over normering van voorgaande (i.o.m. OCW)
    - dit waar mogelijk depolitiseren (wet leidend voor toezicht, politieke inkleuringen niet)
    - inzetten op maximaal uitleggen van norm en toepassing daarvan in concrete situaties

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: Re: strand van zaken onderzoek Gomarus
Datum: maandag 29 maart 2021 13:37:30

Document 3

Dank en prima.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

> Op 29 mrt. 2021 om 10:53 heeft [redacted]@owinsp.nl> het volgende geschreven:
>
> Dag [redacted],
> Ter info
> Als snelle update van de stand van zaken mbt aanpak casus Gomarus:
> # er is een onderzoeksteam samengesteld met 3 vo-collega's (inclusief WG-leden SoKwa).
> - waar nodig worden agenda's vrijgemaakt.
> - [redacted] is onderzoeksleider.
> - [redacted] treden op als (plv) portfeuillehouders (en informeren [redacted]).
> - ik zorg voor de overall-afstemming.
> # vanochtend vindt een eerste, orienterend gesprek plaats met het bestuur (doel: ophalen visie bestuur).
> # voornemen is het onderzoek binnen 2-3 weken afgerond te hebben (deze week wordt een onderzoeksplan opgesteld, met voorlopige focus onderzoek op beide scholen en bij het bestuur binnen 2 weken).
> # communicatie met departement tijdens uitvoering zeer terughoudend, en uitsluitend via jou en [redacted]. voornemen: 2-3 ambtsberichten, over onderzoeksaanpak, voorlopige bevindingen en vastgesteld rapport (ook afhankelijk van ontwikkelingen).
> Het onderzoeksteam ([redacted]) zal je op de hoogte houden en informeren over relevante ontwikkelingen.
> Hartelijke groet,
> [redacted]

Document 4

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: Re: Onderzoeksplan gomarus.docx
Datum: woensdag 31 maart 2021 07:34:28

Dank [redacted]

Volgens mij ziet dit er wel goed uit.
De kunst zal natuurlijk ook zijn om door de sociaal gewenste antwoorden die de Inspecteurs vast allemaal zullen horen heen te prikken.
In dat verband lijken mij uitingen op schrift in documenten, of zoals die uit administratieve vastlegging van gesprekken etcetera kunnen blijken ook relevant. Neem aan dat we daar ook naar kijken?
Ik zie in het rijtje gesprekspartners de oud leerlingen niet genoemd? (Verderop in de tekst komen zij wel voor.)

[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPad

> Op 30 mrt. 2021 om 19:49 heeft [redacted]@owinsp.nl> het volgende geschreven:
>
> Dag [redacted],
> Bij deze het eerste concept. Ik bel je zometeen.
> Groet [redacted]
>
> Verstuurd vanaf mijn iPad
>
> Begin doorgestuurd bericht:
>
> > **Van:** [redacted]@owinsp.nl>
> > **Datum:** 30 maart 2021 om 14:00:22 CEST
> > **Aan:** [redacted]@owinsp.nl>, [redacted]@owinsp.nl>, [redacted]@owinsp.nl>, '[redacted]@owinsp.nl>, [redacted]@owinsp.nl>, '[redacted]@owinsp.nl>
> > **Onderwerp: Onderzoeksplan gomarus.docx**
> >
> > Dag allen
> > Bijgevoegd een eerste concept ter bespreking straks. Tegelijkertijd kijkt [redacted] naar juridische aspecten.
>
> <Onderzoeksplan gomarus.docx.awsec>

Document 4a

Geacht bestuur,

Bij deze kondigen we een specifiek onderzoek aan bij beide vestigingen van de scholengemeenschap Gomarus op basis van artikel 15 van de WVO. Dit onderzoek starten we naar aanleiding van verontrustende signalen over een leerling die gedwongen werd aan haar ouders te vertellen dat ze homoseksueel is en de handelwijze van betrokkenen in de school daarbij. De Inspectie van het Onderwijs vindt deze signalen zeer ernstig en ziet hierin voldoende grond om de (actuele) handelwijze van de school, de ervaren veiligheid, de leerlingenzorg voor leerlingen die vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit en het lesstofaanbod te onderzoeken. Hierbij betrekken we onder meer de lessen die het bestuur heeft getrokken uit de genoemde signalen. We kijken daarbij tevens of er meer signalen zijn geweest, dan de al vermelde signalen.

We gaan in deze aankondiging in op de onderzoeksvragen en de opzet van het onderzoek. Daarbij geven we aan met welke gesprekspartners we willen spreken en welke informatie we voorafgaand aan of tijdens de uitvoering van het onderzoek willen inzien.

Onderzoeksvragen

We stellen de volgende vragen in het onderzoek centraal:

1. Hoe en in hoeverre borgt het bestuur de sociale veiligheid van leerlingen, in het bijzonder die van leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit?
    a. Heeft het bestuur zicht op de sociale veiligheid van leerlingen, in het bijzonder van leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit?
        i. Welk beeld heeft het bestuur van de sociale veiligheid van leerlingen, in het bijzonder van leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit?
        ii. Hoe komt dit beeld van de sociale veiligheid van het bestuur tot stand?
        iii. Op welke aspecten ziet het bestuur, ook gekeken naar het verleden, aanleiding om aanvullende maatregelen te treffen?
    b. Hoe is de leerlingenzorg en -begeleiding voor leerlingen georganiseerd, in het bijzonder voor leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit?
        i. Wat is de rol van de mentor, het zorgteam en de vertrouwenspersoon bij deze zorg en begeleiding?
        ii. Hoe ervaren leerlingen de zorg en begeleiding die zij krijgen in het algemeen, en in het bijzonder de leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit?
    c. Op welke manier is bij de uitoefening van rollen de mentor, het zorgteam en de vertrouwenspersoon de veiligheid van de leerlingen geborgd?
        i. Welke lessen trekt het bestuur uit eerdere voorvallen?
    d. Wat is in de zorg voor en begeleiding van leerlingen, gelet op de signalen die we nu ontvangen, veranderd?
        i. Wanneer zijn de veranderingen in de zorg en begeleiding in werking getreden?
        ii. Om welke reden is/zijn die verandering(en) ingezet?
        iii. Is/zijn deze verandering(en) geëvalueerd en zo ja, met welk resultaat en eventueel vervolg?

2. Hoe borgt het bestuur de rol van docenten en ander personeel bij het realiseren van een veilig klimaat voor leerlingen, in het bijzonder voor leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit?
    a. Welk gedrag verwacht het bestuur van docenten bij het realiseren van een veilig klimaat voor leerlingen, in het bijzonder voor leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit?
    b. Hoe stuurt het bestuur er op om het verwachte gedrag van docenten en ander personeel in de praktijk te realiseren?
    c. Op welke manier heeft het bestuur zicht op de mate waarin docenten en ander personeel het verwachte gedrag invullen?

    d. Welke conclusies verbindt het bestuur aan dit zicht op de mate waarin docenten en ander personeel het verwachte gedrag invullen?

3. In welke mate zijn uitingen van leerlingen, leraren en ander onderwijspersoneel in lijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat (gelijkwaardigheid, het tegengaan van onverdraagzaamheid en discriminatie, autonomie en verdraagzaamheid?
    a. Heeft het bestuur zicht op de mate waarin uitingen van leerlingen, leraren en ander onderwijspersoneel in lijn zijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat?
    b. Wat doet het bestuur om te bevorderen dat leerlingen, leraren en ander onderwijspersoneel zich in lijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat uiten?
    c. Hoe vaak komt het voor dat uitingen van leerlingen, leraren en ander onderwijspersoneel in strijd zijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat?
    d. Wat doet het bestuur vervolgens naar leerlingen, leraren en ander onderwijspersoneel als uitingen in strijd zijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat?

4. Is het lesstofaanbod toereikend met het oog op het realiseren van het kerndoel seksuele diversiteit?

5. Wat is de inhoud van de schikking en de omvang van het bedrag dat daarmee gemoeid is?
    a. In hoeverre zijn middelen uit de bekostiging voor het onderwijs ingezet voor deze schikking?

Opzet van het onderzoek
Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, ondernemen we de volgende onderzoeksactiviteiten.

Gesprekken
We voeren gesprekken met:

- Het bestuur
- De Raad van Toezicht
- (geledingen van) de medezeggenschapsraad
- Leden van de schoolleiding
- Docenten
- Mentoren
- Vertrouwenspersonen
- Toezichthoudend personeel
- De interne en externe vertrouwenspersonen
- Leerlingen
- De leerlingenraad

Documentenanalyse
Voorafgaand en tijdens het onderzoek, bestuderen we de volgende documenten/systemen:

- Lesrooster 8 april
- Leerlingvolgsysteem
- Personeelsdossiers
- Relevante correspondentie over signalen
- Verslagen
- Beleidsdocumenten
- Lesaanbod seksuele diversiteit bij verschillende vakken
- Het schikkingsvoorstel

We vragen het bestuur relevante documenten voorafgaand aan het onderzoek toe te sturen. Daarnaast bespreken we tijdens de uitvoering van het onderzoek welke aanvullende informatie we in willen zien.

De uitvoering van het onderzoek
Het onderzoek wordt uitgevoerd door [redacted]), [redacted] .....

We voeren het onderzoek uit op 7, 8, 9 en 12 april. Tijdens deze dagen zullen we de gesprekken voeren en de benodigde documenten bestuderen. We sluiten dit deel het onderzoek op 12 april af met een gesprek met het bestuur.
We sturen het bestuur op 23 april een conceptrapport. Het bestuur heeft uiterlijk 2 weken de tijd om een reactie op het conceptrapport te geven.

We selecteren voor de gesprekken met docenten, mentoren en leerlingen, na overleg met de school, zelf onze gesprekspartners.

We organiseren gedurende de uitvoering van het onderzoek een moment waarop leerlingen, oud-leerlingen, ouders, docenten, mentoren, vertrouwenspersonen en overig onderwijspersoneel ons buiten de school kunnen spreken. We vragen het bestuur om dit actief onder de aandacht te brengen van deze mogelijke gesprekspartners.

Daarnaast stellen we op nader te bepalen momenten gedurende de looptijd van dit onderzoek een telefoonnummer beschikbaar waarop de inspecteurs te bereiken zijn. Ook hiervoor vragen we aan het bestuur dit actief onder de aandacht te brengen. Voor beide onderzoeksactiviteiten zal de inspectie teksten aanleveren.

Voorstel rooster woensdag 7 april

Richttijden	Activiteit	Deelnemers
9.00 - 11.00 uur	Gesprek met het bestuur	Inspecteurs
11.15 - 12.45 uur	Gesprek met de Raad van Toezicht.	Inspecteurs
12.45 - 13.30 uur	Pauze en onderling overleg	Inspecteurs
13.30 - 16.00 uur	Documentenanalyse Inzage LVS	Inspecteurs
16.00 - 16.30 uur	Pauze en onderling overleg	Inspecteurs
16.30 - 17.00 uur	Gesprek met het bestuur (facultatief, eventueel ten behoeve van aanvullende informatie)	Inspecteurs

Voorstel rooster donderdag 8 april (vestiging Gorinchem)

Richttijden	Activiteit	Deelnemers
9.00 - 10.30 uur	Gesprek met de schoolleiding	Inspecteurs
10.30 - 10.45 uur	Pauze	Inspecteurs
10.45 - 12.00 uur	Lesbezoeken	Inspecteurs
12.00 - 12.45 uur	Pauze en onderling overleg	Inspecteurs
12.45 - 15.00 uur	Groepsgesprekken met bovenbouwleerlingen. We selecteren zelf leerlingen. 6 groepen van 4 leerlingen met steeds 2 inspecteurs. Gesprekken duren 45 minuten per groep	Inspecteurs
15.00 - 15.15 uur	Pauze	Inspecteurs
15.15 - 16.00 uur	Gesprek met docenten Gesprek met vertrouwenspersoon	Inspecteurs
16.00 - 16.15 uur	Pauze	Inspecteurs
16.15 - 17.00 uur	Groepsgesprek met docenten vakgroep biologie Groepsgesprek met 4 mentoren	Inspecteurs

Voorstel rooster vrijdag 9 (vestiging Gorinchem)

Richttijden	Activiteit	Deelnemers
9.00 - 10.00 uur	Gesprek 4 vertrouwenspersonen	Inspecteurs
9.00 - 10.00 uur	Gesprek met Toezichthoudend personeel	Inspecteurs
10.00 - 10.15 uur	Pauze	
10.00 - 10.45 uur	2 groepsgesprekken met 4 docenten	Inspecteurs
11.00 - 11.45 uur	2 groepsgesprekken met 4 mentoren	Inspecteurs
11.45 - 12.30 uur	Oudergeleding medezeggenschapsraad Docentengeleding medezeggenschapsraad	Inspecteurs
12.30 - 13.15 uur	Pauze	
13.15 - 14.00 uur	Leerlingen medezeggenschapsraad en leerlingenraad	Inspecteurs
14.30 - 16.30 uur	Spreekuur externe locatie	Inspecteurs
14.30 - 16.30 uur	Telefonisch spreekuur	Inspecteurs

Voorstel rooster maandag 12 april

Richttijden	Activiteit	Deelnemers
9.00 - 10.30 uur	Gesprek met de schoolleiding	Inspecteurs
10.30 - 10.45 uur	Pauze	Inspecteurs
10.45 - 12.00 uur	Lesbezoeken	Inspecteurs
12.00 - 12.45 uur	Pauze en onderling overleg	Inspecteurs
12.45 - 14.15 uur	Groepsgesprekken met bovenbouwleerlingen. We selecteren zelf leerlingen. 4 groepen van 4 leerlingen met steeds 2 inspecteurs. Gesprekken duren 45 minuten per groep	Inspecteurs
14.30 - 14.45 uur	Pauze	Inspecteurs
14.45 - 15.30 uur	2 Groepsgesprekken met 4 docenten	Inspecteurs
15.30 - 15.45 uur	Pauze	Inspecteurs
15.45 - 16.30 uur	2 groepsgesprekken met 4 mentoren	Inspecteurs
16.45 - 17.15 uur	Afsluiting met het bestuur	Inspecteurs

Document 5

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 6 april 2021 08:10
Aan: [redacted]@gomarus.nl' [redacted]@gomarus.nl>; [redacted]@gomarus.nl' [redacted]@gomarus.nl>
Onderwerp: 42556 bijgesteld onderzoeksplan

Geachte [redacted],

Naar aanleiding van de bespreking met de inspecteurs afgelopen donderdag 1 april 2021 over het onderzoeksprogramma, is deze op een aantal punten bijgesteld.
De vraagstellingen 1 en 2 zijn meer gericht op de verantwoordelijkheid van het bestuur in het zorg dragen voor een veilig klimaat en de borging daarvan vanuit de kwaliteitszorg. Daarnaast is het rooster op uw verzoek aangepast. U gaf in overweging om een vraagstelling toe te voegen over de in het nieuws verschenen casus.
We hebben ervoor gekozen om dat niet te doen. We beschouwen deze signalen als de aanleiding om onderzoek te doen naar de huidige situatie op de scholen van uw bestuur. Dat neemt niet weg dat we een aantal feiten over de casus, vanwege het feit dat ze aanleiding zijn voor onderzoek, zullen verifiëren omdat deze voor de vraagstelling relevant zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Inspectie van het Onderwijs
06-[redacted]
[redacted]Os@owinsp.nl
(ben niet werkzaam op [redacted])

Onderzoeksplan Gomarus College Gorinchem (00WH-00) en Zaltbommel (00WH-02)

Bij deze kondigen we een specifiek onderzoek aan bij beide vestigingen van de scholengemeenschap Gomarus op basis van artikel 15 van de WOT. Dit onderzoek voeren we uit naar aanleiding van verontrustende signalen over de handelswijze van betrokkenen in de school waarbij een leerling gedwongen werd aan haar ouders te vertellen dat ze homoseksueel is. De Inspectie van het Onderwijs vindt deze signalen ernstig en ziet hierin voldoende grond onderzoek te gaan doen. Hierbij betrekken we onder meer de lessen die het bestuur heeft getrokken uit de genoemde signalen. We kijken daarbij tevens of er meer signalen en/of klachten zijn geweest.

We gaan in deze aankondiging in op de onderzoeksvragen en de opzet van het onderzoek. Daarbij geven we aan met welke gesprekspartners we willen spreken en welke informatie we voorafgaand aan of tijdens de uitvoering van het onderzoek willen inzien.
We vragen u de onderzoeksdagen voor te bereiden door de gesprekspartners uit te nodigen en gespreksruimtes te regelen waar we de huidige RIVM-richtlijnen kunnen naleven.

Onderzoeksvragen

We stellen de volgende vragen in het onderzoek centraal:

1. In hoeverre zorgt het bestuur voor de sociale veiligheid van leerlingen, in het bijzonder die van leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit en hoe borgt het bestuur dit (art.3b WVO, 23a WVO, 24 lid 4 WVO, 32c WVO, 103 eerste lid WVO)?

2. In hoeverre zorgt het bestuur voor de rol van docenten en ander personeel bij het realiseren van een veilig klimaat voor leerlingen, in het bijzonder voor leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit en hoe borgt het bestuur dit (art.2 lid 2 WVO, 3bWVO, 23a WVO, 24 lid 4 WVO, 32c WVO, 103 eerste lid WVO)?

3. In welke mate zijn uitingen en gedragingen van leerlingen, leraren en ander onderwijspersoneel in lijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat (gelijkwaardigheid, het tegengaan van onverdraagzaamheid en discriminatie, autonomie en verdraagzaamheid; art. 17 WVO)?

4. Is het lesstofaanbod toereikend met het oog op het realiseren van het kerndoel seksuele diversiteit (art. 11c WVO)?

5. Wat is de inhoud van de schikking en de omvang van het bedrag dat daarmee gemoeid is? Is deze schikking betaald vanuit de rijksbijdrage (art. 99 WVO)?

Opzet van het onderzoek
Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, ondernemen we de volgende onderzoeksactiviteiten.

Gesprekken
We voeren gesprekken met:

- Het bestuur
- De Raad van Toezicht
- (geledingen van) de medezeggenschapsraad
- Leden van de schoolleiding
- Docenten
- Mentoren
- Ondersteuningsfunctionarissen
- Vertrouwenspersonen

Proza: [redacted]

- Toezichthoudend personeel
- De interne en externe vertrouwenspersonen
- Leerlingen
- De leerlingenraad

We kunnen overigens in de loop van het onderzoek besluiten om nog andere functionarissen te spreken.

Documentenanalyse
Voorafgaand en tijdens het onderzoek, bestuderen we de volgende documenten/systemen:

- Lesroosters beide vestigingen 9, 13, 14 april
- Leerlingvolgsysteem
- Personeelsdossiers
- Relevante correspondentie over signalen
- Verslagen
- Beleidsdocumenten
- Lesaanbod seksuele diversiteit bij verschillende vakken
- Het schikkingsvoorstel

We vragen het bestuur relevante documenten voorafgaand aan het onderzoek toe te sturen. Daarnaast bespreken we tijdens de uitvoering van het onderzoek welke aanvullende informatie we in willen zien.

De planning en uitvoering van het onderzoek
Het onderzoek wordt uitgevoerd door [redacted]), [redacted], [redacted]. We zullen in wisselende samenstelling steeds met 5 inspecteurs vertegenwoordigd zijn.

We voeren het onderzoek uit op 9, 12, 13 en 14 april. Tijdens deze dagen zullen we de gesprekken voeren en de benodigde documenten bestuderen.
We sturen het bestuur op 28 april een conceptrapport. Het bestuur heeft uiterlijk 2 weken de tijd om een reactie op het conceptrapport te geven. Waar nodig verwerken we feitelijke onjuistheden in het rapport.

We selecteren voor de gesprekken met docenten, mentoren en leerlingen, na overleg met de school, zelf onze gesprekspartners.

We organiseren gedurende de uitvoering van het onderzoek een moment waarop leerlingen, oud-leerlingen, ouders, docenten, mentoren, vertrouwenspersonen en overig onderwijspersoneel ons buiten de school kunnen spreken. We vragen het bestuur om dit actief onder de aandacht te brengen van deze mogelijke gespreksspartners. We zullen het bestuur hiervoor een tekst aanleveren.

Daarnaast stellen we op nader te bepalen momenten gedurende de looptijd van dit onderzoek een telefoonnummer beschikbaar waarop de inspecteurs te bereiken zijn. Ook hiervoor vragen we aan het bestuur dit actief onder de aandacht te brengen. Ook hiervoor zullen we een tekst aanleveren.

Voorstel rooster vrijdag 9 april

Richttijden	Activiteit
9.00 – 11.00 uur	Gesprek met het bestuur
11.15 – 12.15 uur	Documentenanalyse Inzage LVS
11.15 – 12.15 uur	Gesprek mentor (mevr. 10.2.e)
12.15 – 12.45 uur	Pauze en onderling overleg
12.45 – 15.30 uur	Documentenanalyse Inzage LVS
15.30 – 16.30 uur	Gesprek 4 vertrouwenspersonen
15.30 – 16.30 uur	Gesprek met Toezichthoudend personeel
16.30 – 17.00 uur	Gesprek met het bestuur (facultatief, eventueel ten behoeve van aanvullende informatie)

Voorstel rooster maandag 12 april (vestiging Gorinchem)

Richttijden	Activiteit
9.00 – 9.45 uur	2 groepsgesprekken met 4 docenten
9.00 – 9.45 uur	2 groepsgesprekken met 4 mentoren
9.45 – 10.00 uur	Pauze en onderling overleg
10.15 – 11.15 uur	Oudergeleding medezeggenschapsraad
10.15 – 11.15 uur	Docentengeleding medezeggenschapsraad
11.15 – 11.30 uur	Pauze en onderling overleg
13.00 – 14.30 uur	Gesprek Raad van Toezicht
14.30 – 16.30 uur	Spreekuur
14.30 – 17.00 uur	Gesprekken

Voorstel rooster dinsdag 13 april (vestiging Gorinchem)

Richttijden	Activiteit
9.00 - 10.30 uur	Gesprek met de schoolleiding
10.30 - 10.45 uur	Pauze en onderling overleg
10.45 - 12.30 uur	Groepsgesprekken met leerlingen. We selecteren zelf leerlingen. 2 groepen van 4 leerlingen met steeds 2 inspecteurs (1 x 2 groepen parallel). Gesprekken duren 45 minuten per groep
12.30 - 13.00 uur	Pauze en onderling overleg
13.00 - 14.30 uur	Groepsgesprekken met leerlingen. We selecteren zelf leerlingen. 4 groepen van 4 leerlingen met steeds 2 inspecteurs (2x2 groepen parallel). Gesprekken duren 45 minuten per groep
14.30 - 15.00 uur	Pauze en onderling overleg
15.00 - 16.00 uur	Groepsgesprek met docenten vakgroep biologie
15.00 - 16.00 uur	Groepsgesprek met 4 mentoren

Voorstel rooster woensdag 14 april (Zaltbommel)

Richttijden	Activiteit
9.00 - 10.30 uur	Gesprek met de schoolleiding
10.30 - 10.45 uur	Pauze en onderling overleg
10.45 - 12.00 uur	Groepsgesprekken met leerlingen. We selecteren zelf leerlingen. 2 groepen van 4 leerlingen met steeds 2 inspecteurs. Gesprekken duren 45 minuten per groep
12.00 - 12.45 uur	Pauze en onderling overleg
12.45 - 13.30 uur	Groepsgesprekken met leerlingen. We selecteren zelf leerlingen. 2 groepen van 4 leerlingen met steeds 2 inspecteurs. Gesprekken duren 45 minuten per groep
13.30 - 13.45 uur	Pauze
13.45 - 14.30 uur	2 Groepsgesprekken met 4 docenten
14.30 - 14.45 uur	Pauze
14.45 - 15.30 uur	2 groepsgesprekken met 4 mentoren
15.45 - 16.15 uur	Afsluiting met het bestuur

Document 6

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Kennis

Contactpersoon
[redacted]
T +31[redacted]
[redacted]@minocw.nl

Onze referentie

Datum
06 april 2021

Nummer

Bijlagen
Geen

verslag

RIO art. 15 overleg

Vergaderdatum en -tijd	06 april 2021, 17.15 uur
Vergaderplaats	webex
Aanwezig	MOCW, MBVOM, SG, [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] (verslag)
Afwezig	[redacted]

Gomarus scholengemeenschap te Gorinchem (vo)
De IvhO heeft de eerste gesprekken met (oud)leerlingen gevoerd. Voor meldingen heeft de IvhO een eigen lijn geopend om zo ook oudleerlingen te kunnen bereiken. Eind april kan het concept rapport klaar zijn. Na reactietermijn wordt medio juni de publicatie verwacht. De IvhO bekijkt aan de hand van de gesprekken welke vervolgstappen mogelijk zijn, eventueel ook strafrechtelijk.

BETREFT: ONDERZOEK ERVARINGEN OUDERS JEGENS GOMARUS
DATUM: 2021-04-12

In het NRC verscheen een artikel over gedragingen op de Gomarus te Gorinchem. Nadat de politiek zich daar mee ging bemoeien, heeft de minister Slob de inspectie voor Onderwijs gevraagd op de school te inventariseren. De Gomarus heeft aangegeven dat alle ouders in gesprek kunnen gaan met de inspectie. Wij herkenden ons niet in het artikel en hebben veel positieve ervaringen op de Gomarus. De Gomarus staat breed in de reformatorische gezindte en breed in de maatschappij. Wij hebben veel vrijheid gekregen om allerlei lezingen te organiseren met allerlei seculiere en randkerkelijke professoren en professionals.

Verder gaat de school op een goede manier om met kritische ouders als wij zijn.

Derhalve en zekerheidshalve hebben we -random- gecheckt of wij daarin alleen staan.

Hieronder staat de brief die we zaterdagmorgen 10-04-2021 hebben verstuurd en daaronder de reactie die we dezelfde dag kregen. We realiseren ons dat als we meer tijd hadden gehad, we meer verhalen konden krijgen.

Door ons verstuurde brief:

Geachte ouders en betrokkenen,

Zoals u wellicht weet is er in het NRC een artikel geplaats over oud-leerlingen van de Gomarus Scholengemeenschap te Gorinchem. Daarom is er D.V. maandag a.s. gelegenheid met de Inspectie van het Onderwijs te spreken over ervaringen inzake de veiligheid op de Gomarus.

We zien steeds grovere aanvallen op de Bijbelse grondslagen in de reformatorische kerken, scholen en gezinnen. Wij hebben niet de illusie die te kunnen stoppen, maar we kunnen er wel iets tegenover plaatsen. Onze ervaringen met de Gomarus zijn positief en de school reageert adequaat, netjes en innovatief op gebeurtenissen in het leven van scholieren. Uiteraard bestaat de directie en de docenten uit mensen die niet volmaakt zijn en hun verantwoordelijkheid in alle gebrek nemen.

Juist nu er zo veel op ons en de Gomarus afkomt, willen wij in deze moeilijke kwestie vragen of de Gomarus de Bijbelse lijn helder, open en eerlijk, en liefdevol voor het voetlicht wil blijven brengen. God is een God Die Zich ontfermt én rekenschap van ons vraagt. Hij haat zonde, welke het ook is. Dit vraagt om een duidelijk beleid van de school. Vergeving is mogelijk, in een Weg die God heeft geopend. Dit vraagt om hartelijke onderlinge liefde op school.

Daarom is het belangrijk dat het gezag van school en ouders rust op het gezag van Gods Woord. Leerlingen mogen uitspreken tegen welke problemen zij aangelopen

zijn of nog aanlopen, maar dit mag niet dienen om dit gezag te ondermijnen. Mede met het oog daarop willen wij bij de inspectie ons geluid laten horen.

Indien u wilt dat we namens u het woord voeren, wilt u dit dan zo spoedig mogelijk doorgeven? We vragen u vriendelijk of wij uw positieve ervaringen over veiligheid en identiteit met ons wilt delen en of wij die -geanonimiseerd- met de inspectie mogen delen. Wilt u deze dan voor zaterdagavond naar ons toesturen? Het is wel kort dag, maar we hopen dat u begrijpt dat de snelheid van ontwikkelingen zorgen dat het moeilijk anders kan.

We wensen u wijsheid toe in uw roeping in het gezin en medeverantwoordelijkheid voor de school. En alvast hartelijk dank voor uw moeite!

Met vriendelijke groet,

10.2e [redacted]

[redacted]

35 reacties op onze brief

---

1. Goedemorgen,

Onze 10.2e [redacted] hebben allemaal de Gomarus bezocht. Zij hebben het altijd heel goed naar de zin gehad en zich veilig en gehoord gevoeld. Zij gingen altijd graag naar school, omdat het onderling ook zo gezellig was. Ook met de directie en de leraren en leraressen is over het algemeen heel goed contact geweest. Wij hebben als ouders altijd heel goed contact gehad.

Met vriendelijke groet,

---

2. Beste directie ,personeel ,
Bij deze onze steunbetuiging voor de Gomarus scholengemeenschap.
Vooral ook nu er veel op u afkomt, door allerlei negatieve publicatie,s in de seculiere pers.
Van harte Gods zegen op uw arbeid.!
Met vriendelijke groeten

---

3. Goedendag,

Hierbij een ervaring van mij als oud-leerling. 10.2e [redacted] **Ik heb een prima ervaring met de docenten. Ook vind ik het waardevol om op een christelijke school het vmbo gevolgd te hebben. Zelf heb ik ruimte ervaren om in gesprek te zijn over christelijke onderwerpen en om over bepaalde zaken hetzelfde of juist anders te denken. Natuurlijk staat de ene leraar meer open voor het gesprek en is de andere leraar wat rechtlijniger. Aan de meeste docenten heb ik positieve ervaringen, terwijl ik op andere docenten meer aan te merken heb. Dit lijkt me**

normaal, zeker zoals je dit als puber ervaart. Zelf heb ik vanuit de school nooit veroordeling ervaren naar leerlingen die een niet-christelijke weg insloegen, zowel in gedachtegang als in levenskeuzes. Wel draagt de school bepaalde waarden en normen uit (en heeft de school bepaalde regels), wat ik juist als kracht ervaar bij Christelijk onderwijs en waar ik zelf positief op terugkijk.

Met vriendelijke groet,

---

4. Bij deze mijn positieve ervaring:

Van [redacted] heb ik op het Gomarus gezeten. Deze tijd zie ik als waardevol omdat het een veilige plek was om veel te leren en te ontdekken wie ik ben en wie ik wil zijn. De dagopeningen met de bijbel en andere momenten dat er over God gesproken werden gaven het vertrouwen om de dag en het leven tegemoet te gaan. Onze klas was hecht, er werd veel over God gesproken, maar niet op een manier dat er geen ruimte was voor andersdenkenden. Er was juist de veiligheid van de liefde, waardoor het gesprek mogelijk was en we elkaar hielpen. Ik hoop dat het Gomarus als school nog lang bestaat om waardevol christelijke onderwijs nog lang te kunnen geven.

---

5. Goedemorgen,

Ik wil zeker mijn ervaringen delen van mijn tijd op de Gomarus!

Ik heb het klimaat altijd als heel veilig ervaren. Er was respect voor de leerlingen en je mocht er zijn zoals je bent.
[redacted].
Ik heb ook een paar gesprekken gehad met een vertrouwenspersoon. Er werd juist niets tegen mijn ouders verteld. Ze luisterde vooral! Het was veilig. Ik vertrouwde haar ook. Ook bij mijn mentor, waar ik mijn verhaal kwijt kon. Ik werd nergens toe gedwongen en hulp kon ik vragen en kreeg ik ook! Mijn ervaring hierin is niets dan positief!
Zonder hulp mijn mentor was het niet gelukt om uit de situatie te komen. Daar blijf ik altijd een warm plekje voor voelen. Ook daarna is er goede begeleiding geweest.
Ik denk met een warm gevoel terug aan de school.
[redacted]. Ik ken veel mensen die nu ook op de Gomarus zitten en heb nooit iets gehoord over dat ze zich niet veilig of niet gerespecteerd voelden op de school. Ook inzake het geloof was het een veilig klimaat. Onderling was dit ook zo. Gesprekken mochten en konden gevoerd worden en dat voelde veilig.
De verhalen die ik lees herken ik niet, over het gedwongen worden dingen te vertellen die je niet wil. Met de beste bedoelingen werd er geadviseerd en zo goed mogelijk geholpen! Zo mocht ik mijn mentor altijd bellen als er zich een noodsituatie voordeed. Ik had zijn nummer in mijn telefoon. Hier heb ik later nog gebruik van moeten en mogen maken!

We willen jullie erg veel sterkte wensen ik alles wat er op jullie af komt en Gods hulp en wijsheid om de juiste woorden te spreken!

Als jullie vragen of nadere toelichting willen, jullie mogen mailen en bellen!

---

6. Goedemorgen,

Wij hebben geen bijzondere ervaringen met de Gomarus, maar wel een positieve indruk. Vanuit onze familie hebben we gezien dat de Gomarus adequaat en Bijbels handelde in een bepaalde zaak!
Weet dat we jullie initiatief waarderen en ondersteunen. Spreek dus ook gerust namens ons!
Wijsheid en sterkte toegewenst.

Met vriendelijke groet,

---

7. Beste Inspectie,

In reactie op uw onderzoek naar de veiligheid op de Gomarus wil ik u berichten dat juist! ook vanwege de veiligheid op de Gomarus ik [redacted] daar aangemeld heb. [redacted] de maatschappelijk werker die [redacted] begeleidde gaf aan dat de Gomarus een goede school zou zijn omdat het een goed anti pestbeleid voert, naar mijn ervaring is dat ook zo.

Ik hoop op een eerlijk en objectief onderzoek en wens u daar succes mee!

Met vriendelijke groet,

---

8. Hierbij nog een berichtje van een familie.
[redacted] zit op de Gomarus.
En voelt zich er goed thuis en 100 % veilig.

De verhalen die rond gaan komen vaak uit kwade bedoelingen.
Er zijn van elke school wel negatieve verhalen te vertellen.
En er hebben er al duizenden op gezeten al zou 0,1 % het niet naar de zin hebben gehad dan is dat zo een handvol.
We hopen dat de verhalen bij OM met respect bekeken wordt en dat voor de Gomarus en alle reformatorisch scholen dit een goede resultaat mag hebben.

---

9. Beste mensen,

Als ouders van [redacted] die allen op de Gomarus onderwijs hebben ontvangen, kunnen wij meedelen dat hun ervaringen over het algemeen positief waren en deze ook als veilig hebben ervaren.

Hartelijke groet,

---

10. Het beleid van de school gegrond op Gods Woord verdient ons aller steun.
Wij ondersteunen uw voornemen dan ook van harte en wensen u wijsheid toe voor het gesprek.

---

11. Geachte heer/mevrouw,
Als oud-leerling van de Gomarus [redacted] én als ouder van de school waar ik graag zie dat mijn kinderen binnen enkele jaren

naar toe zullen gaan als God ons het leven geeft, wil ik bijzonder benadrukken dat dit een school is geweest waar ik persoonlijk mijzelf erg thuis heb gevoeld. Daarbij nooit de gedachte heb gehad dat ik niet geaccepteerd werd, zoals ik was. Ook niet bemerkt dat er leerlingen waren die zich niet geaccepteerd voelden.
Een school, gegrond op de Bijbel, als richtsnoer voor het leven, waar van de leerlingen ook verwacht wordt zich hieraan te houden.

---

12. Geachte initiatiefnemers,

Van Harte steunen wij de Gomarus scholengemeenschap
[redacted] er altijd prima naar school gegaan [redacted].
Overal gaan wel eens dingen mis, maar voor ons beslist niet op een manier zoals de nu in het nieuws komende berichten.
Ik [redacted] heb zelf ook de Gomarus bezocht en goede ervaringen met deze school.

Met vriendelijke groet,

---

13. Goedendag,

[redacted] de Gomarus bezocht, [redacted], maar dat is wegens een handicap.

Wij hebben absoluut geen nare ervaringen gehad op deze school [redacted].

[redacted]
Men signaleert, zoekt wegen, belt ons, overlegt. Enz.

Het is echt dus wel een grote school, maar je wordt niet vermalen in een bureaucratie of wat dan ook.
Hier hebben wij met overheidsinstanties wel iets van meegemaakt, daarom valt de school te meer positief op.

Ik weet niet wat ik nog meer moet zeggen, maar het doet ons pijn als dingen zo uit hun verband worden getrokken en er gretig kwaad gesproken wordt van de school.

Gods Zegen in de voorbereidingen op dit gesprek.

---

14. Goedenavond , wij zijn vader en moeder van [redacted].
Het hele gebeuren over het transgender zijn baart ons ernstige zorgen.
Het word van alle kanten op gedrongen.
Wij kunnen het enorm waarderen dat u zich voor deze actie wilt inzetten.
U mag gerust in onze naam spreken.

---

15. Goedemorgen,

Als oud-leerling kijk ik terug op een plezierige schoolperiode op het Gomarus. Er was tijd en aandacht. Het Gomarus heeft bijgedragen aan een gezonde geestelijke, cognitieve en lichamelijke vorming. Deze vorming was geworteld vanuit een duidelijke bijbelse ideniteit.

Wijsheid gewenst in het gesprek met de inspectie.

---

16. Hartelijk dank dat u het initiatief neemt! We willen u wederkerig wijsheid toewensen als woordvoerder.

We zijn blij met de Gomarus! Er wordt juist Integer met iedereen omgegaan, we hebben ook geen signalen uit onze omgeving dat het anders is. Wat er nu naar voren gekomen is, moet een op zichzelf staande kwestie zijn.

Hartelijke groet,

---

17. Goedenavond,

Hierbij willen wij aangeven grote moeite te hebben met het beeld dat de NRC geschetst heeft met het artikel in haar krant.
Onze ervaringen met de Gomarus zijn alleen maar positief.
10.2e [redacted] Bij de één ging dat makkelijker dan bij de ander. En niet allen wat het leren betreft, maar ook qua puberaal gedrag.
We moeten zeggen, dat de schoolleiding er altijd open over heeft gecommuniceerd met ons als ouders. Als er problemen waren hebben ze ons op de hoogte gehouden en zo mogelijk geholpen.
We zijn dankbaar dat er in deze tijd een school is met een reformatorische identiteit, waar onze kinderen zich veilig voelen.

---

18. Wat een mooi initiatief!
Wij zijn heel dankbaar voor het feit dat de Gomarus Scholengemeenschap er mag zijn. De school was (in onze tijd als oud-leerlingen) en volgens ons nog steeds een veilige omgeving voor onze kinderen.
Onze kinderen vinden dat het op de Gomarus absoluut veilig is voor alle leerlingen, wie of wat of hoe ze ook zijn. Wij als ouders hebben gesproken met onze kinderen naar aanleiding van het artikel in het NRC. Zij gaven aan dat er volstrekt geen sprake is van de problemen zoals diverse oud-leerlingen in het artikel aangeven. De docenten benoemen dit onderwerp in de lessen en gaan er op een goede en Bijbelse manier mee om.
Wij zien dit artikel als een aanval van (ten diepste) de duivel op het Reformatorisch onderwijs. Heel erg dat dit artikel nu in de krant verschenen is, met naar onze mening bijna ongeloofwaardige inhoud.
In onze kerkelijke gemeente is voorbede gedaan voor het Reformatorisch onderwijs. We hopen van harte dat de laster en kwaadsprekerij die nu rondgaat gestopt mag worden. Wij wensen u van harte sterkte en Gods zegen toe in het gesprek met de inspectie.

Met een vriendelijke groet,

---

19. Goede middag,

Bij deze willen wij u een positieve reactie geven over het Gomarus.
[redacted] hier les gevolgd, met goed resultaat in een veilig klimaat.
[redacted] en heeft dit op alle mogelijke integere manieren gehad. Heel fijn en goed om op terug te kijken. De begeleiding was prima, jongere gericht, binnen alle veilige kaders.
We moeten ons realiseren dat we mensen zijn en blijven met al hun mogelijkheden en onmogelijkheden. Perfect zal het nooit worden, daarin speelt schuld een grote rol, dit door onze zonden.
We wensen het Gomarus heel veel sterkte en wijsheid toe, in het nemen van de juiste beslissingen, en zullen het Gomarus zeker aanbevelen voor anderen in het volgen van reformatorische onderwijs.

Met vriendelijke groet,

---

20. Goedemiddag,

Wij waarderen het zeer dat u een positief geluid wilt laten horen bij de inspectie. U mag dan ook namens ons als ouders spreken. Wij wensen van harte overeenkomstig Gods gebod te leven, wat ook inhoudt om onze naaste lief te hebben als ons zelf. Daarbij is niemand uitgezonderd, ieder mens, wie hij of zij dan ook is, is onze naaste. En die mag alle steun, respect en liefde verwachten. Alleen het uitleven in zonde wijzen wij nadrukkelijk af. Afwijzen van bepaald gedrag mag nooit leiden tot afwijzing van een persoon of tot een verminderde sociale veiligheidsbeleving van die persoon. Wij ervaren dat de Gomarus er alles aan doet om de juiste christelijke houding te bevorderen.
Wij weten dat de vrijheid en veiligheid in de meest diepste zin niet wordt verkregen in het uitleven van wat God zo niet heeft bedoeld. Maar de echte vrijheid, veiligheid, vrede, blijdschap, geluk en vreugde wordt verkregen in (het genieten van) God, die liefde is. Dat wensen we een ieder toe, zowel hetero, als homo, zowel binnen de Gomarus als binnen politiek Nederland.
We maken ons zorgen dat we dat geluid onze kinderen niet meer mogen vertellen, en ze daarmee het grootste Goed onthouden.

21
U mag mij zeker noemen en ben bereid om zelfs in gesprek te gaan.

[redacted]

Cijfer 9 voor Gomarus. Kijk naar resultaat en hoeveel leerlingen er school gaan. Er zit allicht een moeilijke kwestie bij zoveel leerlingen.

100% achter het bestuur! Weet wel, de MR is zeer goed, een bestuurder wordt niet gespaard bij problemen. [redacted]

[redacted]

Tot slot wil ik overigens niet zielig overkomen. En wil onvoorwaardelijk mij scharen achter het schoolbestuur. Zoveel vertrouwen heb ik in hen!

Kinderen hebben meer behoeften aan voorbeelden dan aan kritiek. Dit zeg ik ook tot mijzelf.

Ik weet niet hoeveel reacties u krijgt, daar is ook lering uit te trekken. 😉

---

22. U mag mij altijd benaderen

Een goed initiatief, wij staan hier zeker achter! De Gomarus is geen perfecte school (die bestaat nml. niet), maar het is wel de school waar we onze kinderen met een gerust hart aan toevertrouwen. [redacted] zeer positief over de Gomarus. Dit betreft zowel de kwaliteit van het geboden onderwijs als de erkenning binnen de school over wie ze mogen zijn. De school staat zelf – ontplooiing van leerlingen niet in de weg en de geborgenheid binnen de school is groot; het voelt als een veilig honk.

U mag namens ons het woord voeren.

---

23 Geachte,

Erg goed dat u dit doet, dank u wel!
Er zijn een aantal dingen die ik denk:

- Hoe komt het dat een oud-leerling dit doet? Is dat aan die persoon gevraagd?
    - Haat
    - Afkeer
    - Leraar niet kunnen uitstaan
    - etc
- Is een vertrouwenspersoon goed bezig, om ouders er **direct** bij te betrekken?
- Schoolbestuur is solide en erg goed, heb 1 zitting van de MR meegemaakt en die indruk deed ik direct op.
- Het laatste en het meest belangrijke is, dat ouders hier een hele grote verantwoording hebben.
    - Wordt er thuis gesproken
    - Wordt er met elkaar gebeden
    - Actualiteit besproken
    - Zijn er GEEN taboes tussen kind en ouder
    - Etc

De school is de dupe en moet veel problemen oplossen die thuis blijven liggen. Kleding, roken, drinken, drugs, diefstal, grote monden, normen en waarden, het uit de ban springen, ook nu volgt etcetera

---

24 [redacted] heb ik met veel plezier op de Gomarus gezeten. Vanaf de 1e klas hebben docenten hun best gedaan om op hun eigen manier de leerlingen te helpen, te begeleiden, en vooral een level hoger brengen. Het leuke vind ik dat je merkt dat elke docent een normaal mens is, soms een beetje naar links, dan een beetje naar rechts, maar de kern is dat ze het beste met je voorhebben. Dat proef je door de manier waarop ze met 'hun' leerlingen omgaan. Ze vinden het erg als ze je gekwetst

hebben en komen er ook echt op terug, dit heb ik in concrete situaties meegemaakt. Op school is de ruimte om je eigen mening te hebben, maar er is zeker ook de ruimte om te discussiëren met mensen die die mening niet delen. Kortom, ik heb de school ervaren als een hele veilige, leuke en gezellige school, die je helpt om te groeien en die mij heeft geholpen om te staan waar ik nu sta.

[redacted]

---

25. Geachte heer/mevrouw,

Op de Gomarus heb ik [redacted] goede jaren gehad. [redacted]. Ik was blij met de identiteit zoals die werd uitgedragen en heb me altijd veilig gevoeld. Discussies over verschillende onderwerpen werden goed gevoerd en geleid. De docenten kon je je veilig bij voelen, de sfeer op school was goed. Ik hoop dat de Gomarus nog l ang door mag gaan met Reformatorisch onderwijs bieden.

Met vriendelijke groet,

---

26. Goedendag,
Hierbij een kleine bijdrage om een positief geluid te kunnen geven over de veiligheid en identiteit zoals ik die ervaren heb op de Gomarus:

Ik heb [redacted] op de Gomarus gezeten [redacted] en herinner me de school als een plaats waar ik me als tiener veilig voelde.
Met name in de hogere klassen kreeg ik als leerling steeds meer een band met verschillende docenten, waardoor je ook met persoonlijkere vragen durfde te komen.
Verschillenden van hen konden echt vanuit Gods Woord richting geven aan je leven op het gebied van identiteit.
Onder de leerlingen kwam het helaas ook tot uiting dat we in een gebroken wereld leven.
Er was wel eens 'verbaal geweld' tussen leerlingen onderling, ook op het gebied van seksuele geaardheid, maar als dit de docenten ter ore kwam werd hier het gesprek over gevoerd en zo nodig bestraft.
Het klimaat van de school was erop gericht om, zoals de Heere het ons voorhoudt, respectvol met elkaar om te gaan en het goede voor elkaar te zoeken.

---

27. Hierbij laat ik u weten dat u ook namens de Fam.(...) mag spreken met de inspectie om onze positieve ervaringen voor het voetlicht te brengen.
Onze ervaringen zijn zonder meer positief t.a.v. kwaliteit en identiteit. Onze kinderen hebben allen een voorspoedige vervolgopleiding mogen volgen en met een diploma mogen afronden op een hbo en/of universiteit.
[redacted]

Dank voor jullie loffelijk initiatief en sterkte in deze onze strijd. Ook hier geldt bid en werkt.

Met vriendelijke groet,

---

27. Heel hartelijk dank voor uw initiatief. U mag namens mijn vrouw, mijzelf en [redacted] die de Heere aan ons heeft toevertrouwd, het woord voeren.
Om onze kinderen naar de Gomarus te sturen is voor ons een zwaarwegende principiële keuze, waaraan we bij het eventueel wegvallen van overheidssubsidie temeer zouden vasthouden en de consequenties zouden willen dragen.
[redacted] met veel vreugde en genoegen onderwijs op de Gomarus ontvangen zonder noemenswaardige negatieve ervaringen. [redacted] daar op een geweldige wijze toegerust voor hun vervolgstudie en om hun plaats in de maatschappij in te nemen.
De toenemende druk van de overheid ondermeer inzake de genderideologie ervaren wij als verontrustend en bedreigend, tegelijk geloven wij dat God regeert en houden wij goede moed, omdat Hij de wereld heeft overwonnen.
Met vriendelijke groet,

---

28. Goedemiddag,

Mijn ervaringen op de Gomarus zijn, zoals bij zovelen, heel positief. Ik heb er een superfijne tijd gehad.

Ik lees in de media dingen die ik niet herken, of zelfs niet waar zijn. In mijn beleving waren leraren altijd open en stond niets een eerlijk gesprek in de weg. Natuurlijk zit er wel verschil in leraren onderling qua opvattingen, maar dat zal op een niet-christelijke school niet anders zijn.

Wat ik me kan herinneren, heb ik, zoals de media beweert, nooit gezien dat er een rok werd opgemeten. Ook kan ik me herinneren dat destijds een lerares met een paar leerlingen naar stad ging voor zgn. schoolrokken, zodat dit leuke, bijdetijdse rokken waren. Deze werden echter bijna nooit gebruikt, wat ik me kan herinneren alleen wanneer er iemand bijvoorbeeld heel erg nat was geworden of een rok kapot was o.i.d.

Verder heb ik geen specifieke herinneringen qua identiteit. Ik heb me altijd veilig en geaccepteerd gevoeld op de Gomarus!

Hartelijke groet,

---

29. Een goed idee van jullie om ook hierin een ander geluid te laten horen. Ook namens ons mogen jullie een positief geluid uitdragen over de Gomarus.
[redacted] is ook door de inspectie uitgenodigd om zijn ervaringen a.s. dinsdag te delen.
Sterkte en al het nodige toegewenst!

---

30. Beste directie ,personeel ,
Bij deze onze steunbetuiging voor de Gomarus scholengemeenschap.
Vooral ook nu er veel op u afkomt, door allerlei negatieve publicatie,s in de seculiere pers. Wij hebben op dit moment [redacted] bij u op school zitten.

Van harte Gods zegen op uw arbeid.!

---

31. Goedenavond, ook wij willen graag een positief geluid laten horen over de Gomarus.

[redacted] [redacted] basisschooltijd was heel vervelend [redacted] heeft zich lang niet veilig gevoelt. [redacted] dat kan alleen in een veilige omgeving!

Ook [redacted] ervaart de school als veilig. Met plezier wordt er naar school gegaan. [redacted] kwam als eenling in de klas. [redacted] kende niemand, is verlegen van aard, komt niet snel voor zich zelf op. Maar [redacted] groeit en bloeit! We zien [redacted] echt groeien en bloeien en genieten op school.

[redacted] fietsen enkele reis om naar school te gaan. Maar ze doen het, zonder mopperen! Want de school is zo fijn.

Voor ons als ouders is het reformatorische onderwijs van groot belang. De kinderen opvoeden met de bijbel als fundament is fundamenteel. We kunnen **niet** zónder! De school is niet wereldvreemd. De school is niet haatdragend naar andersdenkenden. De school is niet haatdragend naar mensen die anders geaard zijn. Maar we houden ons vast aan Gods woord en zijn geboden!
In de onderstaande link kunt u een video bekijken die 6 jaar geleden gemaakt is op de Gomarus. Daarin kunt u zien hoe ze het onderwerp seksualiteit benaderen en op school vorm geven.
https://www.youtube.com/watch?v=KLiUTQNZz20
We hopen dat u geen overhaaste beslissingen neemt of conclusies trekt, maar dat naar alles gekeken wordt. En u geen (zoals onlangs in het NRC) een ons inziens eenzijdig beeld schetst.

We hopen dat u op deze manier een goed evenwichtig beeld krijgt van onze mooie Gomarus Scholengemeenschap!

---

32. Het moet ons als ouders van [redacted] van het hart dat wij blij zijn met deze actie. Blij omdat we erg begaan zijn met de situatie op de Gomarus. Nou kan het natuurlijk best zijn dat er op de Gomarus niet altijd een '8 ' of een '9' gescoord wordt, maar wat betreft onze ervaring, die is ronduit zeer positief. [redacted] op de Gomarus. [redacted] en vrienden en vriendinnen voor het leven aan overgehouden. Niet dat er nooit iets geweest is, maar de wijze waarop de probleempjes werden opgelost was altijd hartverwarmend. En natuurlijk geloven wij dat er kinderen zijn die het niet makkelijk hebben op het VO. Maar ze zitten in een leeftijd waarin ze sowieso op zoek zijn naar zichzelf. Ook wij hebben te maken gehad met de schoolarts en de zorgmensen van de Gomarus. Wij kunnen niet anders zeggen dan dat onze kinderen een professionele begeleiding hebben gehad. Het beeld dat door het NRC neergezet is, is ronduit ongehoord. De mensen op de Gomarus worden op deze manier onheus bejegend en op het hart getrapt. Wij kunnen niet begrijpen dat de politiek zo geagiteerd reageert op een artikel waarvan de 'echtheid' niet is bewezen. Er zal best iets aan de hand geweest zijn; dat er een onderzoek komt vinden wij dan ook prima; er zullen best verbeterpunten zijn, maar een onveilige school? ECHT NIET!

---

33. Wat enorm fijn, jullie actie richting de inspectie! Wat bijzonder om te zien hoe de achterban gelukkig de school steunt!

Mijn ervaring mag je delen:

Zoals je weet val ik op binnen school, ik ben zeker niet moeders mooiste, leerlingen wijzen en lachen als ze me zien. Zeker doet dat pijn!

Toch heb ik me de afgelopen 25 jaar zowel als leerling als personeelslid nooit onveilig gevoeld.

Als collega's zien dat lln lachen worden ze aangepakt, leerlingen waarderen mij en komen me naar me toe voor een praatje etc.

Als ik in de stad liep (wat ik al 10 jaar niet meer durf) werd/wordt ik ook uitgelachen en nagewezen. In school durf ik me vrij te bewegen, binnen een stad niet.

Ik hoop dat dit genoeg zeg over de veiligheid die ik binnen school ervaar!

Daarnaast ken ik een jongen die homo is en inmiddels ook een relatie heeft. Hij heeft hele goede jaren op de Gomarus gehad, hij wil zich niet mengen in de hele discussie maar herkent zich echt niet in deze kwestie.

Veel sterkte in jullie bijzondere taak, het wordt enorm gewaardeerd door vele!

---

34. Goedendag,

10.2e [redacted] de Gomarus bezocht, 10.2e [redacted]
10.2e [redacted], maar dat is wegens een handicap.

Wij hebben absoluut geen nare ervaringen gehad op deze school in de periode 10.2e [redacted].

10.2e [redacted]
Men signaleert, zoekt wegen, belt ons, overlegt. Enz.

Het is echt dus wel een grote school, maar je wordt niet vermalen in een bureaucratie of wat dan ook.
Hier hebben wij met overheidsinstanties wel iets van meegemaakt, daarom valt de school te meer positief op.

Ik weet niet wat ik nog meer moet zeggen, maar het doet ons pijn als dingen zo uit hun verband worden getrokken en er gretig kwaad gesproken wordt van de school.

Gods Zegen in de voorbereidingen op dit gesprek.

---

35 Ik ben 10.2e [redacted] met positieve gedachten over de Gomarus van deze school afgegaan. Ik heb [redacted] op deze school gezeten en heb ontzettend veel geleerd. Niet alleen over de schoolvakken zoals wiskunde en aardrijkskunde, maar ook over hoe je met elkaar om moet gaan. Wat ik vooral heb geleerd en wat ook een Bijbelse les is, is dat je je talenten moet gebruiken. Dit is een van de redenen waardoor ik mijn diploma heb kunnen halen.

Kortom kan ik zeggen dat ik de Gomarus enorm waardeer voor wie ze vanuit Bijbelse visie zijn voor de leerlingen.

Mijn tijd op de Gomarus was een hele fijne tijd. Ik heb de sfeer altijd heel goed gevonden. De leraren waren heel persoonlijk betrokken en hadden echt het beste met je voor. Ik heb ongelooflijk veel geleerd en heel erg veel leuke en mooie herinneringen aan mijn schooltijd op de Gomarus. Alle leraren gaven hun eigen draai aan de dagopeningen, waardoor je veel verschillende dingen leerde. In al die jaren leerde je de docenten, naast docent, ook echt kennen als persoon wat ervoor zorgde dat je ook persoonlijke gesprekken met ze kon voeren. De leraren zagen ons echt als personen en niet alleen als de zoveelste leerling. Door al deze dingen heb ik de school als fijn, veilig en persoonlijk ervaren en dit heeft allemaal heel erg bijgedragen aan de ontwikkeling tot de persoon die ik nu ben.

Leerling van 10.2e [redacted]

Document 8

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: RE: Heroverweging voorlopig standpunt.
Datum: donderdag 22 april 2021 13:43:54
Bijlagen: image011.png

Geachte [redacted],

Hartelijk dank voor uw reactie.

Het conceptrapport is het document waarop kan worden gereageerd.

Indien u dit wenst kan het conceptrapport mondeling worden besproken.

Naar aanleiding van uw vraag het volgende.

Op grond van artikel 15, tweede lid, en artikel 21, eerste lid, van de Wet op het onderwijstoezicht wordt een rapport in de vijfde week na vaststelling daarvan openbaar gemaakt, tenzij de aard of omvang van het onderzoek zich tegen openbare rapportage verzet. Daarbij wordt ook getoetst aan artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

Wij verstrekken een rapport niet eerder dan nadat het op grond van artikel 21, eerste lid openbaar is gemaakt.

Ik hoop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Inspectie van het Onderwijs
Directie Rekenschap en Juridische Zaken
06 [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@gomarus.nl>
Verzonden: woensdag 21 april 2021 10:51
Aan: [redacted] [redacted]@owinsp.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>; [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>; [redacted] [redacted]@owinsp.nl>
Onderwerp: RE: Heroverweging voorlopig standpunt.
Urgentie: Hoog

Geachte [redacted],

Dank voor uw e-mailbericht en de daarin gegeven duidelijkheid over hoe u op dit moment aankijkt tegen de besproken besteding.

Het is ons alleen nog niet duidelijk op welke grond u tot deze conclusie bent gekomen. Kunt u daar duidelijkheid over geven, mede gelet op de standpunten van de door ons benaderde jurist en accountant?

Waar het ons om gaat, is het oordeel in uw eindrapport over deze besteding. Dit is voor de school van wezenlijk belang, gelet op de beeldvorming. Zonder motivering uwerzijds en gelet op de ingewonnen adviezen kan ik er niet van uitgaan dat uw oordeel over de rechtmatigheid juist is. Het lijkt me van belang voor alle betrokkenen dat er met zoveel mogelijk zekerheid een juist oordeel hierover in het rapport komt. Eventuele rechterlijke toetsing (mocht dat onverhoopt nodig zijn) kan dus niet wachten tot een terugvorderingsbesluit genomen is: dan is de

rapportage reeds lang gepubliceerd.

Ik zou u daarom dringend willen vragen om hierover in dit stadium met ons in gesprek te gaan. Indien nodig kunnen we daarbij wellicht ook de directeur Rekenschap, de Inspecteur-Generaal en/of het Ministerie van OCW betrekken.

In elk geval overwegen we als bestuur en intern toezicht om op dit punt het Ministerie van OCW te vragen hierover een oordeel te geven.

Als het echt nodig is overwegen we ook om de voorzieningenrechter te verzoeken dit punt te beoordelen alvorens het rapport gepubliceerd wordt. Hierbij ga ik er vanuit dat conform art. 21 van de Wet op het onderwijstoezicht het rapport met bevindingen in de vijfde week na vaststelling openbaar gemaakt wordt. Dit zult u uiteraard ook doen; voor alle duidelijkheid, dat betekent natuurlijk ook dat het niet eerder dan dat moment met derden buiten de Inspectie en het Ministerie gedeeld kan worden, ook niet met Tweede Kamerleden. Zou u dit laatste ook kunnen bevestigen?

U zult begrijpen dat het voor ons bij dit rapport (gelet op het politiek vergrootglas) van buitengewoon belang is dat bevindingen en conclusies hier vanaf het begin correct in staan. Wanneer dat op dit punt vereist dat de OCW-juristen of een voorzieningenrechter een oordeel geven, dan moeten we dat bewerkstelligen.

Ik zie uit naar uw reactie,

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gomarus

Postbus 425 4200 AK Gorinchem (0183) 610 361 www.gomarus.nl

fg@gomarus.nl

Van: [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 11:18
Aan: [redacted] <[redacted]@gomarus.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>; [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>; [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>
Onderwerp: RE: Heroverweging voorlopig standpunt.

Geachte [redacted],

Onze mening over de rechtmatigheid van de besteding is niet veranderd als gevolg van uw reactie. Wij vinden de besteding niet rechtmatig.

Zoals reeds in mijn mail van 14 april 2021 is opgenomen, leggen wij deze conclusie vast in een rapport dat na wederhoor en vaststelling kan dienen als basis voor een terugvordering van de geconstateerde onrechtmatige besteding.

In het handhavingstraject van het rapport zal uw reactie worden betrokken.

Ik hoop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Inspectie van het Onderwijs
Directie Rekenschap en Juridische Zaken
06 [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@gomarus.nl>
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 10:57
Aan: [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>
Onderwerp: RE: Heroverweging voorlopig standpunt.

Geachte [redacted],

Dank voor uw reactie. Voor mij is niet duidelijk wat u bedoelt met de zin: "Wij zullen op dit moment niet ingaan op uw reactie maar zullen dit in het vervolgtraject van het rapport doen." Wanneer is dat dan, voordat het concept rapport verschijnt of pas ernaar. Kunt u hierover meer duidelijkheid geven. Het lijkt mij een wezenlijk punt. Rechtmatig of onrechtmatig.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gomarus

Postbus 425 | 4200 AK Gorinchem | (0183) 610 361 | www.gomarus.nl

---

fg@gomarus.nl

Van: [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>
Verzonden: maandag 19 april 2021 14:15
Aan: [redacted] <[redacted]@gomarus.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>; [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>; [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>
Onderwerp: RE: Heroverweging voorlopig standpunt.

Geachte [redacted],

Hartelijk dank voor uw reactie.

Wij zullen op dit moment niet ingaan op uw reactie maar zullen dit in het vervolgtraject van het rapport doen.

Ik hoop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Inspectie van het Onderwijs
Directie Rekenschap en Juridische Zaken

06 [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@gomarus.nl>
Verzonden: vrijdag 16 april 2021 22:51
Aan: [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>; [redacted] [redacted]@owinsp.nl>;
[redacted] <[redacted]@owinsp.nl>
Onderwerp: Heroverweging voorlopig standpunt.

Geachte [redacted],

Naar aanleiding van uw email van woensdag 14 april 2021, waarin u stelt dat de coulance-uitkering onrechtmatig is heb ik mijn jurist en account gevraagd een gedegen onderzoek in te stellen en mij daarover te adviseren. De analyse en conclusie van advocatenkantoor BVD zijn bijgevoegd. Deze heb ik ook aan onze accountant voorgelegd. Deze kan zich hierin volledig vinden (Zie hieronder).

Op basis hiervan verzoek ik u kennis te nemen van deze analyse en tot heroverweging van het voorlopige standpunt over te gaan.
Indien wordt vastgehouden aan de conclusie van onrechtmatigheid, dan verneem ik graag de concrete motivering van dat oordeel, aangezien op dit moment slechts in meer algemene zin de besteding onrechtmatig is bevonden".

E-mail account met zijn bevindingen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Postbus 425 4200 AK Gorinchem (0183) 610 361 www.gomarus.nl

---

fg@gomarus.nl
Van: [redacted] <[redacted]@vanreeacc.nl>
Verzonden: vrijdag 16 april 2021 15:49
Aan: [redacted] <[redacted]@gomarus.nl>
Onderwerp: RE: Analyse rechtmatigheid uitgekeerde gelden

Dag [redacted].

Wij onderschrijven het standpunt zoals door BVD is uitgewerkt in het memo. Met dus de conclusie dat het een rechtmatige besteding is.

Met vriendelijke groet,
Van Ree Accountants

[redacted]

VAN REE ACCOUNTANTS

www.vanreeaccountants.nl

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gomarus

Postbus 425 | 4200 AK Gorinchem | (0183) 610 361 | www.gomarus.nl

fg@gomarus.nl

Van: [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>
Verzonden: woensdag 14 april 2021 13:39
Aan: [redacted] <[redacted]@gomarus.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>; [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>; [redacted] <[redacted]@owinsp.nl>
Onderwerp: Onrechtmatige besteding in 2019 stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag [redacted])

Geachte [redacted],

Vanochtend heb ik telefonisch met u gesproken over de onderzoeksvraag of de 'coulance-uitkering' een rechtmatige besteding van de Rijksbijdrage is?

U heeft mij gevraagd om een en ander in een mail op te nemen.

U heeft tijdens de eerste onderzoeksdag reeds aangegeven dat de 'coulance-uitkering' in 2019 is betaald uit de Rijksbijdrage.

Naar de mening van de inspectie is deze besteding niet rechtmatig op grond van artikel 99 Wvo. Onderstaand integraal opgenomen.

Wij leggen deze conclusie vast in een rapport dat na wederhoor en vaststelling kan dienen als basis voor een terugvordering van de geconstateerde onrechtmatige besteding.

Een eventuele terugvordering kunt u voorkomen door de besteding alsnog ten laste van het privaat vermogen te brengen. Wij beschouwen dit als een passende herstelmaatregel.

Graag vernemen wij van u of u voornemens bent om herstel uit te voeren zodat wij dit in het rapport kunnen opnemen.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Inspectie van het Onderwijs
Directie Rekenschap en Juridische Zaken
06 [redacted]

'Artikel 99. Besteding bekostiging
1Het bevoegd gezag besteedt de verstrekte bekostiging en de betaalde bedragen ten behoeve van die school op de wijze zoals aangegeven in het tweede tot en met vijfde lid.

2De voor voorzieningen in de huisvesting betaalde bedragen worden zodanig aangewend dat een behoorlijke en deugdelijke totstandkoming van deze voorzieningen is verzekerd. Indien na realisatie van de in de eerste volzin bedoelde voorzieningen de bedragen niet volledig zijn aangewend, kan het resterende deel daarvan worden aangewend voor de kosten van personeel of voorzieningen in de exploitatie.

3Het voor personeels- en exploitatiekosten betaalde bedrag wordt aangewend voor de kosten van personeel, zoals onderscheiden in de artikelen 32 en 32a, voor voorzieningen in de exploitatie. In geval van een overschot op die bedragen, kan dat overschot worden aangewend voor voorzieningen in de huisvesting.

4[Red: Vervallen.]

5De verstrekte overschrijdingsbedragen worden ten behoeve van het onderwijs aan de scholen van het bevoegd gezag aangewend.

6Het bevoegd gezag kan de bedragen, bedoeld in het derde lid, mede aanwenden voor de kosten van personeel of voorzieningen in de exploitatie van:

a.een andere school voor voortgezet onderwijs of een samenwerkingsverband;

b.een verticale scholengemeenschap;

c.een basisschool of een speciale school voor basisonderwijs als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs, een school voor speciaal onderwijs, voor voortgezet speciaal onderwijs of voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs dan wel een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in de Wet op de expertisecentra.

7De op grond van artikel 77a, artikel 96g of artikel 96h verstrekte bekostiging wordt besteed aan het doel waarvoor zij zijn verleend.

8Het bevoegd gezag kan met het bevoegd gezag waarmee het een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten als bedoeld in artikel 25a, derde lid, overeenkomen om vanwege de samenwerking een deel van de bekostiging over te dragen aan het andere bevoegd gezag, bedoeld in het eerste lid van dat artikel.

9Het samenwerkingsverband wendt het totaal van de in de artikelen 85b, 85b1, 89a en 89a1 bedoelde bedragen voor personeelskosten en de materiële instandhouding uitsluitend aan voor personeelskosten en kosten voor materiële instandhouding van het

samenwerkingsverband voor ondersteuningsvoorzieningen.'

Document 9

Van: 10.2e [redacted]
Aan: 10.2e [redacted]@gomarus.nl"; 10.2e [redacted] "info@gomarus.nl"
Bcc: 10.2e [redacted]
Onderwerp: [redacted] brief en conceptrapport specifiek onderzoek bestuurlijk handelen
Datum: vrijdag 30 april 2021 10:16:46
Bijlagen: Specifiek onderzoek bestuurlijk handelen [redacted].pdf
brief bij conceptrapport specifiek onderzoek bestuurlijk handelen.pdf

---

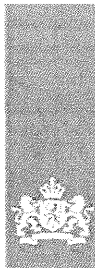
Geacht bestuur,
Hierbij stuur ik u de brief en het conceptrapport van het onderzoek wat wij onlangs hebben uitgevoerd bij uw bestuur en scholen.
De reactietermijn staat in de brief vermeld en is uiterlijk 11 juni 2021.
Als er nog vragen zijn hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

10.2e [redacted]

Inspectie van het Onderwijs
06-10.2e [redacted]
10.2e [redacted]@owinsp.nl
10.2e [redacted]

Document 9a

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 2730 3500 GS Utrecht

Stichting voor CVO op Reformatorische grondslag te Gorinchem
Postbus 425
4200 AK Gorinchem

Locatie Utrecht
St.-Jacobsstraat 200
Postbus 2730
3500 GS Utrecht

T 088 669 6060
www.onderwijsinspectie.nl

Contact
[redacted]
Medewerker toezicht

T +316[redacted]
[redacted]@owinsp.nl

Onze referentie
[redacted]

Bijlage(n)
Conceptrapport specifiek onderzoek

Datum   30 april 2021
Betreft   Conceptrapport specifiek onderzoek

Geacht bestuur,

Met deze brief bieden we u het conceptrapport aan van het specifiek onderzoek naar het bestuurlijk handelen van uw bestuur dat wij op 9 t/m 14 april 2021 hebben uitgevoerd.
Een specifiek onderzoek is een onderzoek zoals bedoeld in artikel 15 van de Wet op het onderwijstoezicht (WOT). Wij gaan ervan uit dat u betrokken partijen (in elk geval schoolleiders, medezeggenschapsraden en raad van toezicht) op de hoogte brengt van dit rapport.

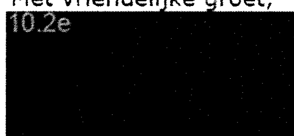
Heeft u vragen of opmerkingen over het rapport?
Als u op de inhoud van het conceptrapport nog een reactie wilt geven (dit kunnen vragen of opmerkingen zijn, maar ook een andere opvatting op de oordelen), dan horen we dat graag uiterlijk 11 juni 2021 van u.

Uw beleidsreactie in het rapport
U heeft de mogelijkheid om aan te geven op welke wijze u de bevindingen uit het onderzoek betrekt bij de verdere ontwikkeling van uw bestuurlijke kwaliteitszorg en de onderwijskwaliteit. Dit kunt u ook uiterlijk 11 juni 2021 doen in de vorm van een beleidsreactie. We nemen deze reactie als apart hoofdstuk op in het definitieve rapport. Vanwege onder andere de webrichtlijnen ontvangen wij deze reactie graag in Word, zonder afbeeldingen of links naar een website.

Openbaarmaking van het rapport
In de vijfde week na de definitieve vaststelling maken wij het rapport openbaar op onze website www.onderwijsinspectie.nl.

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met de in de colofon vermelde contactpersoon.

Met vriendelijke groet,

10.2e [redacted]

10.2e [redacted]

10.2e [redacted]

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Document 9b

Stg. voor CVO op Ref. grondsl. te Gorinchem

<CONCEPT>

Specifiek (herstel)onderzoek I Bestuurlijk handelen)

Bestuurlijk handelen

Datum vaststelling:

Conclusie

Bestuur: Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische Grondslag

Bestuursnummer: 42556

Aantal scholen onder bestuur: 1

Totaal aantal leerlingen: 1263

Lijst met onderzochte scholen: Gomarus Scholengemeenschap, vestigingen Gorinchem en Zaltbommel

BRIN: OOWH

De inspectie heeft van 9 tot en met 14 april 2021 een specifiek onderzoek op basis van artikel 15 van de Wet op het onderwijstoezicht (WOT) verricht bij de Gomarus Scholengemeenschap (verder: de Gomarus), vestigingen Gorinchem en Zaltbommel. De aanleiding voor dit onderzoek was het signaal dat naar voren kwam in het artikel "School duwt kinderen ongevraagd uit de kast" in NRC van zaterdag 27 maart 2021.

Hoewel het bestuur sinds 2019 bekend was met dit signaal, is dit tijdens het vierjaarlijks onderzoek naar het bestuur dat we in 2020 uitvoerden, niet met de inspectie gedeeld.

We geven hier een samenvatting van het antwoord op onze vijf onderzoeksvragen.

In hoeverre zorgt het bestuur voor de sociale veiligheid van leerlingen, in het bijzonder die van leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit en hoe borgt het bestuur dit?
Hoewel de school door de meeste leerlingen als veilig wordt ervaren, blijkt uit ons onderzoek en uit signalen die wij krijgen, dat dit voor een deel van de leerlingen niet zo is. Hierbij speelt een rol dat de school en de gemeenschap op en rond de school breed gedeelde opvattingen hebben over gewenste opvattingen en gedragingen. Hoewel de school daarvoor, binnen de vigerende wet- en regelgeving, alle ruimte heeft, betekent dit wel dat rekening gehouden moet worden met het welbevinden en de veiligheid van leerlingen die deze opvattingen en gedragingen niet delen. Bestuur en schoolleiding hebben hiervoor onvoldoende oog. Het bestuur heeft begin april de opdracht verstrekt aan een extern bureau om daar onderzoek naar te doen. In het verleden is gebleken dat het bestuur onvoldoende is geïnformeerd over signalen van onveiligheid. Mede doordat er geen lessen zijn getrokken uit de in het NRC genoemde voorvallen uit 2016 en beleid noch procedures sinds die periode zijn bijgesteld, is de veiligheid van alle leerlingen nu in onvoldoende mate geborgd.

In hoeverre zorgt het bestuur ervoor dat docenten en ander personeel vanuit hun rol bijdragen aan het realiseren van een veilig klimaat voor leerlingen, in het bijzonder voor leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit en hoe borgt het bestuur dit?
Het bestuur zorgt er in onvoldoende mate voor dat docenten en ander

personeel vanuit hun rol bijdragen aan het realiseren van een voor alle leerlingen veilig klimaat en de borging ervan is onvoldoende. Het ontbreekt aan gedragen beleid over de rol van docenten en ander personeel bij het realiseren van een veilig klimaat voor alle leerlingen. Een deel van de docenten is handelingsverlegen en mist handvatten om een klimaat te bevorderen waarin drempels voor leerlingen om zich te kunnen uiten worden weggenomen. Het gesprek hierover komt weliswaar op gang, maar verschillende geledingen binnen de school voelen zich hierbij onvoldoende betrokken en ook heeft dat gesprek in onvoldoende mate geleid tot helderheid over het gewenste gedrag.

In welke mate zijn uitingen en gedragingen van leerlingen, leraren en ander onderwijspersoneel in strijd met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat (gelijkwaardigheid, het tegengaan van onverdraagzaamheid en discriminatie, autonomie, begrip voor anderen, verdraagzaamheid en vrijheid van meningsuiting?
De uitingen en gedragingen van leraren en ander onderwijspersoneel zijn niet stelselmatig strijdig met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Wel zijn er signalen van enkele uitlatingen van leraren die strijdig zijn met basiswaarden in de afgelopen twee jaar. Het bestuur is niet van alle signalen op de hoogte. We hebben vastgesteld dat uitspraken van leerlingen niet altijd in lijn zijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Indien docenten of andere personeel hiervan op de hoogte zijn, nemen ze in de regel maatregelen.

Is het lesstofaanbod toereikend met het oog op het realiseren van het kerndoel seksuele diversiteit?
Het lesstofaanbod voldoet niet voor alle leerlingen aan de kerndoelen waar het gaat om seksuele diversiteit en seksuele vorming.

Wat is de inhoud van de schikking tussen bestuur en leerling en de omvang van het bedrag dat daarmee gemoeid is? Is deze schikking betaald vanuit de rijksbijdrage?
In 2019 heeft het bestuur ten laste van de Rijksbijdrage een bedrag van €2.500 betaald aan een oud-leerling in verband met een aansprakelijkheidsstelling door die oud-leerling. De schikking betreft de afspraak niet over dit bedrag te communiceren. Het bedrag betreft de juridische kosten van de advocaat van de oud-leerling en een beperkte tegemoetkoming aan de oud-leerling.

De bekostiging voor een school moet worden ingezet voor kosten verband houdend met de school en is niet bestemd voor een vergoeding aan een oud-leerling. We zijn van oordeel dat deze besteding niet overeenkomt met de bestedingsmogelijkheden zoals genoemd in artikel 99 van de WVO en beschouwen deze besteding daarom als onrechtmatig.

We stellen vast dat er tekortkomingen zijn ten aanzien van de wettelijke vereisten. Het bestuur krijgt herstelopdrachten voor:

- Het zorg dragen voor de psychische, fysieke en sociale veiligheid van alle leerlingen, daar beleid op voeren en de veiligheid monitoren (art. 3b WVO).
- Het opstellen en uitvoeren van beleid voor de manier waarop het personeel bijdraagt aan de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid (waaronder het veiligheidsbeleid) en beleid over wat er pedagogisch-didactisch van het personeel wordt verwacht (art. 24 WVO, tweede en derde lid).
- Het ervoor zorgen en waarborgen dat alle leerlingen in de praktijk een aanbod krijgen om voor alle kerndoelen de benodigde kennis, vaardigheden en houding te verwerven (art 11c WVO).

We geven het bestuur de opdracht een verbeterplan op te stellen. De inspectie voert op basis van dit plan in juli en oktober 2021 voortgangsgesprekken met het bestuur. Herstelonderzoek in januari 2022 moet uitwijzen of aan de herstelopdrachten is voldaan.

Inhoudsopgave

1. Opzet onderzoek bestuurlijk handelen

De inspectie heeft van 9 tot en met 14 april 2021 een specifiek onderzoek op basis van artikel 15 van de Wet op het onderwijstoezicht (WOT) verricht bij de Gomarus Scholengemeenschap (verder: de Gomarus), vestigingen Gorinchem en Zaltbommel. De aanleiding voor dit onderzoek was het signaal dat naar voren kwam in het artikel "School duwt kinderen ongevraagd uit de kast" in NRC van zaterdag 27 maart 2021.

Aanleiding van het onderzoek
Het artikel "School duwt kinderen ongevraagd uit de kast" is gebaseerd op gesprekken met acht oud-leerlingen van de Gomarus. In het artikel wordt beschreven hoe in één week in oktober 2016 drie meisjes (leerlingen uit havo 4 en 5) zich door medewerkers van de school gedwongen voelen om tegenover hun ouders uit de kast te komen. De inspectie beschouwt het artikel als een signaal over mogelijke sociale onveiligheid en ziet voldoende aanleiding om een vooronderzoek te starten, met als doel na te gaan of er voldoende rechtvaardiging is voor een specifiek onderzoek in de zin van artikel 15 WOT.
Op 27 maart 2021 heeft het bestuur zelf contact gezocht met de inspectie om het signaal te bespreken. Dit gesprek heeft plaatsgevonden op 29 maart 2021. Tijdens dit gesprek heeft het bestuur uitdrukkelijk te kennen gegeven voorstander te zijn van een specifiek onderzoek door de inspectie.
Om een onderzoek naar de sociale veiligheid van leerlingen te kunnen rechtvaardigen, is het van belang dat de inspectie vaststelt of daar op basis van het genoemde signaal voldoende grond voor is. We hebben daartoe op 29 maart 2021 gesprekken gevoerd met het bestuur. In de week van 29 maart zijn eveneens gesprekken gevoerd met oud-leerlingen. We voerden deze gesprekken tevens om te verifiëren of zich meer vergelijkbare gevallen voor hebben gedaan, dan wel zich nu voordoen. Daarnaast zijn we ingegaan op de vraag of het bestuur de handelwijze van de school heeft geëvalueerd en of op basis daarvan waar nodig beleid en handelen van de school zijn aangepast. Daarbij hebben we gekeken naar 2016, het moment waarop de voorvallen zich voordeden, en naar 2019, het moment waarop de school juridisch aansprakelijk werd gesteld voor een van de drie genoemde voorvallen en de school en een oud-leerling een schikking troffen.
Het bestuur erkent in het gesprek met de inspectie dat zich in de school in 2016 een situatie heeft voorgedaan waarbij een zorgcoördinator, een mentor, een leerling en de ouders in een voor alle betrokkenen onaanvaardbare positie zijn terecht gekomen. Het bestuur geeft aan dat de leerling niet uit het lokaal kon komen, omdat de zorgcoördinator de doorgang belemmerde en omdat de deur middels een draaiknop op slot was gedaan.

Het bestuur is van oordeel dat dit niet zo had mogen gebeuren. Volgens het bestuur waren niet alle betrokkenen in de school voldoende toegerust om in deze situatie adequaat te handelen en zij hadden op basis van hun rol in de begeleiding van de leerling niet in deze positie gebracht mogen worden.
Het bestuur zegt dat het afhandelen van de leerlingenzorg en -begeleiding in 2016 gemandateerd was aan de toenmalige directie, waarbinnen volgens de inschatting van het bestuur, voldoende ervaring aanwezig was met leerlingenzorg. Bij het genoemde voorval is het bestuur op hoofdlijnen geïnformeerd. Het bestuur geeft daarbij aan tot aan de publicatie in het NRC in 2021 niet op de hoogte te zijn geweest van de twee andere situaties, die in dezelfde week in 2016 hebben plaatsgevonden. Ook nadien heeft zij hierover, anders dan uit het NRC, geen nadere informatie ontvangen.
Het bestuur is van mening dat het in 2016 onvoldoende informatie had om te kunnen interveniëren, bijvoorbeeld waar het gaat om de rol en inzet van mentoren en vertrouwenspersonen en het doel en inhoud van de gevoerde gesprekken. De verantwoordelijkheid lag bij de toenmalige directie. Het bestuur vindt nu dat hierbij een andere aanpak nodig was geweest. Het bestuur erkent in het gesprek met de inspectie dat het de genoemde voorvallen niet heeft geëvalueerd en dat bestaande procedures niet zijn aangepast.
Het bestuur, de directie en het onderwijspersoneel verklaren voorts dat zich buiten de drie genoemde voorvallen geen andere, vergelijkbare situaties hebben voorgedaan. Zij stellen dat zowel vóór als na oktober 2016, zich geen situaties hebben voorgedaan waarbij leerlingen ten overstaan van ouders in een gesprek zijn geplaatst, waarbij de seksuele geaardheid van de leerling ter sprake werd gebracht.
Uit de gesprekken met mentoren, leraren en vertrouwenspersonen blijkt dat de impact van het NRC-artikel op de school groot is en de reacties erop zijn wisselend. Mentoren, zorgcoördinatoren en vertrouwenspersonen vertellen dat het vertrouwen van een deel van de leerlingen in hen is geschaad. De reactie van het bestuur op het artikel heeft voor sommigen bijgedragen aan het schaden van dit vertrouwen.
Veel medewerkers van de school geven aan zich niet te herkennen in (delen van) het artikel en velen hoorden voor het eerst over de in het artikel geschetste voorvallen. Diverse betrokkenen geven aan dat, als het artikel in het NRC op waarheid berust, voor de leerlingen ernstig te vinden. Anderen ervaren dat de school door het artikel in een kwaad daglicht wordt gezet.

Op basis van het vooronderzoek concluderen we dat er voldoende grond is om het specifieke onderzoek op basis van artikel 15 van de WOT uit te voeren naar de sociale veiligheid van leerlingen, in het bijzonder van leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit. Het onderzoek richt zich niet op waarheidsvinding over de incidenten die beschreven zijn in het NRC-artikel. Het is de rol van de

inspectie om te onderzoeken in welke mate de sociale veiligheid van leerlingen op dit moment voldoende is en voldoende gewaarborgd is. Daar is het specifiek onderzoek op gericht.

Toezichthistorie
De inspectie heeft in januari en februari 2020 een vierjaarlijks onderzoek naar het bestuur uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek is de kwaliteitszorg van het bestuur als voldoende beoordeeld, net als de verantwoording en dialoog. De kwaliteitscultuur is als goed gewaardeerd. We waardeerden vooral de samenwerking van leraren in diverse professionele leergemeenschappen en de brede betrokkenheid hierdoor bij het verbeteren van de onderwijskwaliteit. De sociale veiligheid van leerlingen is destijds niet onderzocht. Voorafgaand aan en tijdens de uitvoering van het onderzoek hadden we geen signalen hierover. Over de gebeurtenissen in 2016 en 2019 heeft het bestuur ons in 2020 niet geïnformeerd.

De onderzoeksvragen
Het specifieke onderzoek naar de sociale veiligheid van leerlingen op grond van artikel 15 WOT kent de onderstaande vijf onderzoeksvragen.

1. In hoeverre zorgt het bestuur voor de sociale veiligheid van leerlingen, in het bijzonder die van leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit en hoe borgt het bestuur dit (art.3b WVO, 23a WVO, 24 lid 4 WVO, 32c WVO, 103 eerste lid WVO)?
2. In hoeverre zorgt het bestuur ervoor dat docenten en ander personeel vanuit hun rol bijdragen aan het realiseren van een veilig klimaat voor leerlingen, in het bijzonder voor leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit en hoe borgt het bestuur dit (art.2 lid 2 WVO, 3b WVO, 23a WVO, 24 lid 4 WVO, 32c WVO, 103 eerste lid WVO)?
3. In welke mate zijn uitingen en gedragingen van leerlingen, leraren en ander onderwijspersoneel in strijd met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat (gelijkwaardigheid, het tegengaan van onverdraagzaamheid en discriminatie, autonomie, begrip voor anderen, verdraagzaamheid en vrijheid van meningsuiting; art. 17 WVO)?
4. Is de lesstof toereikend met het oog op het realiseren van het kerndoel seksuele diversiteit (art. 11c WVO)?
5. Wat is de inhoud van de schikking en de omvang van het bedrag dat daarmee gemoeid is? Is deze schikking betaald vanuit de rijksbijdrage (art. 99 WVO)?

Met het beantwoorden van deze vragen krijgen we zicht op de mate waarin het bestuur zorg draagt voor de veiligheid van leerlingen en hoe het bestuur deze veiligheid borgt. Zowel vanuit de rol die docenten en ander onderwijspersoneel kunnen vervullen in het realiseren van een ondersteunend pedagogisch klimaat, als vanuit de uitingen die zij doen en het lesstofaanbod.

Onderzoeksactiviteiten
Om de onderzoeksvragen te beantwoorden omvatte het onderzoek de volgende onderdelen.
We hebben gesprekken gevoerd met:

- het bestuur,
- de raad van toezicht,
- (geledingen van) de medezeggenschapsraad,
- leden van de schoolleiding,
- docenten,
- mentoren,
- ondersteuningsfunctionarissen,
- toezichthoudend personeel (waaronder conciërge),
- interne vertrouwenspersonen,
- ouders,
- leerlingen en
- oud-leerlingen.

De inspectie heeft in totaal met 34 leerlingen, 5 oud-leerlingen, 20 docenten, 12 mentoren en 17 personen uit andere genoemde geledingen gesproken. We selecteerden de gesprekspartners zelf. We hebben lessen bezocht, het leerlingvolgsysteem en personeelsdossiers bekeken en documenten bestudeerd, zoals monitorgegevens sociale veiligheid, verslagen, beleidsdocumenten rond het veiligheidsbeleid, het lesaanbod seksuele diversiteit bij verschillende vakken en de schikking tussen de school en een oud-leerling. Tot slot is op 12 april 2021 aan (oud-) leerlingen, (voormalig) medewerkers van de school en ouders de gelegenheid geboden telefonisch contact op te nemen met de inspecteurs. Op die dag was er tevens een inloopmoment op een externe locatie voor mensen die de inspecteurs persoonlijk wilden spreken. Met 16 personen is telefonisch contact geweest, 3 ouders meldden zich bij het inloopspreekuur op locatie.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 trekken we conclusies en beschrijven we wat we van het bestuur verwachten en hoe het vervolgtoezicht er uit ziet. In hoofdstuk 3 presenteren we de bevindingen uit het onderzoek. De zienswijze van het bestuur is als bijlage bij het rapport gevoegd.

2. Hoofdconclusie en vervolg

De inspectie heeft onderzoek gedaan naar de sociale veiligheid van leerlingen op de Gomarus, in het bijzonder van leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit. Dit doet de inspectie naar aanleiding van verontrustende signalen, die op zaterdag 27 maart jl. in NRC naar voren zijn gebracht onder de kop "School duwt kinderen ongevraagd uit de kast". We willen met dit onderzoek vaststellen in welke mate de sociale veiligheid van alle leerlingen gewaarborgd is.

2.1. Antwoord op de hoofdvraag

Conclusie
De inspectie concludeert al met al dat bestuur en school veel aandacht hebben voor de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen, en dat de school door het overgrote deel van de leerlingen (en het personeel) als veilig wordt ervaren. Ook zeer veel ouders oordelen hierover positief. Het is van belang deze inzet te benoemen en te waarderen.
Toch is het uiteindelijke oordeel van de inspectie kritisch. Dit is gebaseerd op de constatering dat er -in uiteenlopende vorm en gedurende langere tijd- aanwijzingen zijn dat niet alle leerlingen zich veilig voelen. De voorvallen die zich in 2016 hebben voorgedaan, zijn daarvan niet de enige uiting en kunnen ook niet als op zichzelf staande incidenten worden beschouwd. Hierbij speelt ook een rol dat de school en de gemeenschap op en rond de school breed gedeelde opvattingen hebben over gewenste opvattingen en gedragingen. Hoewel de school daarvoor, binnen de vigerende wet- en regelgeving, alle ruimte heeft, betekent dit wel dat rekening gehouden moet worden met het welbevinden en de veiligheid van leerlingen die deze opvattingen en gedragingen niet delen. Bestuur en schoolleiding hebben hiervoor onvoldoende oog. Dat betekent dat het bestuur in onvoldoende mate zorgt voor de sociale veiligheid van alle leerlingen. Dat de school voor verreweg de meeste leerlingen veilig is en de school gericht is op het bieden van veiligheid, doet daaraan niet af. De inspectie constateert dat de school voor leerlingen die anders denken of doen dan de school voorstaat, onveilig kan zijn. Het bestuur heeft, ondanks signalen, daarvoor onvoldoende oog. Hoewel er een veiligheidsbeleid is, moet dit beleid specifiek aandacht hebben voor groepen leerlingen voor wie de veiligheid op school niet vanzelfsprekend is, omdat zij de opvattingen en gedragingen niet delen. Van belang is dat het bestuur het beleid zo uitvoert, dat het op de hoogte gesteld wordt van signalen van onveiligheid binnen de school. In het verleden zijn deze signalen onvoldoende bij het bestuur in beeld geweest.
Het bestuur heeft daarmee de veiligheid van deze leerlingen in onvoldoende mate beschermd en geborgd en daarmee voldoet de school niet aan de wettelijke zorgplicht voor de veiligheid (art. 3b WVO).

Het bestuur heeft een pestprotocol, een incidentenregistratie en vertrouwenspersonen.

Het bestuur zorgt er in onvoldoende mate voor dat docenten en ander onderwijspersoneel een rol vervullen bij het realiseren van een voor alle leerlingen veilig klimaat en de borging ervan. Docenten voelen zich soms handelingsverlegen. Docenten en mentoren verschillen in hoe ze handelen. Er is nog geen beleid voor de manier waarop het onderwijspersoneel kan bijdragen aan het realiseren van een veilig klimaat voor alle leerlingen. Beleid en de vertaling daarvan naar de rol van en handvatten voor de docent, kunnen een klimaat bevorderen waarin drempels voor leerlingen om zich te kunnen uiten worden weggenomen. Een gesprek daarover komt op gang, verschillende geledingen binnen de school zijn daar echter (nog) niet bij betrokken. De professionalisering om de handelingsbekwaamheid van docenten te versterken heeft nog niet geleid tot een eenduidige aanpak en ervaren handelingsbekwaamheid.

In brede zin moet het bestuur zorgdragen voor de kwaliteit van het onderwijs op de school (art. 23a WVO). De school dient hierbij de wettelijke vereisten na te leven en het stelsel van kwaliteitszorg als bedoeld in art 24, vierde lid WVO uit te voeren. Conform art. 24 WVO dient het bestuur in haar schoolplan te beschrijven welk beleid met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs wordt gevoerd. Dit omvat in ieder geval het onderwijskundig beleid, inbegrepen het veiligheidsbeleid als bedoeld in art. 3b en art 24 tweede lid WVO, en het personeelsbeleid, inbegrepen het pedagogisch-didactisch handelen van het personeel (art 24, derde lid WVO). Door geen beleid te hebben voor leerlingen die anders denken dan de norm van de school en die zich hierdoor onveilig voelen en door docenten onvoldoende handvatten te bieden om een veilig klimaat te bevorderen, voldoet de school niet aan de wettelijke vereisten uit de genoemde artikelen.
We hebben niet vastgesteld dat er structureel sprake is van uitingen of gedragingen van leraren in strijd met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Wel zijn er signalen van enkele uitlatingen van leraren de afgelopen twee jaar. Het bestuur is daarbij niet van alle signalen op de hoogte.
We hebben vastgesteld dat uitspraken van leerlingen niet altijd in lijn zijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Indien docenten of andere personeel hiervan op de hoogte zijn, nemen ze in de regel maatregelen. Betrokkenen binnen de school zijn zich aan het oriënteren hoe het burgerschapsaanbod vorm te geven in lijn met het wetsvoorstel Burgerschapsonderwijs. Het bewustzijn groeit dat de school aandacht moet hebben voor andere opvattingen dan die de school uitdraagt. Het gaat dan vooral om kennis maken met de ander. Wij bevelen de school aan dat het aanleren van basiswaarden op een doelgerichte, samenhangende en planmatige wijze in het burgerschapsonderwijs een plaats vindt. Daarbij zou ook nagedacht moeten worden hoe gezorgd kan worden voor een ondersteunend

pedagogisch klimaat waarin 'de ander' een vanzelfsprekende plek heeft, docenten handelingsbekwaam zijn en waarin de school als oefenplaats fungeert voor het aanleren van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Het lesstofaanbod voldoet niet voor alle leerlingen aan de kerndoelen waar het gaat om seksuele diversiteit en seksuele vorming (art. 11c, WVO).

De aanwending van rijksmiddelen voor het treffen van een schikking is niet rechtmatig (art. 99 WVO).

We constateren een aantal tekortkomingen en formuleren in onderstaande tabel de herstelopdrachten aan het bestuur. Daarbij vermelden we wat we van het bestuur verwachten en wat de inspectie doet. We verwachten van het bestuur dat het een verbeterplan opstelt, waarin het aangeeft op welke manier de herstelopdrachten worden uitgevoerd, met een tijdpad en omschrijving van resultaten. Dit verbeterplan betrekken we bij ons vervolgtoezicht. We stimuleren het bestuur bij dit verbeterplan de per 1 augustus 2021 voorziene wetsvoorstel Burgerschapsonderwijs te betrekken.

2.2. Vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
Het bestuur draagt onvoldoende zorg voor de psychische, fysieke en sociale veiligheid van alle leerlingen, voert geen beleid voor (groepen) leerlingen en monitort de veiligheid onvoldoende (art. 3b WVO, art. 23 a WVO, art. 24 WVO)	Het bestuur brengt gericht in beeld welke (groepen) leerlingen de school nu niet als veilig ervaren. Het bestuur formuleert beleid, waarvan het bestuur aannemelijk kan maken dat dit toereikend is om tekortkomingen in het veiligheidsbeleid, met name voor bedoelde (groepen) leerlingen stelselmatig te borgen. Het bestuur voert dit beleid uit. Het bestuur monitort de veiligheid van alle leerlingen met gerichte aandacht voor bedoelde (groepen) leerlingen, evalueert het beleid en stelt op basis van deze evaluatie het beleid bij waar dat nodig blijkt.	De inspectie voert in juli een gesprek met het bestuur over het verbeterplan. In oktober 2021 voeren we een voortgangsgesprek om de tot dan toe bereikte resultaten te bespreken. In januari 2022 voeren we een herstelonderzoek uit bij het bestuur om te toetsen of de tekortkomingen zijn hersteld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Het bestuur voert geen beleid over hoe het personeel bijdraagt aan de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid (waaronder het veiligheidsbeleid) en beleid over wat er pedagogisch-didactisch van het personeel wordt verwacht (art. 24, tweede en derde lid WVO, art 32e derde lid, sub c WVO).	Het bestuur formuleert beleid op de rol van de docent en ander onderwijspersoneel bij het realiseren van een veilig klimaat voor alle leerlingen. Het bestuur werkt dit beleid in samenwerking met het onderwijspersoneel uit in handvatten voor docenten en ander onderwijspersoneel om dit beleid uit te kunnen voeren. Het bestuur herziet, dan wel formuleert, procedures om te borgen dat het onderwijspersoneel weet hoe in het belang van leerlingen te handelen bij de begeleiding en ondersteuning. Het bestuur voert dit beleid uit. Het bestuur draagt zorg voor verdere professionalisering van docenten en ander onderwijspersoneel om dit beleid uit te kunnen voeren.	Idem
Het bestuur draagt er in onvoldoende zorg voor dat alle leerlingen in de praktijk een aanbod krijgen om voor alle kerndoelen de benodigde kennis, vaardigheden en houding te verwerven (art 11c WVO).	Het bestuur brengt in beeld waar in het onderwijs tekortkomingen waren als het gaat om het behalen van de kerndoelen en meer specifiek kerndoel 43. Het bestuur zorgt ervoor dat leerlingen waar er sprake was van een tekortschietend aanbod dit alsnog krijgen. Het bestuur draagt er zorg voor en waarborgt dat alle leerlingen dit aanbod krijgen.	De inspectie voert in juli een gesprek met het bestuur de analyse van het bestuur en de manier waarop het bestuur er voor zorgt dat alle leerlingen het aanbod alsnog krijgen.

Daarnaast stimuleren we het bestuur, met het oog op het voorziene in werking treden van het wetsvoorstel Burgerschapsonderwijs:

- Het burgerschapsonderwijs verder te ontwikkelen met duidelijke leerdoelen en een leerlijn.
- Na te gaan of lesmateriaal, toetsen en antwoorden op toetsen in lijn zijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Bij het herstelonderzoek is naar verwachting de wet Burgerschapsonderwijs in werking getreden. We betrekken deze wet, indien deze van toepassing is, bij de wijze waarop het bestuur de burgerschapsopdracht invult op de voor de voor de herstelopdrachten relevante aspecten.

3. Bevindingen uit het onderzoek

In dit hoofdstuk gaan we per onderzoeksvraag in op onze bevindingen.

Onderzoeksvraag 1
De eerste onderzoeksvraag luidt: In hoeverre zorgt het bestuur voor de sociale veiligheid van leerlingen, in het bijzonder die van leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit en hoe borgt het bestuur dit (art.3b WVO, 23a WVO, 24 lid 4 WVO, art.32c en 32e WVO)?

We beantwoordden deze vraag als volgt: De inspectie concludeert al met al dat bestuur en school veel aandacht hebben voor de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen, en dat de school door het overgrote deel van de leerlingen (en het personeel) als veilig wordt ervaren. Ook zeer veel ouders oordelen hierover positief. Het is van belang deze inzet te benoemen en te waarderen.

Toch is het uiteindelijke oordeel van de inspectie kritisch. Dit is gebaseerd op de constatering dat er -in uiteenlopende vorm en gedurende langere tijd- aanwijzingen zijn dat niet alle leerlingen zich veilig voelen. De voorvallen die zich in 2016 hebben voorgedaan, zijn daarvan niet de enige uiting en kunnen ook niet als op zichzelf staande incidenten worden beschouwd. Hierbij speelt ook een rol dat de school en de gemeenschap op en rond de school breed gedeelde opvattingen heeft over gewenste opvattingen en gedragingen. Hoewel de school daarvoor alle ruimte heeft, betekent dit wel dat rekening gehouden moet worden met het welbevinden en de veiligheid van leerlingen die deze opvattingen en gedragingen niet delen. Bestuur en schoolleiding hebben hiervoor onvoldoende oog. Van belang is dat het bestuur het beleid zo uitvoert, dat het op de hoogte gesteld wordt van signalen van onveiligheid binnen de school. In het verleden zijn deze signalen onvoldoende bij het bestuur in beeld geweest. Dat betekent dat het bestuur in onvoldoende mate zorgt voor de sociale veiligheid van alle leerlingen. Dat de school voor verreweg de meeste leerlingen veilig is en de school gericht is op het bieden van veiligheid, doet daaraan niet af. De inspectie constateert dat de school voor leerlingen die anders denken of doen dan de school voorstaat, onveilig kan zijn. Het bestuur heeft, ondanks signalen, daarvoor onvoldoende oog. Hoewel er een veiligheidsbeleid is, moet dit beleid specifiek aandacht hebben voor groepen leerlingen voor wie de veiligheid op school niet vanzelfsprekend is, omdat zij de opvattingen en gedragingen niet delen.
Het bestuur heeft daarmee de veiligheid van deze leerlingen in onvoldoende mate beschermd en geborgd en daarmee voldoet de school niet aan de wettelijke zorgplicht voor de veiligheid (art. 3b WVO).

Het bestuur heeft een pestprotocol, een incidentenregistratie en vertrouwenspersonen.

We lichten ons antwoord hieronder verder toe.

Toelichting wettelijke vereisten
De wet vereist dat schoolbesturen zorg dragen voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid van hun leerlingen (art. 3b, WVO). Zij moeten ook zorg dragen voor de kwaliteit van het onderwijs in brede zin en in dat kader een stelsel van kwaliteitszorg beschrijven en uitvoeren (art. 23a en art. 24, vierde lid, WVO). Het schoolbestuur dient de verdeling van taken en verantwoordelijkheden binnen de school vast te leggen in een managementstatuut en te zorgen voor voldoende pedagogisch-didactische ruimte voor docenten (art. 32c en 32 e WVO). Dit alles betekent dat het schoolbestuur zicht moet hebben op de veiligheidsbeleving van de leerlingen, de potentiële risico's op dat gebied, en beleid moet voeren om eventuele kwetsbaarheden op dat gebied op te lossen.

De meeste leerlingen voelen zich veilig op de Gomarus
Leerlingen beoordelen de sociale veiligheid op de Gomarus volgens de laatste meting van de veiligheidsmonitor als zeer goed (variërend van een 9,2 voor vmbo-basis tot een 9,8 voor het vwo). Ook tijdens dit onderzoek spraken we leerlingen die positief zijn over de door hen ervaren veiligheid op school. Ook de ouders die wij gesproken hebben zijn tevreden over de veiligheid en de leerlingenzorg op de Gomarus. Zij geven aan een luisterend oor te vinden voor hun zorgen bij het bestuur. In de oudertevredenheidsonderzoeken variëren de cijfers op het aandachtsgebied 'sociaal-emotioneel' enigszins, maar zij zijn over het algemeen ruim voldoende. Ook uit een handtekeningenactie, geïnitieerd door ouders naar aanleiding van de ophef over het artikel uit NRC, blijkt vertrouwen in de school met meer dan 3.500 reacties van ouders en leerlingen.
Geen enkele leerling die we gesproken hebben zegt zich op dit moment onveilig te voelen op school of op school gepest te worden. Leerlingen die vertellen zich in eerdere jaren minder prettig te hebben gevoeld, zijn in hun ogen goed geholpen door de mentoren. Uit gesprekken komt naar voren dat dit ook geldt voor enkele leerlingen die op school hebben verteld dat ze homoseksueel zijn.

Kwetsbaarheden in de sociale veiligheid
Een aantal gegevens nuanceert dit positieve beeld. Tijdens de uitvoering van ons onderzoek krijgen we diverse signalen over onveiligheid. Het gaat om signalen van (oud-) leerlingen en (voormalig) medewerkers van de Gomarus. Sommige leerlingen vertellen in gesprek met ons dat de sfeer in sommige klassen er niet naar is om jezelf te kunnen uiten. Uit gesprekken met individuele leerlingen en oud-leerlingen blijkt dat enkelen van hen met vragen over geloof of geaardheid niet in gesprek durven of durfden met mentoren of anderen binnen de school. Zij vinden de school niet veilig genoeg om een mentor, een leraar of een andere medewerker in vertrouwen te nemen.

Tijdens het inloopmoment en telefonisch spreekuur gaan we met meerdere ouders, (oud-)leerlingen en (voormalig) docenten in gesprek. We krijgen ook tijdens sommige van deze gesprekken signalen van onveiligheid. Een voormalig docent, die nog contact heeft met docenten van de Gomarus, spreekt van een machtscultuur waarbij docenten zich niet vrij voelen doordat uitspraken anoniem worden gemeld bij de directie, die vervolgens om verantwoording vraagt. Docenten vertellen ons dat ze een open cultuur missen en de besluitvorming binnen teams niet als democratisch ervaren. In een gesprek is de term 'doofpotcultuur' gebruikt om aan te geven dat misstanden zouden worden toegedekt. Eén van de leerlingen zegt dat uit de kast komen erg eng is, zeker als je mentor 'streng is in het geloof'. Deze leerling geeft aan dat het onduidelijk is bij wie je terecht kunt, wie je kunt vertrouwen.
Daarnaast zien we ook in diverse onderzoeken signalen over ervaren onveiligheid. Ten eerste zijn dat de signalen over de gebeurtenissen uit 2016 en de daarop gebaseerde aansprakelijkheidsstelling in 2019. Daaruit blijkt dat betrokkenen in een voor hen onveilige situatie zijn terechtgekomen. Het bestuur was hier niet goed van op de hoogte en geeft zoals gesteld aan dat betrokkenen anders hadden moeten handelen. Dat geen lessen zijn getrokken uit deze voorvallen, kan betekenen dat een dergelijke situatie zich nog eens voordoet.
Ten tweede geeft het meest recent beschikbare leerlingtevredenheidsonderzoek uit 2018 aan dat het sociaal emotionele welbevinden voor leerlingen van vmbo-basis en vmbo-tl relatief laag scoort en volgens de rapportage hierover een hoge prioriteit verdient. Bij nadere bestudering van deze rapporten komt dat door onderwerpen als 'naar elkaar luisteren' en 'leerlingen vallen niet buiten de klas of groep'.
In de derde plaats blijkt uit het schoolverlatersonderzoek 2019 dat 29 procent van de voormalige havo-leerlingen de school niet zou aanbevelen aan andere leerlingen. Dat is veel meer dan bij vergelijkbare havo-afdelingen van andere scholen. De benchmark geeft een netto score van leerlingen die de school al dan niet aanbevelen van -1, de Gomarus in dat jaar -15. In de toelichting van de oud-leerlingen gaat het onder meer over 'je mag jezelf niet zijn, als je niemand vindt dan ben je een left-out', 'gebrek aan vrijheid en het moeilijk accepteren van meningen van de leerling'. Het onderzoek bevatte duidelijke signalen over ervaren onveiligheid van leerlingen. Het bestuur en raad van toezicht geven aan dat dit onderzoek een dip laat zien, met gegevens die niet vergelijkbaar zijn met andere jaren. Deze dip heeft voor hen mogelijk te maken met de in het NRC genoemde voorvallen. Recentere gegevens zijn er nog niet.
Ten vierde concludeert een bestuurlijke visitatie uit 2019 dat leerlingen in de klas soms schroom voelen om hun eigen mening naar voren te brengen, omdat zij kritiek voelen aankomen. Dat geluid horen we ook van sommige huidige leerlingen.

Concluderend: gegevens uit tevredenheidsonderzoeken en de visitatie en de signalen die we tijdens de uitvoering van ons onderzoek hebben

ontvangen, laten zien dat, hoewel de overgrote meerderheid van leerlingen en docenten aangeeft de school als veilig te ervaren, er een groep is (zij het beperkt in omvang) waarvoor dit niet of minder geldt. Bovendien komt in het voorafgaande overzicht naar voren dat er aanwijzingen zijn dat a) leerlingen terugkijkend op hun schooltijd mogelijk een ander beeld zouden kunnen hebben, en b) leerlingen die in denken of doen afwijken van wat algemeen gangbaar is, onvoldoende veiligheid ervaren om dat te uiten. De school is er enerzijds op gericht leerlingen veiligheid te bieden, zoals ook blijkt uit leerlingen die positief oordelen over het optreden van de school tegen pesten en leerlingen die positief terugkijken op de reactie van de school op de eigen homoseksualiteit. Anderzijds constateert de inspectie dat de school onvoldoende oog heeft voor de veiligheid van leerlingen die in denken of doen afwijken van wat algemeen gangbaar is, zoals blijkt uit wat leerlingen die dit aangaat ervaren. Daarbij speelt ook een rol dat school en bestuur hierop geen stelselmatig zicht hebben, en hiervoor weinig aandacht zichtbaar is in de mate waarin de school dit als een risico ziet en de acties die ze daaraan verbindt. In het verleden is gebleken dat het proces binnen de school er toe leidde dat het bestuur onvoldoende geïnformeerd was over signalen van onveiligheid. Dat brengt de inspectie tot de constatering dat bestuur en schoolleiding bijdragen aan de instandhouding van deze situatie.

We lichten deze constatering hierna verder toe.

Kwetsbaarheden zijn niet nader onderzocht door het bestuur
Genoemde bevindingen, zoals rond signalen van leerlingen die zich onveilig voelen en de visitatie, zijn door het bestuur niet aangegrepen om nader onderzoek te doen naar de sociale veiligheid van leerlingen die in denken of doen afwijken van wat op de school gangbaar is. Ook de genoemde voorvallen in het NRC zijn noch in 2016, toen ze zich voordeden, noch in 2019, toen een aansprakelijkheidsstelling plaatsvond, aanleiding geweest voor het bestuur om te onderzoeken of er een mogelijk probleem was/is met de sociale veiligheid van een specifieke groep leerlingen. Het bestuur en de raad van toezicht zijn niet op de hoogte van/geïnformeerd over twee van de drie voorvallen in oktober 2016. Het bestuur heeft de gang van zaken rond één van de cases in 2016 wel nabesproken met één van de ouderparen. Die evaluatie was echter gericht op wat de school kon leren op het gebied van de beleving van de ouders bij dat type gesprekken.
De berichtgeving in de media is ondertussen aanleiding voor het bestuur onderzoek te laten doen naar de veiligheidsbeleving van leerlingen met een andere seksuele geaardheid. De gebeurtenissen die daarvoor aanleiding waren, vonden in 2016 en 2019 plaats. Hoewel positief geoordeeld kan worden over het doen van onderzoek als stap naar verbetering van de situatie, stelt de inspectie vast dat de aanleiding daarvoor extern is. De inspectie verbindt daar, ook tegen de achtergrond van de hiervoor genoemde overwegingen, de constatering aan dat bestuur en schoolleiding, ondanks de aanleidingen die daarvoor waren, onvoldoende beleid hebben

gevoerd gericht op borging van de veiligheid van alle leerlingen en gericht op het creëren van een veilige omgeving voor leerlingen die in denken of doen afwijken van wat op de school gangbaar is.

Beleid rond sociale veiligheid is de afgelopen jaren niet aangepast
De voor dit onderzoek relevante beleidsnotities van de Gomarus gaan over seksualiteit (2008), homoseksualiteit (2016) en het omgaan met suïcidaliteit bij leerlingen (2020). Na de gebeurtenissen in 2016 en de juridische afwikkeling in 2019, zijn de twee eerstgenoemde notities niet bijgesteld. Wel is de notitie over homoseksualiteit al langere tijd 'in revisie'. Van het bestuur begrijpen we dat het voornemen was gebruik te maken van externe documenten die nog niet beschikbaar zijn. Het bestuur kiest er thans voor de notities zelf op korte termijn bij te stellen Dat het beleid rondom homoseksualiteit, dat in 2016 is geformuleerd sindsdien niet is bijgesteld, roept vragen op, nu dat beleid voorschrijft dat, in geval van een homoseksuele relatie binnen de school, de ouders daarbij worden betrokken. De beleidsnotitie formuleert het zo: 'wanneer een leerling binnen de school blijk geeft van een homoseksuele relatie met een andere leerling, zullen we in overleg treden met zijn/haar ouders/verzorgers'. Hoewel bestuur en schoolleiding en het ondersteuningsteam aangeven dat deze passage in de praktijk niet wordt toegepast en dat zulks ook niet gewenst is, constateren we i) dat dit niettemin de formele lijn van de school is, ii) dat – als dit in de praktijk niet wordt gehanteerd of wenselijk wordt gevonden – dat (op dit voor de school belangrijke punt) tot onduidelijkheid leidt met betrekking tot de opstelling van de school, en dat iii) in de cases in 2016 gehandeld is conform de beleidsnotitie. Wij wijzen er tevens op dat, zo lang de notitie de formele positie van de school weergeeft, niet uitgesloten kan worden dat deze handelwijze zich opnieuw voordoet als docenten handelen conform het beleid van de school.
In de gevoerde gesprekken met mentoren, vertrouwenspersonen en docenten wordt het belang van bijstelling van de notitie uit 2016 bevestigd, waarbij door sommige medewerkers met relevante expertise wordt benadrukt dat ze daarbij betrokken willen worden. Leraren, mentoren en zorgfunctionarissen geven aan dat het noodzakelijk is om tevens helderheid te krijgen over hoe mentoren en zorgcoördinatoren omgaan met de privacy van leerlingen. Mentoren schakelen de zorgfunctionarissen in als zij hun deskundigheid nodig hebben voor de begeleiding van de leerling. Dan moet voor de mentor, maar ook voor de leerling, duidelijk zijn wat gedeeld kan/mag worden. Daar zijn nu geen duidelijke richtlijnen voor.

Onderzoeksvraag 2
De tweede onderzoeksvraag luidt: in hoeverre zorgt het bestuur ervoor dat docenten en ander personeel vanuit hun rol bijdragen aan het realiseren van een veilig klimaat voor leerlingen, in het bijzonder voor leerlingen met vragen over hun seksuele geaardheid en identiteit en hoe borgt het bestuur dit (art.2 lid 2 WVO, 3b WVO, 23a WVO, 24 lid 4 WVO, 32c en 32e WVO, 103 eerste lid WVO)?

We beantwoorden deze vraag als volgt: het bestuur zorgt er in onvoldoende mate voor dat docenten en ander personeel vanuit hun rol bijdragen aan het realiseren van een, voor alle leerlingen, veilig klimaat en de borging ervan is onvoldoende. Het ontbreekt aan gedragen beleid over de rol van docenten en ander personeel bij het realiseren van een veilig klimaat voor alle leerlingen. Een deel van de docenten is handelingsverlegen en mist handvatten om een klimaat te bevorderen waarin drempels voor leerlingen om zich te kunnen uiten worden weggenomen. Het gesprek hierover komt weliswaar op gang, maar verschillende geledingen binnen de school voelen zich hierbij onvoldoende betrokken en ook heeft dat gesprek in onvoldoende mate geleid tot helderheid over het gewenste gedrag.

Toelichting wettelijke vereisten
Het bestuur moet in het schoolplan beschrijven hoe invulling wordt gegeven aan de wettelijke opdrachten, waaronder de zorgplicht voor de veiligheid (art. 24, tweede lid). Het moet ook beleid hebben over hoe het personeel bijdraagt aan de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid (waaronder het veiligheidsbeleid) en beleid over wat er pedagogisch-didactisch van het personeel wordt verwacht (art. 24, derde lid). Ook in bredere zin moet het bestuur zorgdragen voor de onderwijskwaliteit door te voldoen aan de wettelijke vereisten, waaronder art. 3b WVO (art. 23a WVO). Door geen beleid te hebben en docenten onvoldoende handvatten te bieden om te kunnen voldoen aan de zorgplicht voor de veiligheid, voldoet het bestuur niet aan de genoemde artikelen.

Deel van de docenten en mentoren voelt zich handelingsverlegen, deskundigheidsbevordering staat op de agenda
Docenten hebben vanzelfsprekend een belangrijke rol bij het realiseren van een veilig klimaat voor alle leerlingen. We wezen al op het visitatierapport uit 2019 waarin aandacht werd gevraagd voor het realiseren van een klimaat waarin leerlingen zich durven en kunnen uiten. Bestuur en directie geven aan dat docenten wel eens worstelen met de vraag in hoeverre ze leerlingen vrij laten spreken. Ze zeggen bovendien dat het zal verschillen hoe docenten daarmee omgaan. Datzelfde geldt voor de lessen Toerusting en Vorming die door de mentoren gegeven worden. In die lessen komen onderwerpen als seksuele diversiteit en weerbaarheid aan bod. Docenten en mentoren vertellen ons dat zij het bespreken van deze onderwerpen lastig vinden en dat zij daar verschillend mee omgaan. Docenten wijzen daarbij op hun handelingsverlegenheid. Ze zeggen in gesprekken met ons dat zij de zoektocht naar de manier waarop ze vanuit de identiteit van de school vorm en inhoud geven aan het gesprek met leerlingen over seksuele diversiteit vooral alleen doen, en te weinig in collectief verband. Weliswaar vindt er professionalisering in de vorm van video-opnames plaats, is er een cursus voor mentoren over seksuele diversiteit, zijn er gesprekken over de aanpak door mentoren en is er sprake coaching van docenten, maar het is onduidelijk hoe deze

inspanningen moeten bijdragen aan verbetering en onduidelijk is wanneer dit gerealiseerd moet zijn.
Twee jaar geleden vroegen de vertrouwenspersonen het bestuur om te zorgen voor meer deskundigheid over de omgang met vraagstukken rond seksuele geaardheid en identiteit van leerlingen. Het bestuur zegt dat aanvullend aanbod en meer expertise op dit vlak nodig is en dat hiermee enige tijd geleden een start is gemaakt. Ten gevolge van de coronacrisis heeft dit vooralsnog geen schoolbreed vervolg gekregen en is het gebleven bij een studiedag voor directie, teamleiders en vertrouwenspersonen. Leraren en vertrouwenspersonen zien het als een gemiste kans dat hier nog geen opvolging aan is gegeven en vinden dat schoolleiding en bestuur hierbij een meer initiërende rol kunnen vervullen. Wanneer dit wél een vervolg krijgt is nog niet duidelijk. De verbreding van deze activiteiten en de borging van de opbrengsten in de vorm van handvatten voor docenten ontbreken op dit moment.

Rol docent bij realiseren open en veilig klimaat in de lespraktijk moet verduidelijkt worden
Leraren brengen naar voren dat bestuur en directie een weg zijn ingeslagen van interne bezinning. Daar komen vragen aan de orde als: waar staan we voor en wat zijn de kaders van waaruit je als docent kunt opereren in de les? De bij te stellen notitie 'seksualiteit', kan daar mogelijk handvatten voor bieden.
In bijna elk gesprek dat we op de school voerden wordt de wenselijkheid van bezinning op het omgaan met homoseksualiteit erkend. Sommigen brengen bijvoorbeeld naar voren dat enkele collega's er mogelijk nog een eigen visie op na houden, die wellicht niet overeenkomt met wat het bestuur voor ogen heeft met een veilig klimaat in de les. Er is daarnaast bij meerdere leraren, mentoren en ook leden van de medezeggenschapsraad erkenning van het belang van meer aandacht voor duidelijkheid over het door de school gewenste klimaat en het handelen van docenten dat daarvoor nodig is.
We horen van verschillende betrokkenen in de school dat opvattingen over het thema seksuele diversiteit verschillen. Een diepgaand gesprek over deze opvattingen, over de vraag hoe de school zich verhoudt tot seksuele diversiteit en wat dat betekent voor de rol van de docent in de lespraktijk, is volgens meerdere gesprekspartners gewenst en nodig. Enkele leden van de medezeggenschapsraad noemen dat een verplichting met het oog op het realiseren van een inclusieve school.

Docenten voelen zich niet altijd vrij in het behandelen van onderwerpen
Docenten voelen zich niet altijd vrij om onderwerpen op een wijze te behandelen die naar hun idee het beste is voor de vorming van leerlingen en voor versterking van het kritisch denkvermogen (voorbereiding op het vervolgonderwijs en academische vaardigheden). Docenten zijn bang dat de schoolleiding en het

bestuur, al dan niet op aangeven van ouders, hen aanspreekt als ze onderwerpen behandelen of thema's bespreken die niet in lijn zijn met de identiteit van de school. Dat komt namelijk voor binnen de school. Voorbeelden van onderdelen van lesmomenten of lesstof waarop docenten zijn aangesproken door bestuur of directie zijn het laten horen van bepaalde muziekstukken, het tonen van kunstwerken of bijvoorbeeld het toestaan van werkstukken over de koran en over kalligraferen. Dit leidt er toe dat zij zich in hun educatieve opdracht aan leerlingen beknot voelen.

Verbreden actieve betrokkenheid bij beleid over het realiseren van een open en veilig klimaat voor leerlingen is nodig
Het bestuur en de directie onderschrijven de noodzaak tot gesprek over het beleid over het realiseren van een open en veilig klimaat. Sommige leraren en ook andere functionarissen vinden het proces om het beleid te realiseren te langzaam gaan. Wat in het proces opvalt is dat diverse geledingen daarbij niet actief betrokken zijn, hoewel ze vertellen dat graag te willen. Ook springt de diversiteit aan opvattingen binnen de school in het oog. Het is, om tot een gedragen beleid te komen over de rol van de docent/medewerkers van de school bij het realiseren van een open en veilig klimaat voor alle leerlingen, van belang aandacht te schenken aan brede betrokkenheid van het personeel. Eén van de suggesties die we hoorden is om vakgroepen als godsdienst, maatschappijleer, geschiedenis en biologie en de leden van het zorgteam te betrekken bij de beleidsvorming.

Zorg en ondersteuning voor leerlingen die daar actief om vragen is veelal adequaat, hulpvraag bij seksuele geaardheid komt niet vaak voor
Naast deze kritische punten, horen we in diverse gesprekken dat de begeleiding en de zorg voor leerlingen die met de mentor en de zorgcoördinator in gesprek gaan over bijvoorbeeld hun seksuele geaardheid of andere vragen, veelal adequaat is. Dat horen we van leerlingen bijvoorbeeld als ze gepest zijn. Meerdere docenten en mentoren bevestigen dat beeld. Daarnaast zijn er enkele leerlingen die op school, bijvoorbeeld aan hun klasgenoten, hebben verteld dat ze homoseksueel zijn. Deze leerlingen geven aan dat zij dit op een normale manier, zoals zij die zelf passend vinden, hebben kunnen doen.

Onderzoeksvraag 3
De derde onderzoeksvraag luidt: In welke mate zijn uitingen en gedragingen van leerlingen, leraren en ander onderwijspersoneel in strijd met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat (gelijkwaardigheid, het tegengaan van onverdraagzaamheid en discriminatie, autonomie, begrip voor anderen, verdraagzaamheid en vrijheid van meningsuiting; art. 17 WVO)?

We beantwoorden deze vraag als volgt: de uitingen en gedragingen van leraren en ander onderwijspersoneel zijn niet stelselmatig strijdig met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Wel zijn er signalen van enkele uitlatingen van leraren die strijdig zijn met basiswaarden in de afgelopen twee jaar. Het bestuur is niet van alle signalen op de hoogte.

Toelichting wettelijke vereisten
De wet vereist dat het onderwijs er mede vanuit gaat dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving, het mede gericht is op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en er mede op gericht is dat leerlingen kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten (art. 17 WVO). Daartoe is het belangrijk dat de uitingen en gedragingen van het onderwijspersoneel in lijn zijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en dat zij optreden als de gedragingen of uitingen van leerlingen dat niet zijn.
Zoals alle scholen in Nederland moet de Gomarus voldoen aan de wettelijke opdracht tot bevordering van actief burgerschap en sociale integratie van leerlingen (artikel 17 WVO) en de kerndoelen onderbouw voortgezet onderwijs. De burgerschapsopdracht betekent dat het onderwijs er mede van uitgaat dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving, mede gericht is op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie, en er mede op gericht is dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten. De in dat verband relevante kerndoelen (zoals 35, 36, 38 en 43) vragen aandacht voor onder meer respect voor andermans opvattingen en leefwijze, voor de diversiteit in de samenleving waaronder seksuele diversiteit, en voor leren over democratie en het belang van mensenrechten. Een relevante invulling daarvan betekent dat het onderwijs aansluit bij wat voor de leerlingen zinvol en nodig is. Dat impliceert dat de school een aanbod heeft waarmee leerlingen zich burgerschapscompetenties en de basiswaarden van de democratische rechtsstaat eigen maken, daarbij oog heeft voor factoren die dat zouden kunnen belemmeren, en dergelijke risico's in het onderwijs adresseert.

Uitlatingen van leerlingen zijn soms strijdig met de basiswaarden, waar bekend worden zij aangesproken
Leerlingen van de Gomarus doen soms uitlatingen die strijdig zijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. We horen bijvoorbeeld van docenten en mentoren dat het scheldwoord 'homo' nog best vaak gebruikt wordt. Dat is niet gewenst, maar valt een school niet aan te rekenen. Wel wordt van een school gevraagd oog te hebben voor dergelijke uitingen en zo nodig op te treden. Indien leerlingen dergelijke uitingen doen en docenten of ander personeel daarvan op de hoogte zijn, spreken ze de leerling aan. Het komt ook voor dat een leerling verwijderd wordt. Interventies van personeel zijn met name reactief. Dat is van belang. Daarnaast is echter van belang dat, als sprake is van het meer stelselmatig voorkomen van risico's

rond basiswaarden, de school daar in het aanbod op inspeelt en dergelijke risico's proactief adresseert. Nu is het zo dat leerlingen sterke verschillen ervaren tussen docenten in de mate waarin er ruimte is voor bijvoorbeeld meningsvorming of autonomie. Bij de ene docent kunnen leerlingen makkelijker hun mening geven dan bij een andere docent. Bijvoorbeeld bij toetsvragen. Het beleid van de school is daarin voor zowel leerlingen als docenten niet duidelijk.

Uitingen van docenten zijn niet stelselmatig in strijd met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat
Uitingen van docenten zijn niet stelselmatig in strijd met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Als docenten dergelijke uitspraken doen, spreken bestuur en de schoolleiding ze hier naar eigen zeggen op aan. Zo vertellen directie en bestuur dat het wel eens gebeurt dat een leerling zich meldt met een uitspraak van een docent. De directie gaat met deze meldingen aan de slag door, naast de docent aan te spreken ook regelmatig lessen te bezoeken. De inspectie constateert dat, hoewel bestuur en schoolleiding indien nodig aandacht geven aan uitingen van docenten die afwijken van het beleid van de school, dit onvoldoende stelselmatig invulling krijgt en niet geborgd is dat uitingen van docenten passen bij het beleid van de school.
Daarnaast zijn door ons in het zelfgemaakte lesmateriaal uitingen aangetroffen die tot onduidelijkheid aanleiding kunnen geven, afhankelijk van de manier waarop deze in de praktijk worden gebruikt. Het bestuur heeft bijvoorbeeld, via het Brabants Dagblad (1 april 2021), al aangegeven dat de volgende passage wordt verwijderd: "Je mag wel proberen, met deskundige hulp en in de weg van het gebed, genezen te worden", waarbij de schoolleiding opmerkt "de visie van de school is absoluut niet 'Ga maar even bidden en dan is het voor elkaar'." Daarnaast treffen we in lesmateriaal een stelling aan over de onafhankelijke oordeelsvorming van homoseksuele rechters.

Identiteitsverklaring wijst homoseksualiteit niet af
We hebben van de Gomarus de identiteitsverklaring gekregen en geconstateerd dat hierin geen passage is opgenomen over het afwijzen van homoseksualiteit.

Het aanbod burgerschapsonderwijs kan verder ontwikkeld worden
Op dit moment is het wetsvoorstel 'Verduidelijking van de burgerschapsopdracht aan scholen in het funderend onderwijs' bij de Eerste Kamer in behandeling. Dit wetsvoorstel treedt waarschijnlijk op 1 augustus 2021 in werking en legt het accent op het actief bevorderen van de basiswaarden. We merken stimulerend op, dat het aanbod burgerschapsonderwijs nog verder ontwikkeld kan worden. We zien dat er nog geen duidelijke leerlijn is met concrete leerdoelen. Wat leerlingen precies moeten leren over de basiswaarden en hoe zich deze eigen te maken en welke burgerschapscompetenties leerlingen uiteindelijk moeten ontwikkelen is niet helder omschreven. Betrokkenen op de school zijn zich er van bewust dat leerlingen in een

homogene cultuur opgroeien. Het burgerschapsonderwijs kan beter afgestemd worden op de vraag wat leerlingen uit deze homogene populatie nodig hebben om zich de basiswaarden eigen te maken.

Onderzoeksvraag 4
De vierde onderzoeksvraag luidt: Is de lesstof toereikend met het oog op het realiseren van het kerndoel seksuele diversiteit (art. 11c WVO)?

We beantwoorden de vraag als volgt: de school heeft een aanbod om leerlingen te leren respectvol om te gaan met seksualiteit en seksuele diversiteit. Leerlingen hebben ons verteld dat het aanbod voor een deel van hen niet in praktijk is gebracht. Het lesstofaanbod is daarmee niet voor alle leerlingen toereikend met het oog op het realiseren van het kerndoel seksuele diversiteit (art 11c WVO. Kerndoel 43).

Toelichting wettelijke vereiste
De wet vereist dat de school in de onderbouw de kerndoelen uitwerkt in het onderwijsprogramma voor de verschillende schoolsoorten en verschillende groepen leerlingen (art. 11c WVO). Kerndoel 43, over (seksuele) diversiteit, luidt: de leerling leert over overeenkomsten, verschillen en veranderingen in cultuur en levensbeschouwing in Nederland, leert eigen en andermans leefwijze daarmee in verband te brengen, leert de betekenis voor de samenleving te zien van respect voor elkaars opvattingen en leefwijzen, en leert respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

Aanbod seksuele diversiteit voldoet niet voor alle leerlingen aan de wet
Bij verschillende vakken, waaronder biologie, maatschappijleer en godsdienst, is aandacht voor seksualiteit en seksuele diversiteit. Ook binnen de mentorlessen is aandacht voor dit onderwerp. De school volgt daarbij de lesmethodes en maakt gebruik van zelf gemaakt materiaal. We hebben in gesprekken met leerlingen vastgesteld dat een deel van hen in Zaltbommel een deel van de lesstof niet gekregen heeft, waarmee niet aan de wet is voldaan. Dat gaat om onderdelen van biologie en mentorlessen over seksuele diversiteit. Om hoeveel leerlingen dit precies gaat is niet duidelijk. Het bestuur moet daar nader onderzoek naar doen.

De school heeft een duidelijke visie op seksualiteit en seksuele diversiteit. Deze is gebaseerd op de christelijke identiteit van de school. De seksuele praxis moet binnen het huwelijk plaatsvinden en de school wijst een homoseksuele levenswijze af. De school wil leerlingen leren verdraagzaam te zijn en diegenen die een dergelijke levenswijze hebben te respecteren. Dit leiden we ook af uit het onderwijsaanbod en de gesprekken die wij gevoerd hebben. Leerlingen geven aan dat de school hier meer aandacht aan kan besteden.

Verschillen in de praktijk
De school besteedt in haar lesmateriaal aandacht aan de verschillende wijzen waarop mensen omgaan met seksualiteit en de diversiteit daarin. Uit de gesprekken die we voerden met docenten blijkt dat leraren ruimte hebben om zelf invulling te geven aan de lessen over seksuele diversiteit en daarvan de inhoud te bepalen. Op zich hoeft deze ruimte geen probleem te zijn, maar sommige docenten wenden de geboden ruimte aan om vooral de eigen visie over te dragen en leerlingen slechts beperkt kennis te laten maken met andere leefwijzen en opvattingen. Dit kan er toe leiden dat, gecombineerd met het onder vraag drie geschetste pedagogische klimaat, leerlingen die afwijken van wat de school in doen of denken als wenselijk ziet, zich niet uitgenodigd voelen om hier voor uit te komen of dit zelfs maar te delen met iemand binnen de school. Leerlingen geven aan dat er meer aandacht aan deze onderwerpen besteed kan worden. Dit komt minimaal aan bod. Bovendien heeft de ruimte die mentoren hebben er, zoals eerdere beschreven, er toe geleid dat een deel van de leerlingen dit aanbod helemaal niet gekregen heeft. De coronapandemie is eveneens een oorzaak.

Onderzoeksvraag 5
De vijfde onderzoeksvraag luidt: Wat is de inhoud van de schikking en de omvang van het bedrag dat daarmee gemoeid is? Is deze schikking betaald vanuit de rijksbijdrage (art. 99 WVO)?

De wet bepaalt dat schoolbesturen de Rijksbekostiging mogen besteden aan de materiële instandhouding en de personeelskosten van de school (art. 99 WVO).

Aansprakelijkheidsstelling
In 2019 heeft het bestuur ten laste van de Rijksbijdrage een bedrag van €2.500 betaald in verband met een aansprakelijkheidsstelling door een oud-leerling. Dit bedrag betreft de juridische kosten van de advocaat van de oud-leerling en een tegemoetkoming aan de oud-leerling. Het bestuur heeft gesteld niet tot vergoeding van enige schade verplicht te zijn maar heeft toch besloten uit coulance een vergoeding te betalen.
Artikel 99 lid 1 WVO bepaalt dat schoolbesturen de Rijksbekostiging mogen besteden aan de materiële instandhouding en de personeelskosten van de school. Hoewel het schoolbestuur bij de bestedingen van Rijksbijdrage een grote mate van autonomie geniet, wordt de bestedingsvrijheid van het bestuur door artikel 99 WVO beperkt tot kosten verband houdend met de school. Slechts in het geval van een van de limitatief opgesomde uitzonderingen uit artikel 99 WVO, is het mogelijk Rijksbijdrage aan te wenden voor kosten die geen verband houden met de school.
De kosten die ten laste van de Rijksbijdrage zijn gebracht door het bestuur houden geen verband met de school of het onderwijs dat op de school wordt verzorgd. De kosten vloeien namelijk voort uit een

incident waarbij het bestuur heeft aangegeven dat een leerling niet uit een lokaal kon komen, omdat de zorgcoördinator de doorgang belemmerde en omdat de deur middels een draaiknop op slot was gedaan. Het incident heeft hierdoor geen relatie tot een bekostigde activiteit die verband houdt met de school, of het onderwijs dat op de school wordt gegeven. De vergoeding kan daardoor niet als bestedingsdoel voor de Rijksbijdrage worden gezien. Van een van de uitzonderingen van artikel 99 WVO is daarbij geen sprake.
Uit het voorgaande blijkt dat de Rijksbijdrage niet bestemd is voor een vergoeding aan de oud-leerling, nu deze kosten geen verband houden met de school of het onderwijs dat op de school wordt verzorgd. We zijn daarom van oordeel dat deze besteding niet overeenkomt met de bestedingsmogelijkheden zoals genoemd in artikel 99 van de WVO en beschouwen deze besteding daarom als onrechtmatig.

4. Reactie van het bestuur

[Neem hier de reactie van het bestuur op]

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

Document 10

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: Gomarus
Datum: vrijdag 14 mei 2021 12:09:25

Dag [redacted]

Dankzij de vrije dagen heb ik gelegenheid gehad ook de feitelijke onderzoekshoofdstukken (Hoofdstuk 3 en verder) te bekijken.
Ik realiseer me dat dit te laat is voor aanpassingen, immers het ligt nu voor bij het bestuur.

Maar mede met het oog op de kamervragen en woordvoering/ publiciteit deel ik toch mijn observaties, zodat we onze communicatie bij kritische vragen op orde hebben. Graag ook ter bespreking volgende week.

1. Klopt het dat de bevindingen uit de interviews die betrekking hebben op het NRC verhaal van de opgesloten leerling niet in het rapport staan. (wellicht heb ik er over heen gelezen). Daar zal wel vraag naar zijn evenals de vraag over wel/ niet aangifte door Inspectie.

2. Er is kennelijk een beleidsdocument homoseksualiteit. Daar zal vermoedelijk naar gevraagd worden, temeer omdat het al jaren in revisie is. Dit ligt minstens zo gevoelig als de toelaatbaarheidsverklaringen. (Ik zou het zelf ook graag willen zien.)
Achten wij dit document conform wet en regelgeving? (Daar ga ik van uit, anders zouden we het wegens strijd met de wet benoemd hebben in het rapport).

3. Waarom komt het verschijnsel dat leraren zich veel breder dan alleen op het punt van seksuele vorming " beknot voelen in hun educatieve taak" (p 20) niet expliciet terug in de conclusies.
Mij lijkt dit ernstig en raakt potentieel ook andere kerndoelen dan die over seksuele vorming.

4. Rol Raad van Toezicht
Ik kon niet veel terug vinden over hun performance , ook niet naar toekomst toe. Is daar een reden voor?

slotopmerking:

Alles lezende vormt zich bij mij het beeld dat niet alleen de leraren en de schoolleiding handelingsverlegen zijn, maar ook (of wellicht zelfs vooral?) het bestuur zelf. Discussies worden niet (voortvarend) gevoerd, slechts een deel van de betrokkenen wordt in de discussie meegenomen. Ongewenste gedragslijnen bij incidentele leraren blijken mogelijk en zetten zich voort. De Inspectie wordt niet geïnformeerd over ernstige incidenten. Een beleidsnotitie die jarenlang in revisie blijft. Ook de stelling van bestuur dat ze niet geïnformeerd waren over incidenten en de schoolleiding "het mandaat" had getuigt naar mijn smaak niet echt van leiderschap. Sommige geïnterviewden uiten zich ook kritisch over het gebrek aan initiatief bij de schoolleiding en het bestuur. Dat is dapper te noemen in de cultuur zoals geschetst in het rapport. Wij schrijven dat wel op, maar duiden het verder niet.

Zijn jullie dit me eens, of wordt er anders tegen het bestuur aangekeken? Het bestuur zelf lijkt me zo makkelijk weg te komen hier in ons rapport ook in relatie tot andere rapporten vanuit Inspectie. Ik noem geen namen. Dit punt lijkt me wel cruciaal. Ook voor het vertrouwen in de herstelacties.

[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPad

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Document 11

Kennis

Contactpersoon
[redacted]
T +31 6 [redacted]
[redacted]@minocw.nl

Onze referentie
[redacted]

Datum
26 mei 2021

Nummer

Bijlagen
Geen

verslag RIO art.15

Vergaderdatum en -tijd	26 mei 2021, 17.00 uur
Aanwezig	MOCW, MBVOM, SG, [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] (verslag)

Gomarus – het conceptrapport is klaar. Het bestuur heeft aangegeven de hele termijn voor hoor en wederhoor te willen benutten. Het rapport wordt uiterlijk 24 juni vastgesteld en op 29 juli openbaar.

Document 12

Van: [redacted]
Aan: [redacted] @gomarus.nl"; [redacted]
Cc: [redacted] ; [redacted] ; [redacted]
Bcc: [redacted]
Onderwerp: afspraak bespreken concept op 10 juni
Datum: vrijdag 28 mei 2021 09:39:42

Geachte [redacted],
Zoals net aan de telefoon bevestigt, de afspraak staat op 10 juni van 14.30-16.00 uur bij jullie op locatie.
Hierbij stuur ik een agendavoorstel:

1. Algemene reactie van het bestuur op het conceptrapport
2. Relevante actualiteiten vanuit het bestuur
3. Toelichting van het bestuur op de ingezonden reactie
4. Verduidelijkende vragen vanuit de inspectie
5. Vervolg proces

We verwachten de reactie van het bestuur uiterlijk maandag 7 juni, vóór 12u.
Zodat wij dit nog kunnen bekijken voor de 10e.
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Inspectie van het Onderwijs
06-[redacted]
[redacted] @owinsp.nl
[redacted]

Document 13

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Reactie conceptrapport specifiek onderzoek 2021-06-07
Datum: maandag 7 juni 2021 12:32:49
Bijlagen: image002.jpg
Draaiboek Toerusting en Vorming.docx
Gomarus - Themaonderzoek - Schoolrapportage.pdf
Monitoring sociale veiligheid 2018-2019.pdf
Monitoring sociale veiligheid 2019-2020.pdf
Notitie seksualiteit 2.2 def.docx
Reactie conceptrapport specifiek onderzoek 2021-06-07.docx
Specifiek onderzoek bestuurlijk handelen [redacted].pdf
Strategisch beleidsplan 2021-2025 V.0.5.docx
Teamboekje.pdf
Themadag 4 mavo.pdf
Notitie seksualiteit 2.2 def.docx
Reactie conceptrapport specifiek onderzoek 2021-06-07.docx

Geachte [redacted],

Naar aanleiding van het specifieke onderzoek, uitgevoerd op de Gomarus scholengemeenschap, ontvangt u hierbij onze reactie.

De bespreking van onze reactie zal plaatsvinden D.V. donderdag 10 juni om 14.30 uur, Hoefslag 11, 4205 NK Gorinchem. Namens de Gomarus zullen naast ondergetekende de [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] en [redacted] [redacted] aanwezig zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Postbus 425 | 4200 AK Gorinchem | (0183) 610 361 | www.gomarus.nl

---

Draaiboek Toerusting en Vorming

Gomarus scholengemeenschap

Inhoudsopgave

Overzicht Toerusting en Vorming cursus 2020-2021

Op school, voor de leerlingen

Jaar laag	activiteit	Externen	Omvang	Datum	Verantwoorde lijke
1	Themamiddag seksualiteit	[redacted] Be-Loved	1 dagdeel	Oktober 2020	[redacted]
1	Klassetaal	[redacted]	1 lesuur		[redacted]
1 h/v	vluchtelingen	Vluchtelingen werk Nederland Ervaringsdes kundige	2 lessen		[redacted]
1 bk	40 mentorlessen	Ja, materiaal zelf ontwikkeld	40 uren	Hele jaar door	[redacted]
2 bk	40 mentorlessen	Ja materiaal zelf ontwikkeld	40 uren	Hele jaar door	[redacted]
1-3 school breed	4 lessen per jaar Be-Loved, door mentor	Be-Loved ingekocht bij [redacted]	4 uren	Januari/februari 2021	[redacted]

1	mediawijsheid	nee	4 lessen	Begin schooljaar	10.2e [redacted]
2 obhv; ook in Zaltbommel	LEV training	Ja, gedeeltelijk maar er zijn ook mentoren die licentie hebben gehaald bij De Hoop voor deze training	2 dagen	Programma week in voorjaar 2021	10.2e [redacted]
2 b/k	Nacht voor je naaste	Woord en Daad	Nacht en inzamelactie	Juni 2021	10.2e [redacted]
3,4 mavo	Digitale Detox			November, december 2020	10.2e [redacted]
1,2 obhv	preventielessen	10.2e [redacted]	1 dag	Programma week in voor- jaar 2020	10.2e [redacted]
4 mavo	Themadag seksualiteit	10.2e [redacted] (WiS, Be-Loved); 10.2e [redacted] iemand van LCJ; iemand van Driestar Educatief.	1 dag	November 2020	10.2e [redacted]
4 mavo Zaltbommel	Themadag seksualiteit	idem	1 dag		10.2e [redacted]
4 BK	Themadag seksualiteit	idem	1 dag	November 2020	10.2e [redacted]
5 havo	seksualiteit	idem	1 dag	Februari 2021	10.2e [redacted]
4 h/v	seksualiteit	idem	1 dag	3 juni 2021	10.2e [redacted]
3 GT	Voedselpakketten verspreiden	House of Hope / Present	1 dag	Voorjaar 2020	10.2e [redacted]
4 havo	PWS	RD, 10.2e [redacted]	1 dag	17 mei 2021	10.2e [redacted]
4,5,6 bbhv	bijbelstudie	nee	2x een lesuur	November 2020 april 2021	10.2e [redacted]
5 vwo	burgerschaps week	Ja, sprekers, outdoor	1 week	Mei 2021	10.2e [redacted]
5 havo	Studiedag Diversiteit	Avicennacollege	1 dag	Febr.2021	10.2e [redacted]

6 vwo	Studiedag creationisme	Ja, sprekers, Camphusianum	1 dag	12 Febr 2021	[redacted]
bbhv	Outdoor Ardennen	Nee	1 weekend	Maart 2021	[redacted]

Op school voor de docenten

Jaarlaag	**activiteit**	**Externen**	**Datum**	**Verantwoordelijk**
Alle	PLG	Christelijk leraarschap	4x per jaar	[redacted]
Alle	leeskring	Geloof en wetenschap		[redacted]
Alle	GPV cursus	Driestar-Educatief	Hele jaar door	[redacted]
Alle	nascholing	Vele organisaties	4-1-2021 en 3-2-2021	[redacted]
obhv	LEV trainer zijn inmiddels: [redacted]	Ja, jaarlijkse licentie	Voorjaar 2020	[redacted]

Begroting: bekent bij financiële administratie
Visiedocument: op portal onder ToVo-tegel

2 Algemeen

Promotiefilm Toerusting en vorming

Actie	Bijzonderheid	datum	Status
Film draait,	Evaluatie leerlingen: Beter aangeven waar de shots bij horen Evaluatie[redacted] Peil mening [redacted]		
Allen: materiaal verzamelen		Hele jaar	

Overleg Teamleiders

Actie	Bijzonderheid	datum	Status
Gesprek met teamleiders	Let op verslaglegging	oktober	
Gesprek met teamleiders		maart	

Vergaderingen

Actie	Bijzonderheid	datum	Status
Vergadering plannen	Via [redacted], allen moeten aanwezig zijn Verslaglegging van actiepunten		
3x per jaar, oktober, januari en mei		Juni alle data vastleggen via [redacted] en jaarplanning	

1 H/V Gastlessen

Algemeen			
Activiteit	**Datum**	**Contacten**	**Email**
Gastles taalbeheersing Gastles diversiteit		Vluchtelingenwerk Nederland Klassetaal	[redacted]
tijdspad			
acties	**datum**	**bijzonderheden**	**Status**
[redacted] neemt contact op met klassetaal	September	Elke klas 1 krijgt 1 lesuur klassetaal	
[redacted] neemt contact op met vluchtelingenwerk en regelt een vluchteling 2 uren per klas	September, Oktober	Elke klas 1 krijgt 2 lesuren	
Rooster maken			
Lokalen regelen			
Collega's informeren			
		Mobiel mee	

1 H/V LEV

Algemeen			
Activiteit	**Datum**	**Contacten**	**Email**
Training voor leerlingen op weerbaarheid			
tijdspad			
acties	**datum**	**bijzonderheden**	**Status**
Contact leggen			
Rooster opstellen			
Boekje copieren			

1 H/V Be-Loved

Algemeen			
Activiteit	**Datum**	**Contacten**	**Email**
Training leerlingen op weerbaarheid		[redacted]	[redacted]
tijdspad			
acties	**datum**	**bijzonderheden**	**Status**

2 H/V LEV

Algemeen			
Activiteit	**Datum**	**Contacten**	**Email**
preventielessen	oktober	Stichting Chris / Voorkom	

tijdspad			
acties	**datum**	**bijzonderheden**	**Status**
[redacted] neemt contact met ChrisVoorkom over opsturen van koffers met materiaal	september		

2 H/V Be-Loved

Algemeen			
Activiteit	**Datum**	**Contacten**	**Email**
tijdspad			
acties	**datum**	**bijzonderheden**	**Status**

2 M/H/V Preventielessen

Algemeen			
Activiteit	**Datum**	**Contacten**	**Email**
preventielessen	september		planningvo@chrisvoorkom.nl
tijdspad			
acties	**datum**	**bijzonderheden**	**Status**
10. neemt contact op met Chrisvoorkom en regelt planning preventielessen klas 1 en 2 HV	September	Elke klas krijgt afzonderlijk 3 lessen tijdens een programmaweek. Klas 1 alcohol Klas 2 drugs	

2 M Nacht voor je naaste

Algemeen			
Activiteit	**Datum**	**Contacten**	**Email**
tijdspad			
acties	**datum**	**bijzonderheden**	**Status**

3 Mavo Voedselpakketten

Algemeen			
Activiteit	**Datum**	**Contacten**	**Email**
tijdspad			
acties	**datum**	**bijzonderheden**	**Status**
Busvervoer regelen		[redacted] mailen	
Financiele administratie regelen	6 weken van te voren	Formulier invullen via Portal, Financiele administratie	
Ouders op de hoogte stellen		Brief via [redacted]	
Leerlingen op de hoogte stellen			

4 H PWS dag

Algemeen			
Activiteit	**Datum**	**Contacten**	**Email**
Studiedag	8 mei	10.2e [redacted]	10.2e [redacted] driestar-educatief.nl
tijdspad			
acties	**datum**	**bijzonderheden**	**Status**
Overleggen met teamleiders	September		
Draagvlak creëren	September		
Datum vaststellen met betrokkenen	September	Mobiele nummers uitwisselen	
Reservering datum	September	Checklist op portal bij facilitaire dienst invullen, let op beamer en catering	
Roostermakers vragen om ruimten	Januari	Weten hoeveel leerlingen van Camphusianum komen voor lokalen	
Roostermakers vragen om surveillance volgens rooster	Maart		
Klassen informeren	Maart	Leerlingen moeten schooltijd vastleggen en inplannen in eigen activiteiten	
Programmaboekje maken	April	Fel gekleurde kaft	
Alternatief ontwikkelen voor absenten	April		

Ouders informeren	3 dagen	[redacted] mail laten verzenden naar ouders	
Financiële administratie regelen	3 dagen	Portal, financiële administratie, formulieren printen. Adres laten vermelden door spreker	
Herinneringsmail sturen	3 dagen		
Catering voor sprekers regelen, broodjes	3 dagen		
Afstemmen conciërges over aankomst spreker	2 dagen	Mobiel mee	

4^e klassen

Algemeen			
Activiteit	**Datum**	**Contacten**	**Email**
Studiedag seksualiteit		WiS, [redacted]	
tijdspad			
acties	**datum**	**bijzonderheden**	**Status**
Overleg met TL	April		
Vaststellen data	April		
Uitnodigingen versturen voor themadagen	April	[redacted] LCJ	
Data naar roosterkamer	Mei	Komt in concept jaarrooster	
Reserveren aula	Sept.		
Herinneringsmail sprekers	Sept.		
Instructie naar TL/mentoren/surveillance	Week vooraf		
Overleg OOP over aula	Week vooraf		
Uitroosteren 2 lokalen voor escaperoom	1 dag van te voren	1.11 en 1.12	
Roosters voor ll. printen	1 dag van te voren	Ook ophangen	

5 havo Studiedag Diversiteit

Algemeen

Activiteit	Datum	Contacten	Email
Studiedag met sprekers en Avicennacollege uit Rotterdam, school voor islamitisch voortgezet onderwijs	12 november 2020	[redacted], sfeerverhaal, [redacted] Stichting Evangelie en Moslim Stichting The Mall Gorinchem Open Doors Evangelisatiecommissie GG	[redacted]@avicenna-college.com [redacted]

tijdspad

acties	datum	bijzonderheden	Status
Overleggen met teamleiders	Januari		
Draagvlak creëren bij personeel	Oktober		
Datum vaststellen met betrokkenen	Juni	Mobiele nummers uitwisselen	
Reservering datum	Juni	Checklist op portal bij facilitaire dienst invullen, let op beamer en catering	
Roostermakers vragen om ruimten	Juni	Weten hoeveel leerlingen van Camphusianum komen voor lokalen	
Roostermakers vragen om surveillance volgens rooster	Oktober		
Klassen informeren	Oktober	Leerlingen moeten schooltijd vastleggen en inplannen in eigen activiteiten	
Programmaboekje maken	November	Fel gekleurde kaft	
Alternatief ontwikkelen voor absenten	November		
Veiligheid	November	[redacted] inschakelen	

Ouders informeren	November	[redacted] mail laten verzenden naar ouders	
Financiële administratie regelen	November	Portal, financiele administratie, formulieren printen. Adres laten vermelden door spreker	
Herinneringsmail sturen	3 dagen		
Afstemmen conciërges over aankomst spreker kapstok, fietsenstalling	2 dagen	Mobiel mee,	

5 V Burgerschapsweek

Algemeen

Activiteit	Datum	Contacten	Email
Werkweek Burgerschapsvorming	24 mei - 28 mei 2021	10.2e [redacted] Stichting Present House of Hope AvicennaCollege Centre Parcs 10.2e [redacted]	10.2e [redacted]@coa.nl 10.2e [redacted]@wvozorg.nl 10.2e [redacted]@presentrotterdam.nl 10.2e [redacted]@houseofhope.nl 10.2e [redacted]@avicenna-college.com 10.2e [redacted]@teachbeyond.org

tijdspad

acties	Datum	bijzonderheden	Status
Overleggen met teamleiders	Oktober		
Onderkomen reserveren			
Datum vaststellen met betrokkenen	oktober	Mobiele nummers uitwisselen	
Ouders informeren	april		
Klassen informeren	april	Indeling groepen vaststellen	
Programmaboekje maken	januari	Fel gekleurde kaft	
Alternatief ontwikkelen voor absenten	Januari		
Begeleiding regelen	Februari	Mentoren horen mee te gaan	
Speurtocht	april	10.2e [redacted]	
Ouders informeren	3 dagen	10.2e [redacted] mail laten verzenden naar ouders	
Financiële administratie regelen	3 dagen	Portal, financiele administratie, formulieren printen. Adres laten vermelden door spreker	
Herinneringsmail sturen	3 dagen		
Bijbelstudies			

Controleren wat mee moet		Bijbelstudies, programmaboekjes, speurtocht Formulieren sprekersvergoedingen Boekenbonnen voor activiteitenbegeleiders	

6 V Studiedag Schepping en Evolutie

Algemeen			
Activiteit	**Datum**	**Contacten**	**Email**
Studiedag met sprekers en stedelijk gymnasium Camphusianum uit Gorinchem	12 januari 2021	[redacted]	[redacted]@camphusianum.nl [redacted]@gmail.com
tijdspad			
acties	**datum**	**bijzonderheden**	**Status**
Overleggen met teamleiders	Oktober		
Draagvlak creëren			
Datum vaststellen met betrokkenen	oktober	Mobiele nummers uitwisselen	
Reservering datum	oktober	Checklist op portal bij facilitaire dienst invullen, let op beamer en catering	
Roostermakers vragen om ruimten	oktober	Weten hoeveel leerlingen van Camphusianum komen voor lokalen	
Roostermakers vragen om surveillance volgens rooster	december		
Klassen informeren	december	Leerlingen moeten schooltijd vastleggen en inplannen in eigen activiteiten	
Programmaboekje maken	januari	Fel gekleurde kaft	
Alternatief ontwikkelen voor absenten	Januari		

Ouders informeren	3 dagen	[redacted] mail laten verzenden naar ouders	
Financiële administratie regelen	3 dagen	Portal, financiele administratie, formulieren printen. Adres laten vermelden door spreker	
Herinneringsmail sturen	3 dagen		
Afstemmen conciërges over aankomst spreker kapstok, fietsenstalling	2 dagen	Mobiel mee	

Training Be-loved, nieuwe mentoren

Trainingsmiddag, begin febr, voor mentoren die voor het eerst lessen Be-Loved moeten geven aan hun mentorklas

Overleg met TL	april	[redacted]	
Overleg met [redacted]	april	[redacted]	
Vaststellen datum trainingsmiddag	april	[redacted]	proberen te combineren met
Voorlichtingsavond Ouders			
Datum doorgeven aan [redacted]	mei	[redacted]	
(hij zet het in concept-jaarrooster)			
Navragen TL welke nieuwe mentoren	dec	[redacted]	
Mail aan nieuwe mentoren	dec/jan	[redacted]	
Instructie/uitnodigen nieuwe mentor	dag vooraf	[redacted]	
Res lokaal (14.00-17.00) + cathering	dag vooraf	[redacted]	
Herinnering [redacted]	dag vooraf	[redacted]	
Ontvangst + intro [redacted]	14.00	[redacted]	

Voorichtingsavond ouders (van leerlingen klas 1 en 2)

Overleg met TL	april	[redacted]	
Overleg met [redacted]	april	[redacted]	
Vaststellen datum avond	april	[redacted]	proberen te combineren met
Trainingsmiddag mentoren			
Aula reserveren	dec	[redacted]	
Overleg ZAT, wie houdt praatje	dec	[redacted]	
Overleg TL, welke mentor aanwezig	dec/jan	[redacted]	
Mail aan ouders, door [redacted]	begin jan	[redacted]	
Mail aan ouders + evt aanmelding	week tevoren	[redacted]	
Regelen groepsopdrachten	dag tevoren	[redacted]	
Opening Avond + leiding	avond	[redacted]	

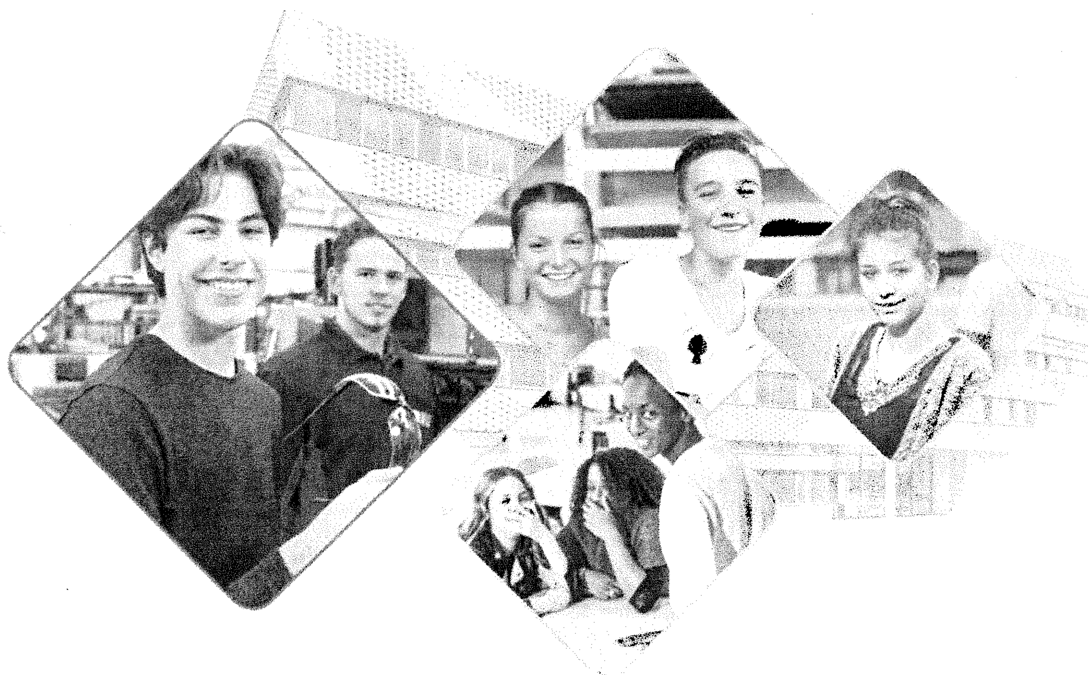
Be-loved-lessen in klas 1, 2 en 3 door mentoren

De lessen Be-loved worden gegeven door de mentor in de mentorlessen in febr/maart (4 of 5 lessen)

Uitlegmail aan alle mentoren	jan	[redacted]
- Datum Voolichting ouders		
- Start Be-loved lessen daarna		
- Wie wil training volgen?		
Mail aan mentor: nu starten met les	febr	[redacted]
Vraag aan mentoren: Hoe gaat het?	Mrt	[redacted]
Evaluatie / panelgesprek leerlingen	mei	[redacted]

DUO

ONDERWIJSONDERZOEK & ADVIES

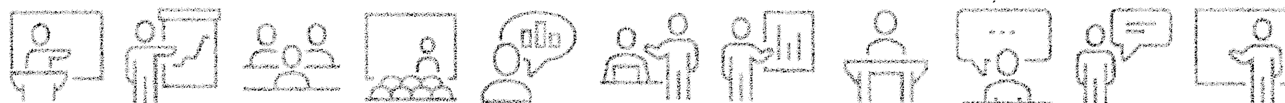

ppor

Themaonderzoek

...rt rapportage	Schoolrapportage
...tum	mei 2021
...rachtgever	Gomarus

Document 13b

Dit rapport is opgesteld door DUO Onderwijsonderzoek & Advies in opdracht van de Gomarus.

DUO Onderwijsonderzoek & Advies
[redacted]

Inhoudsopgave

1. Inleiding

De Gomarus wil inzicht in het welbevinden en de ervaren veiligheid van de leerlingen op school. Tegen deze achtergrond heeft de Gomarus in april 2021 een themaonderzoek laten uitvoeren.

In deze rapportage worden de resultaten van het onderzoek beschreven.

1.1 Doelstellingen van het onderzoek

De onderzoeksdoelstellingen van het themaonderzoek luiden als volgt:

- *Achterhalen hoe de leerlingen het welbevinden en de veiligheid op school ervaren.*
- *Achterhalen hoe de Gomarus op de thema's welbevinden en veiligheid op school scoort ten opzichte van de landelijke VO-cijfers.*

1.2 Onderzoeksopzet

Vragenlijst
De vragenlijst is in nauw overleg met de Gomarus opgesteld. Als uitgangspunt voor de vragenlijst is gebruikgemaakt van de thema's welbevinden en veiligheid op school uit de basisvragenlijst Leerlingtevredenheidsonderzoek.

Onderzoeksmethode
Alle leerlingen uit leerjaar 3 tot 6 zijn, door middel van een e-mail, uitgenodigd voor het onderzoek. Deze e-mail bevatte een link/persoonlijke inlogcode waarmee men - na erop te klikken - direct in de online vragenlijst terecht kwam.

Onderzoeksgroepen en respons
Het onderzoek is gehouden onder alle leerlingen uit leerjaar 3 tot 6 van de Gomarus. Uiteindelijk hebben 541 leerlingen de vragenlijst ingevuld.

1.3 Interpretatie van de resultaten

De vragenlijst bestaat voor het merendeel uit stellingen waar de leerlingen het mee eens of oneens kunnen zijn. Een stelling luidt bijvoorbeeld: *Ik vind het fijn op school.* Leerlingen kunnen antwoorden met: helemaal mee oneens, mee oneens, niet mee eens/niet mee oneens, mee eens en helemaal mee eens. We kijken vervolgens op verschillende manieren naar de resultaten:

De gemiddelde scores per stelling

Aan de antwoordcategorieën kennen we een waarde toe. '1' voor helemaal mee oneens tot '10' voor helemaal mee eens. Per voorgelegde stelling berekenen we vervolgens de gemiddelde score. Als richtlijn bij de interpretatie van de gemiddelde scores op de stellingen bij leerlingtevredenheid gebruiken we de volgende indeling:

- Gemiddeld 7,8 of hoger: zeer goed / zeer tevreden;
- 7,4 tot en met 7,7: goed / tevreden;
- 6,9 tot en met 7,3: redelijk / redelijk tevreden;
- 6,1 tot en met 6,8: matig / matig tevreden;
- 6,0 en lager: zeer matig / slecht / niet tevreden.

Het percentage ontevreden leerlingen

De leerlingen die op de (positief geformuleerde) stellingen - bijv. *Ik vind het fijn op school* - antwoorden met 'helemaal mee oneens' of 'mee oneens' scoren wij als <u>ontevreden</u> leerlingen. Stellingen waarover 20% of meer van de leerlingen ontevreden is, typeren wij als knelpunt/aandachtspunt. De ervaring is dat er vaak sprake is van 20% of meer ontevreden leerlingen als de gemiddelde score op een stelling 6.0 of lager is.

De benchmark

Om de resultaten te kunnen plaatsen, is gebruik gemaakt van de benchmark voortgezet onderwijs. De benchmark is opgesteld op basis van onderzoek dat DUO Onderwijsonderzoek & Advies heeft verricht onder leerlingen in het voortgezet onderwijs. De benchmark VO bevat de resultaten van circa 17.000 leerlingen.

2. Samenvatting

Respons

Van alle leerlingen van de Gomarus hebben uiteindelijk 541 leerlingen de vragenlijst ingevuld.

Belangrijkste resultaten

Over het algemeen zijn de leerlingen van de Gomarus zeer tevreden over hun welbevinden op school (8.6) en tevreden over de veiligheid op school (7.7). De Gomarus scoort daarmee op beide thema's sterk hoger dan de benchmark voortgezet onderwijs.

Welbevinden

Over alle onderliggende stellingen rondom het thema welbevinden zijn de leerlingen eveneens zeer tevreden. Zo geven de leerlingen in sterke mate aan dat ze genoeg vrienden/vriendinnen op school hebben (8.9), dat ze in een leuke klas zitten (8.7), dat ze het fijn vinden op school (8.4) en dat ze in de klas durven te zeggen wat ze vinden (8.3).

Veiligheid op school

Rondom het thema veiligheid op school geven de leerlingen in sterke mate aan dat ze zich veilig voelen op school (8.6), dat er duidelijke regels zijn op school (7.9) en dat ze weten bij wie ze terechtkunnen als ze een probleem hebben (7.8). Daarentegen zijn de leerlingen matig tevreden over de mate waarin de meeste leerlingen zich houden aan de regels (6.8).

Vervolgens hebben we de leerlingen gevraagd hoe vaak zij (of de leerlingen in hun klas) in dit schooljaar in hun veiligheid zijn aangetast door andere leerlingen. Bijna alle leerlingen zijn dit schooljaar nooit door andere leerlingen gepest, gediscrimineerd, uitgescholden of expres lichamelijk pijn gedaan. Daarnaast geven de meeste leerlingen aan dat leerlingen in hun klas nooit gepest worden. Echter, een kleine groep leerlingen heeft hier soms of vaak wel mee te maken gehad dit schooljaar.

19 leerlingen van de Gomarus (oftewel 3%) lopen soms of vaak rond met vragen rondom hun seksuele geaardheid. Van deze leerlingen ervaart de helft (50%) de ruimte om over vragen rondom hun seksuele geaardheid in gesprek te gaan met een docent/mentor/vertrouwenspersoon. Echter, de andere helft is neutraal of ervaart deze ruimte (helemaal) niet.

Al met al zien we dat het welbevinden en de ervaren veiligheid door leerlingen op de Gomarus erg positief beoordeeld wordt. Wel zien we dat een klein deel van de leerlingen te maken heeft (gehad) met pesten en dat van leerlingen die vragen hebben rondom hun seksuele geaardheid zeker niet iedereen de ruimte ervaart om hierover in gesprek te gaan met een docent/mentor/vertrouwenspersoon.

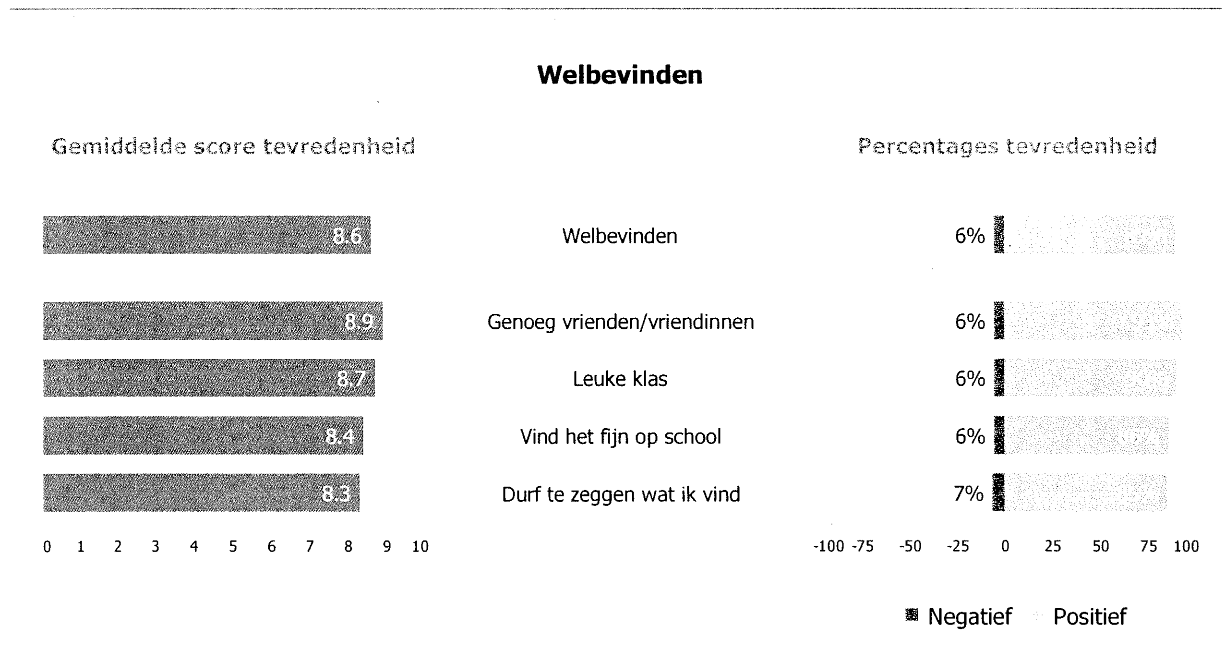
3. Resultaten

In de vragenlijst zijn aan de leerlingen diverse vragen voorgelegd over het welbevinden en de veiligheid op school. De resultaten worden in dit hoofdstuk beschreven.

3.1 Welbevinden

De leerlingen geven in sterke mate aan dat ze genoeg vrienden/vriendinnen op school hebben (8.9), dat ze in een leuke klas zitten (8.7), dat ze het fijn vinden op school (8.4) en dat ze in de klas durven te zeggen wat ze vinden (8.3).

Er zijn geen stellingen waarover (relatief veel) leerlingen negatief gestemd zijn.

	Score	Benchmark	Afwijking
Welbevinden	8.6	7.9	++
Genoeg vrienden/vriendinnen	8.9	8.6	+
Leuke klas	8.7	7.6	++
Vind het fijn op school	8.4	7.4	++
Durf te zeggen wat ik vind	8.3	7.8	++

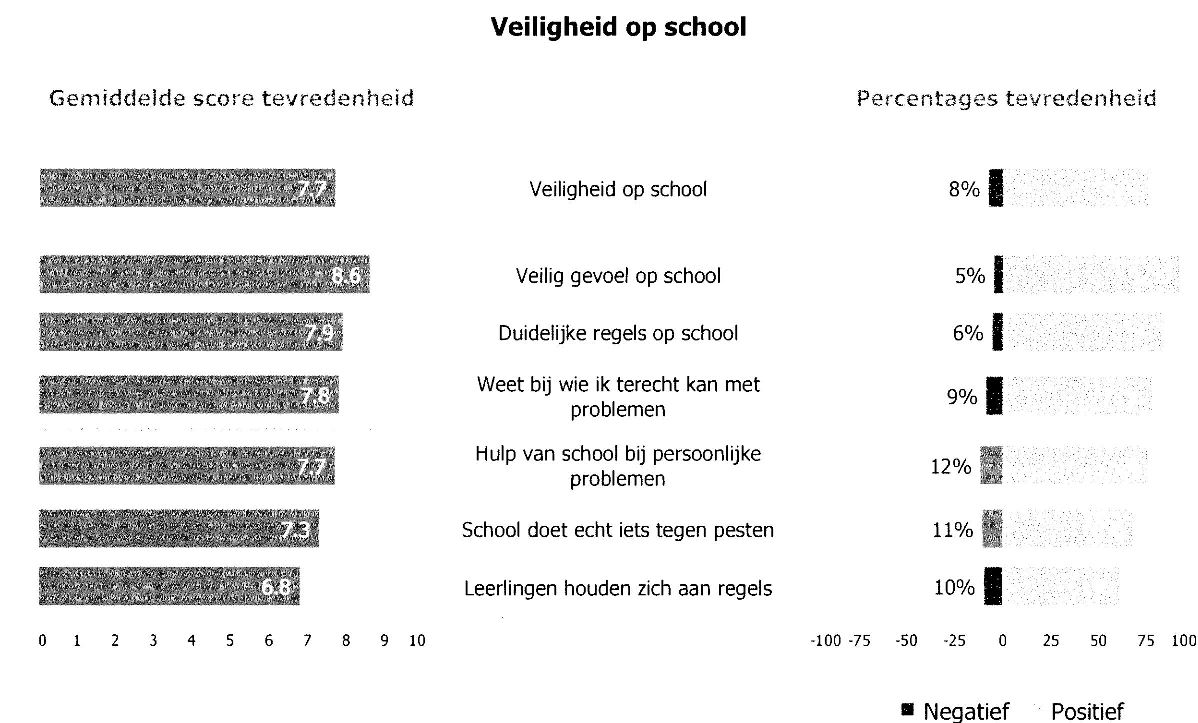
<u>De schaal heeft de volgende betekenis:</u>

--	sterk lager/slechter dan de benchmark (verschil van 0,5 of meer)
-	lager/slechter dan de benchmark (verschil van 0,3 of 0,4)
0	(ongeveer) gelijk aan de benchmark (verschil van 0,2 of minder)
+	hoger/beter dan de benchmark (verschil van 0,3 of 0,4)
++	sterk hoger/beter dan de benchmark (verschil van 0,5 of meer)

3.2 Veiligheid op school

De leerlingen geven in sterke mate aan dat ze zich veilig voelen op school (8.6), dat er duidelijke regels zijn op school (7.9) en dat ze weten bij wie ze terechtkunnen als ze een probleem hebben (7.8).

Er zijn geen stellingen waarover (relatief veel) leerlingen negatief gestemd zijn.

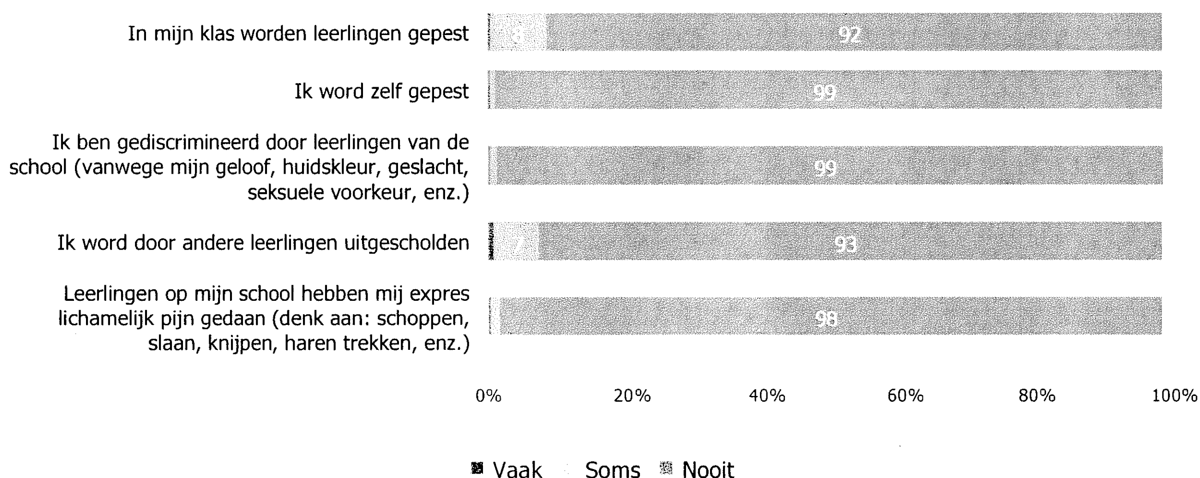

	Score	Benchmark	Afwijking
Veiligheid op school	7.7	6.8	++
Veilig gevoel op school	8.6	7.8	++
Duidelijke regels op school	7.9	7.2	++
Weet bij wie ik terecht kan met problemen	7.8	7.1	++
Hulp van school bij persoonlijke problemen	7.7		
School doet echt iets tegen pesten	7.3	6.0	++
Leerlingen houden zich aan regels	6.8	5.9	++

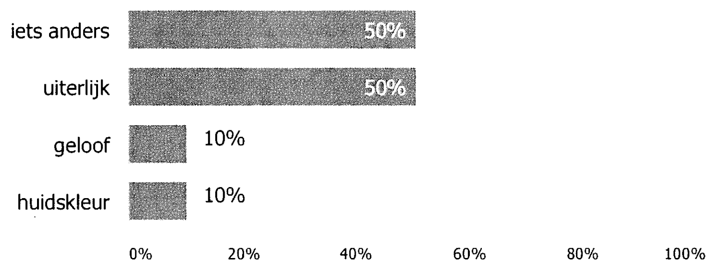
<u>De schaal heeft de volgende betekenis:</u>

--	sterk lager/slechter dan de benchmark (verschil van 0,5 of meer)
-	lager/slechter dan de benchmark (verschil van 0,3 of 0,4)
0	(ongeveer) gelijk aan de benchmark (verschil van 0,2 of minder)
+	hoger/beter dan de benchmark (verschil van 0,3 of 0,4)
++	sterk hoger/beter dan de benchmark (verschil van 0,5 of meer)

Vervolgens hebben we aan de leerlingen gevraagd hoe vaak zij (of de leerlingen in hun klas) in dit schooljaar in hun veiligheid zijn aangetast door andere leerlingen.

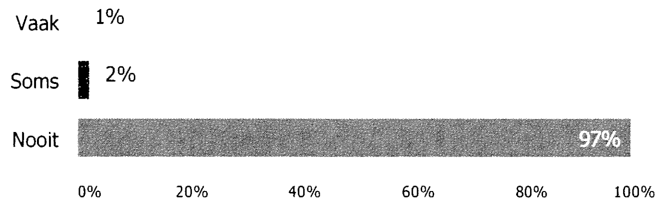

De leerlingen die hebben aangegeven soms of vaak te zijn gediscrimineerd het afgelopen schooljaar (n=7), hebben we gevraagd op welk gebied (of welke gebieden) ze zijn gediscrimineerd.

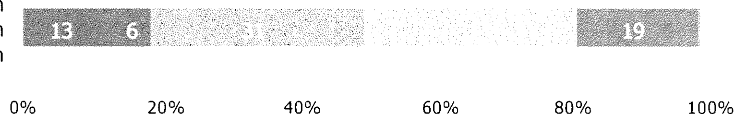
We hebben de leerlingen gevraagd hoe vaak zij rondlopen met vragen rondom hun seksuele geaardheid.

Ik loop rond met vragen rondom mijn seksuele geaardheid

Vervolgens hebben we de leerlingen die hebben aangegeven rond te lopen met vragen rondom hun seksuele geaardheid (n=19) de volgende stelling voorgelegd.

Ik ervaar ruimte om over vragen rondom mijn seksuele geaardheid in gesprek te gaan met een docent/mentor/vertrouwenspersoon

Helemaal mee oneens · Mee oneens · Niet mee eens/niet mee oneens · Mee eens · Helemaal mee eens · Geen mening/n.v.t.

ONDERWIJSONDERZOEK & ADVIES

ALGEMENE GEGEVENS

DUO Onderwijsonderzoek & Advies

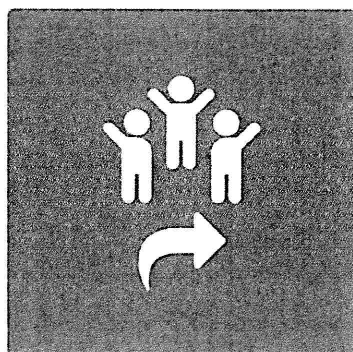
10.2e [redacted]

10.2e [redacted]

Contactgegevens
DUO Onderwijsonderzoek & Advies
[illegible]laan 60, 3e etage
Postbus 661
3500 AR Utrecht

telefoon 030-2531080
e-mail info@duo-onderwijsonderzoek.nl
website www.duo-onderwijsonderzoek.nl

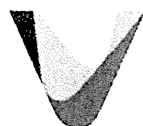
Document 13c

Monitoring sociale veiligheid

2018-2019

Gomarus Scholengemeenschap

Vensters

Inleiding

Per 1 augustus 2015 zijn schoolbesturen volgens de wet verantwoordelijk zorg te dragen voor de sociale veiligheid van leerlingen op al hun scholen. Hierbij is het verplicht dat de school zorgt voor:

1. Het voeren van een sociaal veiligheidsbeleid.
2. De aanwezigheid van een persoon waarbij ten minste de volgende taken zijn belegd:
   - het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten;
   - het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.
3. Het monitoren van de sociale veiligheid van alle leerlingen met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft.

Monitoringsplicht: gegevens sturen naar de inspectie

In deze rapportage vindt u verantwoordingsinformatie over de sociale veiligheidsbeleving van de leerlingen op uw school. De informatie uit deze rapportage is gebaseerd op de resultaten van de sociale veiligheidsvragen binnen de leerlingtevredenheidsenquête (zie indicator Tevredenheid leerlingen of voor de ProZO!-enquête de indicator Schoolklimaat en veiligheid). U ziet in deze rapportage welke gegevens u doorstuurt naar de inspectie, wanneer u hier toestemming voor geeft.

Doorleverniveau

Als school kunt u zelf kiezen of u de gegevens op schoolniveau of onderwijssoortniveau doorstuurt naar de inspectie. U heeft ervoor gekozen om de gegevens op **onderwijssoortniveau** door te leveren. De gegevens in dit rapport laten de resultaten zien op dit niveau. Heeft u een ProZO!-enquête afgenomen dan worden uw resultaten van deze enquête op onderwijssoortniveau geleverd.

Gegevensbron

Leerlingen zijn in de leerlingtevredenheidsenquête bevraagd op de sociale veiligheidsbeleving middels 11 vragen over de volgende drie categorieën:

1. Welbevinden van de leerlingen (3 vragen).
2. Ervaren sociale- en fysieke veiligheid (4 vragen);
3. Aantasting van de sociale- en fysieke veiligheid (4 vragen).

Leerlingen zijn in de ProZO!-enquête bevraagd op de sociale veiligheidsbeleving middels 16 stellingen over de volgende vier categorieën:

1. Welbevinden van de leerlingen (4 stellingen).
2. Ervaren sociale- en fysieke veiligheid (4 stellingen);
3. Aantasting van de sociale- en fysieke veiligheid (4 stellingen);
4. Leraren en veiligheid (4 stellingen).

Representativiteit en afname

Uw school levert gegevens door op **onderwijssoortniveau**. Hieronder ziet u of de responsaantallen voldoen aan de vereiste of gewenste betrouwbaarheid.

Voor een representatief beeld van de resultaten van de afnamegroep is het van belang dat de groep die de enquête invult, groot genoeg is. Er wordt onderscheid gemaakt tussen vereiste en gewenste respons.

- Vereiste respons is de minimale eis van het aantal respondenten om een uitspraak te kunnen doen over de groep.
- De gewenste respons geeft een betrouwbaarder beeld om gefundeerde uitspraken te doen over de groep.

Verder is het van belang dat de groep die de enquête heeft ingevuld qua samenstelling vergelijkbaar is met de gehele groep.

Wat is de representativiteit van de afnamegroep per onderwijssoort/leerweg?

Onderwijssoort	Aantal leerlingen (1 okt. telling)	Percentage respondenten	Aantal respondenten	* Norm vereist	* Norm gewenst
brj	136	14 %	19	68	100
havo	368	19 %	69	100	188
vmbo	231	20 %	47	86	144
vmbo-(g)t	177	27 %	48	77	121
vmbo-b	73	45 %	33	47	61
vmbo-k	139	39 %	54	69	102
vwo	322	28 %	89	96	175

Onderwijssoort voldoet aan de gewenste betrouwbaarheid

Onderwijssoort voldoet aan de vereiste betrouwbaarheid

Onderwijssoort voldoet niet aan de vereiste betrouwbaarheid

*) De vereiste en gewenste respons is bepaald met deze formule (Excel). Voor de betrouwbaarheid geldt hoe kleiner het aantal leerlingen, hoe hoger het benodigd aantal respondenten. Hierdoor kan de gewenste betrouwbaarheid van de hele school hoger liggen dan per onderwijssoort.

Afname

In deze rapportage is (nog) geen informatie beschikbaar over de afname.

N.B. Vensters biedt de mogelijkheid om de gegevens in deze rapportage automatisch door te leveren aan de Inspectie van het Onderwijs. Daarbij kunt u aanvullende informatie over de afname opgeven, die vervolgens hier wordt weergegeven.

Sociale veiligheid per thema

Hieronder ziet u het gemiddelde cijfer per categorie van sociale veiligheid op **onderwijssoortniveau**. Vervolgens wordt voor de categorie 'Aantasting sociale- en fysieke veiligheid' ook de antwoordverdeling weergeven.

Wat is het gemiddelde cijfer per categorie van sociale veiligheid?

Onderwijssoort	Welbevinden	Ervaren sociale en fysieke veiligheid	Aantasting sociale en fysieke veiligheid
brj	7,8	7,8	9,8
vmbo	7,8	7,7	9,7
vmbo-b	6,4	6,9	9,8
vmbo-k	7,2	7,0	9,8
vmbo-(g)t	7,2	6,9	9,5
havo	7,3	7,1	9,9
vwo	7,6	7,2	9,7

Wat is in het **brj** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?			5 %		95 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?					100 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?				16 %	84 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?				5 %	95 %

Wat is in het **vmbo** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?		2 %	4 %	11 %	83 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?				4 %	96 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?			2 %	6 %	91 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?			2 %	4 %	94 %

Wat is in het **vmbo-b** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?			3 %	6 %	91 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?					100 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?			3 %		97 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?			3 %	3 %	94 %

Wat is in het **vmbo-k** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?				7 %	93 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?				2 %	98 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?	2 %		2 %	6 %	91 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?				2 %	98 %

Wat is in het **vmbo-(g)t** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?	2 %		4 %	6 %	88 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?	2 %	2 %	2 %	2 %	92 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?	4 %		4 %	6 %	85 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?	2 %		4 %	4 %	90 %

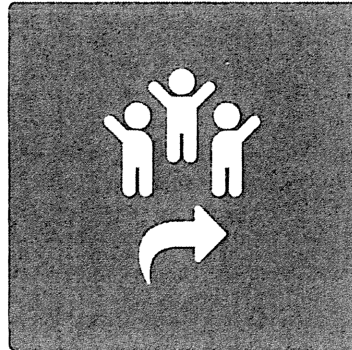
Wat is in het **havo** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?				4 %	96 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?				1 %	99 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?				3 %	97 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?			3 %	1 %	96 %

Wat is in het **vwo** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?	3 %		1 %		96 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?	1 %		2 %	1 %	96 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?	1 %	2 %		1 %	96 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?		1 %	2 %		97 %

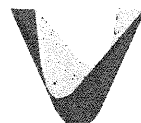
Document 13d

Monitoring sociale veiligheid

2019-2020

Gomarus Scholengemeenschap

Vensters

Inleiding

Per 1 augustus 2015 zijn schoolbesturen volgens de wet verantwoordelijk zorg te dragen voor de sociale veiligheid van leerlingen op al hun scholen. Hierbij is het verplicht dat de school zorgt voor:

1. Het voeren van een sociaal veiligheidsbeleid.
2. De aanwezigheid van een persoon waarbij ten minste de volgende taken zijn belegd:
   - het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten;
   - het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.
3. Het monitoren van de sociale veiligheid van alle leerlingen met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft.

Monitoringsplicht: gegevens sturen naar de inspectie

In deze rapportage vindt u verantwoordingsinformatie over de sociale veiligheidsbeleving van de leerlingen op uw school. De informatie uit deze rapportage is gebaseerd op de resultaten van de sociale veiligheidsvragen binnen de leerlingtevredenheidsenquête (zie indicator Tevredenheid leerlingen of voor de ProZO!-enquête de indicator Schoolklimaat en veiligheid). U ziet in deze rapportage welke gegevens u doorstuurt naar de inspectie, wanneer u hier toestemming voor geeft.

Doorleverniveau

Als school kunt u zelf kiezen of u de gegevens op schoolniveau of onderwijssoortniveau doorstuurt naar de inspectie. U heeft ervoor gekozen om de gegevens op **onderwijssoortniveau** door te leveren. De gegevens in dit rapport laten de resultaten zien op dit niveau. Heeft u een ProZO!-enquête afgenomen dan worden uw resultaten van deze enquête op onderwijssoortniveau geleverd.

Gegevensbron

Leerlingen zijn in de leerlingtevredenheidsenquête bevraagd op de sociale veiligheidsbeleving middels 11 vragen over de volgende drie categorieën:

1. Welbevinden van de leerlingen (3 vragen).
2. Ervaren sociale- en fysieke veiligheid (4 vragen);
3. Aantasting van de sociale- en fysieke veiligheid (4 vragen).

Leerlingen zijn in de ProZO!-enquête bevraagd op de sociale veiligheidsbeleving middels 16 stellingen over de volgende vier categorieën:

1. Welbevinden van de leerlingen (4 stellingen).
2. Ervaren sociale- en fysieke veiligheid (4 stellingen);
3. Aantasting van de sociale- en fysieke veiligheid (4 stellingen);
4. Leraren en veiligheid (4 stellingen).

Representativiteit en afname

Uw school levert gegevens door op **onderwijssoortniveau**. Hieronder ziet u of de responsaantallen voldoen aan de vereiste of gewenste betrouwbaarheid.

Voor een representatief beeld van de resultaten van de afnamegroep is het van belang dat de groep die de enquête invult, groot genoeg is. Er wordt onderscheid gemaakt tussen vereiste en gewenste respons.

- Vereiste respons is de minimale eis van het aantal respondenten om een uitspraak te kunnen doen over de groep.
- De gewenste respons geeft een betrouwbaarder beeld om gefundeerde uitspraken te doen over de groep.

Verder is het van belang dat de groep die de enquête heeft ingevuld qua samenstelling vergelijkbaar is met de gehele groep.

Wat is de representativiteit van de afnamegroep per onderwijssoort/leerweg?

Onderwijssoort	Aantal leerlingen (1 okt. telling)	Percentage respondenten	Aantal respondenten	* Norm vereist	* Norm gewenst
brj	148	70 %	104	71	107
havo	334	71 %	237	97	178
vmbo	201	47 %	94	81	132
vmbo-(g)t	144	53 %	77	70	104
vmbo-b	75	39 %	29	48	62
vmbo-k	141	39 %	55	69	103
vwo	291	74 %	214	93	165

Onderwijssoort voldoet aan de gewenste betrouwbaarheid

Onderwijssoort voldoet aan de vereiste betrouwbaarheid

Onderwijssoort voldoet niet aan de vereiste betrouwbaarheid

*) De vereiste en gewenste respons is bepaald met deze formule (Excel). Voor de betrouwbaarheid geldt hoe kleiner het aantal leerlingen, hoe hoger het benodigd aantal respondenten. Hierdoor kan de gewenste betrouwbaarheid van de hele school hoger liggen dan per onderwijssoort.

Afname

In deze rapportage is (nog) geen informatie beschikbaar over de afname.

N.B. Vensters biedt de mogelijkheid om de gegevens in deze rapportage automatisch door te leveren aan de Inspectie van het Onderwijs. Daarbij kunt u aanvullende informatie over de afname opgeven, die vervolgens hier wordt weergegeven.

Sociale veiligheid per thema

Hieronder ziet u het gemiddelde cijfer per categorie van sociale veiligheid op **onderwijssoortniveau**. Vervolgens wordt voor de categorie 'Aantasting sociale- en fysieke veiligheid' ook de antwoordverdeling weergeven.

Wat is het gemiddelde cijfer per categorie van sociale veiligheid?

Onderwijssoort	Welbevinden	Ervaren sociale en fysieke veiligheid	Aantasting sociale en fysieke veiligheid
brj	7,8	7,7	9,8
vmbo	7,4	7,4	9,6
vmbo-b	6,5	6,2	9,6
vmbo-k	7,4	7,1	9,6
vmbo-(g)t	7,1	7,0	9,7
havo	7,4	6,9	9,8
vwo	7,8	7,3	9,8

Wat is in het **brj** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?		3 %	1 %	8 %	88 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?				2 %	98 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?			2 %	6 %	92 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?				2 %	98 %

Wat is in het **vmbo** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?		1 %	4 %	10 %	85 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?		1 %	1 %		98 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?		2 %	4 %	9 %	85 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?		1 %	3 %	3 %	93 %

Wat is in het **vmbo-b** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?	3 %		3 %		93 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?	3 %				97 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?	7 %			3 %	90 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?	3 %				97 %

Wat is in het **vmbo-k** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?	2 %		4 %	2 %	93 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?	2 %			2 %	96 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?	2 %		4 %	7 %	87 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?	4 %		2 %	2 %	93 %

Wat is in het **vmbo-(g)t** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?	1 %	1 %	3 %	3 %	92 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?		3 %			97 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?		1 %	1 %	4 %	94 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?		1 %	1 %	5 %	92 %

Wat is in het **havo** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?	2 %		1 %	3 %	94 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?	1 %	0 %	0 %	0 %	97 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?	2 %	0 %	1 %	2 %	95 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?	2 %	0 %	1 %	2 %	95 %

Wat is in het **vwo** de antwoordverdeling op de aantastingsvragen, uitgesplitst per vraag?

Vraag	heel vaak	regelmatig	soms	één keer	nooit
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?	1 %		2 %	1 %	96 %
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?	1 %				99 %
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?	1 %	1 %	1 %	2 %	94 %
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?	1 %		0 %	1 %	98 %

Document 13e

Notitie seksualiteit

Standpuntbepaling en uitwerking in de dagelijkse schoolpraktijk

Gomarus scholengemeenschap
Oktober 2013 / update november 2016
Versie: definitief

GOMARUS

Inhoudsopgave

1. Inleiding

Met opmerkingen [redacted]: Hulp ondersteuning?

Het huwelijk wordt wel een paradijsbloem genoemd. Het huwelijk is immers door God zelf ingesteld, al voor de zondeval. We lezen dat heel mooi in het huwelijksformulier:
"Daarom zult gij ook niet twijfelen of de huwelijkse staat behaagt aan God de Heere; overmits Hij Adam zijn huisvrouw geschapen, Zelf toegebracht, en hem tot een huisvrouw gegeven heeft; daarmee betuigende dat Hij nog heden ten dage aan een iegelijk zijn huisvrouw gelijk als met Zijn hand toebrengt Daarom heeft ook de Heere Jezus Christus dien zo hoog geëerd, met Zijn tegenwoordigheid, giften en wondertekenen te Kana in Galilea, om daarmee te betuigen dat de huwelijkse staat behoort eerbaar gehouden te worden bij allen "
Wij zien het huwelijk tussen man en vrouw als de enig relatie, door God gegeven, waarin ook seksualiteit een bijzondere plaats krijgt
Seksuele opvoeding vindt allereerst plaats in het gezin, door de ouders Als school hebben we ook een taak, als mede-opvoeder Dat wordt in deze notitie ook verder uitgewerkt

2. Visie op seksualiteit

Met opmerkingen [redacted]: Beleidsmatig bekijken

A. Bijbels kader

Met opmerkingen [redacted]]: Rondom seksualiteit breder trekken

Wij geloven dat elk mens een door God geschapen en gewild wezen is. In de Bijbel spreekt de scheppende God tot mensen. De Bijbel is daarom voor ons gezaghebbend op alle levensterreinen. Dit betekent dat de Bijbel richtsnoer is voor al ons persoonlijk en maatschappelijk handelen en dat de daarin vervatte geboden en scheppingsordeningen onopgeefbare uitgangspunten zijn, ongeacht of deze stroken met de maatschappelijke opvattingen. Daarom ligt ook ten aanzien van het onderwerp homoseksualiteit ons toetsingskader ten eerste in de waarden en normen van de Bijbel.

De Bijbelse visie op homoseksualiteit dient voorafgegaan te worden door een Bijbelse en schepselmatige visie op seksualiteit. In Gen. 2:18, 23 en 24 vinden we de norm voor het seksuele gedrag. Dit gedeelte beschrijft hoe de Heere eerst de man schiep en vervolgens, uit de man, de vrouw. Vervolgens staat er in Gen. 2:24: 'Daarom zal de man zijn vader en zijn moeder verlaten, en zijn vrouw aankleven; en zij zullen tot één vlees zijn.' Seksualiteit in de Bijbel heeft te maken met het vormen van een onverbrekelijke verbintenis tussen één man en één vrouw. Naar deze verbintenis wordt in het Nieuwe Testament door de Heere Jezus en later ook de apostel Paulus terugverwezen. Alleen binnen het huwelijk, als een het hele leven omvattende verbondenheid, komt seksualiteit tot zijn recht.

Sinds de zondeval (de ongehoorzaamheid van Adam en Eva) leven we in een gebroken wereld, waarin we ook veel 'seksuele gebrokenheid' tegenkomen. Ieder mens staat open voor allerlei seksuele gedragingen, gedachten en gevoelens die niet in overeenstemming zijn met Gods bedoelingen.
Een van de voorbeelden van ontsporing op seksuele vlak is incest. Daaronder verstaan we het misbruik van macht en vertrouwen door een ouder, gezins- of familielid ten opzichte van een kind in de vorm van seksuele handelingen of pogingen daartoe. Op grond van Leviticus 18:6-16; Lukas 3:19 en 1 Korinthe 5:1 wordt incest duidelijk als een zonde bestempelt.
Ook homoseksualiteit is een gevolg van die seksuele gebrokenheid. In de Bijbel staan verschillende teksten waarin homoseksualiteit wordt afgekeurd. Wij baseren ons daarbij niet alleen op 'losse' teksten, maar vooral op de doorgaande lijn in Gods Woord. In de Bijbelgedeelten waarin homoseksualiteit aan de orde komt, staan ook teksten binnen de context van verkrachting en schending van het gastrecht (Gen. 19:4-9) of van afgoderij (Rom. 1:26,27). Daarom zijn er ook onder christenen mensen die in twijfel trekken of de Bijbel wel zo duidelijk spreekt over homoseksualiteit als zodanig. Het is echter duidelijk dat waar ook in de Bijbel gesproken wordt over homoseksuele praxis, dit nooit in positieve zin is (zie ook 1 Kor. 6:9,10 en 1 Tim. 1:9,10). Paulus noemt de homoseksuele

praxis tegen natuurlijk (Rom.1:18-20,25) In de Bijbel krijgt seksualiteit alleen een positieve plaats in het huwelijk van man en vrouw. Wij belijden dit in overeenstemming met de kerk der eeuwen (HC zondag 41; NGB art. 14, 15; DL H. 3 & 4).
Tot het Bijbelse kader waarbinnen we met onze homoseksuele naaste omgaan, hoort ook het omzien naar elkaar in de gebrokenheid van het leven. De Heere Jezus Zelf was met ontferming bewogen toen Hij de mensen onderwees in de geboden van Zijn Vader. Elk mensenleven is zinvol omdat het door God geschapen is. De wet van God eist liefde tot God en naaste van ons allen. Dit moet ook de omgang met onze homoseksuele naaste stempelen.

B. Begripsbepaling
In de binnen onze gezindte gehanteerde literatuur (Ouweneel, Seldenrijk) wordt onderscheid gemaakt tussen de begrippen homofilie en homoseksualiteit. Homofilie wordt gedefinieerd als het hebben van liefde tot hetzelfde geslacht. Homoseksualiteit betreft de gedragingen die daarvan het gevolg kunnen zijn. De wetenschap gebruikt dit onderscheid meestal niet. De grenzen tussen gevoelens en de praktijk zijn vaak ook veel minder scherp dan de twee definities suggereren. Desondanks hechten wij eraan een onderscheid te maken tussen homofiele gerichtheid (het verlangen) en homoseksuele praxis (de daad). Overigens beseffen wij dat de seculiere homobeweging het onderscheid tussen gerichtheid en praxis verwerpt. Op dit punt bestaat er een groot verschil tussen de opvattingen van de school en de samenleving.

Andere verschillen betreffen het gebruik van de begrippen 'geaardheid' en 'gerichtheid'. In het begrip 'geaardheid' zit de gedachte opgesloten dat homoseksualiteit aangeboren is en dus per definitie onveranderbaar. Op school zullen wij steeds spreken over homofiele gerichtheid, omdat dit woord neutraal is met betrekking tot de theorieën over het ontstaan van homoseksuele gevoelens.

In de achterliggende jaren is veel onderzoek gedaan naar het ontstaan van homoseksualiteit. Onder invloed van het biologisch essentialisme kreeg in de jaren 70 de opvatting veel aanhang dat homoseksualiteit voornamelijk genetisch bepaald zou zijn en daarmee een natuurlijke variant van menselijke seksualiteit. Wetenschappelijk onderzoek heeft hiervoor echter geen bewijs geleverd. Homoseksualiteit wordt door ons niet gezien als een statisch gegeven dat bij de geboorte meegekregen is. Veel deskundigen gaan ervan uit dat homoseksualiteit zich ontwikkelt in de vroege jeugd, als gevolg van een combinatie van factoren op het gebied van aanleg en milieu. Zo gaat Kinsey (Sexual behaviour in de human male) uit van een schaalverdeling van de seksuele gerichtheid van mensen als een continuüm. Dit betekent dat er geen scherpe grens te trekken is tussen een groep mensen die heteroseksueel gericht is en een andere groep mensen die homoseksueel gericht is. Vooral bij jongeren die het proces doormaken van de ontwakende seksualiteit lijkt er daarin nog verschuiving mogelijk. Vanwege het ontbreken van een eenduidige opvatting over het ontstaan van homoseksualiteit, kiezen wij er nadrukkelijk niet voor om jongeren te stimuleren al vroeg voor hun homofiele gerichtheid uit te laten komen. Hoewel wij het dus niet voor onmogelijk houden dat er verandering van seksuele gerichtheid plaats kan vinden, richten we de begeleiding en hulpverlening niet in de eerste plaats op verandering van de seksuele gerichtheid, maar op verbetering van het psychisch en ook geestelijk welbevinden. Veel mensen met een christelijke levensovertuiging en een homofiele gerichtheid hebben te maken met psychosociale problemen. Er wordt spanning ervaren tussen het willen leven naar de Bijbelse norm en het gevoelen van een homofiele gerichtheid. Dit doet een appel op christelijke naastenliefde, steun, begrip, respect en begeleiding van de omgeving.

C. Schoolvisie

Homoseksualiteit
Wij willen onze leerlingen toerusten om als christenen in deze samenleving te leven. De Bijbel en de daarop gebaseerde belijdenisgeschriften vormen de grondslag van onze

school. Wij vragen van onze medewerkers en de ouders/verzorgers (hierna: ouders) van onze leerlingen dat ze deze grondslag onderschrijven en aan de leerlingen voorhouden en voorleven. Hierdoor ontstaat een sterke eenheid, waarbinnen de vorming van onze leerlingen zo goed mogelijk tot haar recht kan komen.

Volgens de Bijbel stemt homoseksualiteit niet overeen met de seksualiteit zoals die door God is bedoeld. Ze is een gevolg van de zonde en moet als een teken van gebrokenheid worden gezien. Dat betekent niet dat er op onze school geen plaats kan zijn voor medewerkers of leerlingen met een homofiele gerichtheid. We vragen aan medewerkers en ouders de grondslag te onderschrijven voor wat betreft leer en leven. De aard en de gerichtheid van mensen kunnen nooit reden zijn om onderscheid te maken. We hebben allemaal een zondige aard, of we nu heteroseksueel of homoseksueel gericht zijn. Strijden tegen de zonde is inherent aan het christen-zijn. De Bijbel vraagt van ons dat we elkaar liefhebben en steunen in onze moeiten en verdriet en in de strijd tegen het verkeerde. Het oprecht willen dienen van God en het volgen van de Heere Jezus vraagt om het onderhouden van Gods geboden en om zelfverloochening, ook ten aanzien van seksualiteit.

Medewerkers en leerlingen met een homofiele gerichtheid mogen zichzelf, net als anderen, aanvaarden als onvolmaakte zondige mensen die grote waarde hebben, omdat God hen geschapen heeft en voor wie bekering, vernieuwing, mogelijk is door Jezus Christus. Christenen ontlenen hun identiteit niet aan het hetero of homo zijn. De Bijbel spreekt over identiteit in termen over wie iemand is in de relatie tot God en de naaste. Ook in een door Christus herstelde relatie met God hebben we in dit leven nog steeds te strijden tegen verkeerde gevoelens. Dus niet: ik ben homo en probeer mijn christelijk geloof daarin in te passen. Maar: ik ben christen en heb met Gods normen strijdige begeerten, onder andere op (homo)seksueel terrein; vanuit mijn christen-zijn wil ik, hoewel dat moeilijk is, door de genade van de Heere strijden tegen alle zondige begeerten, dus ook tegen deze. Ik kies met Gods hulp voor een leven zonder homoseksuele praxis en relatie. Zoals ook andere christenen in de weg van genade en van bekering keuzes maken om van alle zonden weg te blijven en hun weg met de Heere te gaan. Dit is een moeilijke, maar met Gods hulp mogelijke weg, waarbij we vanuit de school hulp en ondersteuning willen bieden.

In onze achterban is homoseksualiteit een beladen onderwerp en komen we ook homovijandigheid tegen. We voelen ons als school verantwoordelijk om homovijandigheid tegen te gaan. We willen daar aandacht aan besteden door het scheppen van een veilig klimaat, goede toerusting en vorming van alle leerlingen en begeleiding en ondersteuning van individuele leerlingen en medewerkers.

Incest
Ook in de reformatorische achterban komt incest voor. We willen als school de bijbels lijn vasthouden daarin. Volgens de Bijbel is incest een zonde. Dat betekent dat incestplegers tuchtwaardig zijn en op deze school niet kunnen functioneren, ook als de dader zijn zonde als schuld belijdt voor God en vergeving is ontvangen. Omdat het voor het slachtoffer (en de kring rondom het slachtoffer) de weg naar genezing in de weg staat. De school heeft de taak om preventief voorlichting te geven over incest en daar waar incest gesignaleerd wordt, de gevolgen daarvan zoveel mogelijk tegen te gaan. De school heeft ook een verantwoordelijkheid om goed onderzoek te doen. Het doen van valse aangifte moet voorkomen worden, gezien de kwetsbare positie van de medewerkers van de Gomarus.
In het geval we als school op de hoogte worden gebracht dat incest met een van de leerlingen gepleegd is, zal hier vertrouwelijk mee omgegaan worden. De school is geen hulpverlenende instantie in deze. We hebben niet aan herstel van de relatie te werken, maar wel de taak het slachtoffer te beschermen tegen verder beschadiging

Seksuele opvoeding
De primaire taak voor de seksuele opvoeding ligt bij de ouders. Dit is in lijn met de doopbelofte die zij hebben afgelegd. Als school hebben we echter ook een taak, als medeopvoeder
In de lespraktijk willen we de leerlingen ook op het vlak van de seksuele moraal verder te vormen. Dat gebeurt door verantwoorde methoden binnen zowel het vak Biologie als het mentoraat (Be-Loved). Daarin wordt bewust van de eigen seksualiteit besproken, waarin de seksualiteit geplaatst wordt als uitingsmiddel van liefde. Weerbaarheid is een belangrijk kernwoord daarin. De seksuele opvoeding kan confronterend zijn, maar mag nooit verleidend worden. Dus methodieken en medicijnen die zwangerschap bij geslachtsgemeenschap voorkomen, komen wel ter sprake, , maar er mag geen wervende werking vanuit gaan. We plaatsen deze methodieken binnen een medisch kader en niet in relatie met plezier en zelfontplooiing of ontdekking van het eigen lichaam.

Daarom wordt niet uitvoerig ingegaan in de klas op alle mogelijkheden van voorbehoedsmiddelen. Aangezien de praktijk helaas anders is en er wel seks voor het huwelijk plaats vindt en er wel voorbehoedsmiddelen gebruikt worden, moeten voorbehoedsmiddelen wel behandeld worden in de les; maar altijd met de overtuiging dat met de gemeenschap gewacht moet worden tot het huwelijk; en dat dus voorbehoedsmiddelen niet nodig zijn. Wanneer voorbehoedsmiddelen ter sprake komen moet te allen tijde voorkomen worden dat deze gelegenheid geven om te experimenteren met de seksualiteit.

D. Richtinggevende uitspraken voor beleidsvorming
Op basis van bovenstaande visie doen we, ten behoeve van het vaststellen van het schoolbeleid op deelterreinen, de volgende richtinggevende uitspraken.

Veiligheid/klimaat

1. We willen een veilige schoolomgeving voor leerlingen en medewerkers. Dat betekent onder meer dat homovijandigheid actief wordt tegengegaan, ook wanneer deze zich aandient in de vorm van zogenaamd 'onschuldige' grapjes en terloopse opmerkingen.
2. Binnen dit klimaat hebben leerlingen en medewerkers ruimte en veiligheid om uit te komen voor hun homofiele gerichtheid. Tegelijk is er openheid om elkaar in liefde aan te spreken op gedrag dat in strijd is met Gods Woord.

Toerusting en vorming

1. We bedden het thema homoseksualiteit in binnen het bredere thema van de seksualiteit.
2. Seksualiteit is een belangrijk thema voor jongeren en verdient voldoende en continue aandacht, in een doorgaande lijn met de basisschool en in een vakoverstijgende aanpak.
3. De opvoeding in het gezin en de catechisatielessen in de kerkelijke gemeente vormen één geheel met de activiteiten die op school worden ondernomen.
4. We gaan uit van een positieve visie op seksualiteit, als een scheppingsgave van God. Deze mag alleen worden gepraktiseerd binnen de duurzame huwelijksrelatie tussen man en vrouw.
5. Als we het hebben over seksualiteit die tegen Gods bedoelingen is, zetten we de homoseksuele praxis niet zwaarder aan dan de zonden van de heteroseksuele praxis.

Leerlingbegeleiding

1. Docenten, mentoren en leerlingbegeleiders moeten weten hoe ze moeten omgaan met leerlingen met homoseksuele gevoelens en hun directe klasgenoten. De begeleiding van leerlingen met homoseksuele gevoelens heeft een plaats in de normale structuur van leerlingbegeleiding.
2. Omdat hun persoonlijkheid nog in ontwikkeling is, raden we hen af dat te vroeg te doen. We adviseren in eerste instantie het individuele contact met een familielid of vertrouwenspersoon van school of kerk. Daarna kunnen, als de leerling dat wenst, meer personen (bijvoorbeeld de klas) op de hoogte worden gesteld.
3. De leefwijze van de minderjarige leerling buiten de school is een verantwoordelijkheid van de ouders. Wanneer een leerling binnen de school blijk geeft van een homoseksuele relatie met een andere leerling, zullen we in overleg treden met de leerling en zijn/haar ouders/verzorgers. Zo nodig zal begeleiding en hulpverlening ingezet worden om te leren met de onderliggende gevoelens om te gaan. Het bovenstaande geldt overigens evenzeer voor alle andere gevallen waarin sprake is van een on-Bijbelse/ongeoorloofde seksuele relatie tussen leerlingen.
4. Wanneer de leerling tot uitdrukking brengt dat hij zich bewust niet wil conformeren aan de grondslag en daarmee aan de leef- en gedragsregels van de school, zullen, vanuit bewogenheid met hem, gesprekken gevoerd worden die erop gericht zijn de leerling tot inkeer te brengen.

Personeelsbeleid

1. Personeelsleden beloven bij hun benoeming dat ze naar Schrift en belijdenis zullen handelen, zich daaraan zullen toetsen en die aan leerlingen zullen voorhouden en voorleven. Een personeelslid met homoseksuele gevoelens heeft recht op onze steun.
2. Het aangaan van een homoseksuele relatie is één van de mogelijke situaties waarin de gegeven belofte niet wordt nagekomen. Dit personeelslid kan immers op dit punt de schoolvisie niet geloofwaardig uitdragen. We proberen door gesprekken en eventueel pastorale steun de medewerker terug te brengen van deze weg. Wanneer hij bij zijn keus blijft, is een (handhaving van de) benoeming in strijd met de grondslag van de school. Vanuit het principe van goed werkgeverschap zullen we dan, rekening houdend met wat de Bijbel zegt, zoeken naar een passende oplossing binnen de wettelijke kaders. Het bovenstaande geldt evenzeer voor alle andere gevallen waarin sprake is van een on-Bijbelse/ongeoorloofde seksuele relatie van een personeelslid.

Communicatiebeleid

1. We communiceren met ouders en kerken over de wijze waarop we omgaan met toerusting en vorming van de leerlingen. We gebruiken hiervoor de schoolgids en het leerlingenstatuut. Incidenteel worden klankbordavonden gehouden.
2. Omdat de thematiek zeer verstrekkend kan zijn voor de vrijheid en tolerantie van onze levensvisie, zijn er duidelijke afspraken nodig over de manier waarop we over dit onderwerp communiceren met externen, zoals de media en de overheid. Daarbij gaat het vooral om zorgvuldigheid en eenduidigheid. Hiervoor geldt de gebruikelijke procedure, zoals beschreven in het communicatieplan.

3. Beleidsontwikkeling in school

Het ontwikkelen van beleid ten aanzien van homoseksualiteit vraagt om een zorgvuldig traject. De school zal hierin een fasering aanbrengen.

A. Fase 1: visiebepaling door CvB en directie, RvT

Bovenstaande visie wordt vastgesteld door het CvB en vervolgens ter goedkeuring aangeboden aan de Raad van Toezicht. Deze fase wordt afgerond in het najaar van 2013.

B. Fase 2: visievorming in team

Na vaststelling van de visie wordt deze gedeeld met het team. In elke afdeling zijn er momenten waarop aandacht gegeven wordt aan dit onderwerp. Bijvoorbeeld door:

1. De visie over het onderwerp te delen en te bespreken door middel van lezingen en discussies.
2. De kennis over het onderwerp te vergroten door middel van workshops.
3. Het beleid te presenteren en duidelijk te maken hoe te handelen in voorkomende gevallen (beleidsdocumenten, protocollen).

C. Fase 3: vertalen naar pedagogisch klimaat, toerusting en vorming en zorgstructuur

Pedagogisch klimaat

1. In de lessen godsdienst, maatschappijleer en biologie wordt aandacht gegeven aan seksualiteit, en daarmee ook aan homoseksualiteit. Dit moet besproken worden met de secties. De directie neemt hierin het voortouw.
2. Wanneer het omgangscontact aan de orde komt, wordt besproken dat je niet discrimineert; dit is onder andere ook dat je geen moppen/grappen maakt over homoseksualiteit (brugklas).
3. Dit verwoorden we ook op de ouderavond voor de brugklasouders. De teamleiders nemen dit op in hun draaiboek.
4. Door de mentor/tijdens het mentoruur wordt het thema homoseksualiteit opnieuw aan de orde gesteld. De insteek is dat mensen met een homofiele gerichtheid zich op onze school veilig moeten voelen en dat homovijandigheid een vorm van discriminatie is en om die reden ontoelaatbaar. Dit dient opgenomen te worden in de taakomschrijving van de mentor.

Toerusting en vorming

1. Er wordt aandacht aan seksualiteit besteed door middel van een bezinnings(mid)dag voor de leerlingen in de tweede klassen onderbouw en vierde klassen bovenbouw. Waar homoseksualiteit besproken wordt, wordt dat altijd gedaan in het kader van seksualiteit als een gave zoals die in de scheppingsorde is gegeven.
2. We streven ernaar seksualiteit een plaats te geven binnen de projecten of het mentoraat. Zo mogelijk wordt dit ingekaderd in een breder thema als weerbaarheid en 'persoonlijkheidsvorming'. Dit moet nader uitgewerkt worden in de sectoren/locaties.

Zorgstructuur

1. Contactpersonen voor de leerlingen en vertrouwenspersonen voor de collega's moeten toegerust worden om met dit onderwerp om te kunnen gaan (IZO).
2. Contactpersonen vanaf het derde leerjaar presenteren zich zodanig dat leerlingen weten dat ze op het gebied van seksuele gevoelens bij hen terechtkunnen (IZO).

D. Fase 4: communicatie van beleid met externe vertrouwenspersonen van school

De externe vertrouwenspersonen worden uitgenodigd voor de studiedag rond dit onderwerp. De uitkomsten ervan, alsmede het vastgestelde beleid en de ontwikkelde documenten en protocollen, zullen naar hen opgestuurd worden.

E. Fase 5: communicatie van beleid met ouders en zo nodig externe instanties

Na afloop van de studiedag worden de ouders op de hoogte gebracht van het vastgestelde beleid. Het vastgestelde visiedocument wordt geplaatst op het ouderportaal.

4. Bespreekbaarheid van homofiele gerichtheid

De school streeft naar een klimaat waarin personeel en leerlingen op een goede manier met elkaar omgaan en iedereen zich veilig en geaccepteerd voelt. Die veiligheid is voorwaarde om te kunnen spreken over gevoelige onderwerpen en, waar het homoseksualiteit betreft, om op een goede manier te kunnen omgaan met de spanning tussen enerzijds de acceptatie van de persoon en anderzijds de afwijzing van de homoseksuele praktijk. In dit kader is het voor alle medewerkers en leerlingen duidelijk waar de school, uitgaande van Bijbelse waarden en normen, voor staat; wat personeel, leerlingen en ouders van de school mogen verwachten en wat de school van hen mag verwachten. Zo is de visie op en het beleid ten aanzien van (homo)seksualiteit helder geformuleerd en gecommuniceerd. Personeelsleden zijn dragers van de Bijbelse waarden en normen. Wanneer zij keuzes maken die niet passen binnen deze waarden en normen, worden zij hierop in liefde aangesproken. Dat geldt eveneens voor leerlingen.

In onze school hoeft niemand alleen te worstelen met zijn probleem. Ook homofiele gerichtheid moet voor iedereen bespreekbaar zijn. Het bespreken van de homofiele gerichtheid van een personeelslid of leerling gebeurt alleen wanneer en waar de betrokkene dat zelf wil en binnen de kaders van de school. Uitkomen voor de homofiele gerichtheid wordt niet ontlokt; in alle gevallen is de betrokkene zelf de aangever.

A. Homofiele gerichtheid van leerlingen

Een leerling kan vragen rond eventuele homofiele gerichtheid bespreken met de contactpersoon of met de mentor. In die gesprekken wordt de leerling zo nodig doorverwezen naar interne of externe hulpverleners. De school raadt leerlingen in principe altijd af nu al uit te komen voor hun homofiele gerichtheid. Wij zijn van mening dat jongeren hier niet te snel in moeten zijn, omdat zij nog volop in hun identiteitsontwikkeling zitten. Wanneer een (oudere) leerling er desondanks op aandringt om 'uit de kast' te komen, dan zal dit alleen gebeuren nadat de mentor hierover gesproken heeft met de teamleider en in of na overleg met de ouders. De communicatie hierover vindt vervolgens plaats onder regie van de mentor en de teamleider en bij voorkeur uitsluitend aan het docententeam van de betreffende leerling en in de setting van de mentorklas.

Wanneer een personeelslid hoort dat een leerling een seksuele relatie wil aangaan of is aangegaan met iemand van hetzelfde geslacht, dan brengt hij de teamleider en de mentor daarvan op de hoogte. De mentor en/of de teamleider zal vervolgens met de leerling hierover spreken. Volhardt de leerling in zijn leefwijze of voornemen daartoe, dan meldt de mentor dit bij de teamleider. Tevens vindt dan contact hierover met de ouders plaats en wordt bezien welke weg binnen de kaders van de school gegaan kan worden om tot oplossing van het dilemma te komen. De gesprekken zijn er in eerste instantie op gericht de leerling tot inkeer te brengen. Wanneer de gesprekken dit effect niet hebben, zal uiteindelijk bezien worden of tot verwijdering van school overgegaan kan en moet worden.

B. Homofiele gerichtheid van personeelsleden

Met opmerkingen [redacted] 10.2 Notitie breder trekken naar LHBT

Een personeelslid kan vragen rond eventuele homofiele gerichtheid bespreken met de vertrouwenspersoon. In die gesprekken wordt het personeelslid zo nodig doorverwezen naar externe hulpverleners. De school raadt personeelsleden in principe altijd aan publiekelijk terughoudend te zijn met het uitkomen voor hun homofiele gerichtheid. Het betrokken personeelslid heeft het recht collega's in vertrouwen te nemen door te spreken over zijn homofiele gerichtheid. Zij die in vertrouwen genomen zijn, dienen daar ook vertrouwelijk mee om te gaan.

De seksuele gerichtheid van een leraar wordt niet besproken in de klas. Als een leraar zelf met zijn leerlingen over zijn homofiele gerichtheid spreekt, is het noodzakelijk dat de schoolleiding hierover communiceert met de ouders. In dat geval zal, na overleg met de betrokken docent, een informatieavond met de betreffende ouders belegd worden.

Met opmerkingen [redacted] Zin aanpassen

Wanneer een personeelslid hoort dat een collega een seksuele relatie wil aangaan of is aangegaan met iemand van hetzelfde geslacht, dan stelt hij (na zijn collega hierover geïnformeerd te hebben) het College van Bestuur op de hoogte. Het College van Bestuur gaat vervolgens in gesprek met het betrokken personeelslid. Volhardt het personeelslid in zijn leefwijze of voornemen daartoe, dan is een (handhaving van de) benoeming in strijd met de grondslag van de school en wordt bezien welke weg binnen de kaders van de school gegaan kan worden om tot oplossing van het dilemma te komen.

5. Communicatie

Visie en beleid rond homoseksualiteit worden gedeeld met personeel, leerlingen en ouders middels de geëigende kanalen. Communicatie met de kerkenraden rond dit onderwerp vindt plaats op een ontmoetingsmoment in de toekomst. Bij de uitnodiging wordt het beleidsdocument toegestuurd.

A. Communicatie met ouders en personeel
Bij vragen van ouders of collega's over homoseksualiteit bij personeelsleden wordt verwezen naar de voorzitter van het College van Bestuur. Deze zal niet ingaan op vragen over persoonlijke situaties in verband met de privacy. Alleen in overleg met betrokkenen kan worden besloten tot meer openheid. Dit zal alleen gebeuren waar dit, gezien de situatie, noodzakelijk is en in zo beperkt mogelijke kring. Deze communicatie zal niet per brief plaatsvinden, maar middels een zorgvuldig voorbereide informatiebijeenkomst.

B. Communicatie met pers
Contactpersoon voor de communicatie met de pers is de voorzitter van het College van Bestuur. Alle vragen worden naar hem doorverwezen.

Vastgesteld door het College van Bestuur in zijn vergadering d.d.: ...

Document 13f

Inspectie van het Onderwijs
[redacted]
Postbus 2730
3500 GS UTRECHT

Per e-mail: [redacted]@owinsp.nl

Betreft:
Reactie op conceptrapport van specifiek onderzoek, uw referentie: [redacted]

Geachte [redacted],

Hartelijk dank voor de toezending van het concept rapport, en voor alle inspanningen die door u en uw team geleverd zijn.

In veel aspecten van het rapport herkennen we onze school, en daarvoor spreken we onze waardering uit. Eveneens willen we graag de benoemde verbeterpunten waarderen en daaruit zoveel mogelijk lering trekken.

Doel van de brief

Tegelijkertijd zijn we niet overtuigd van de juistheid van bepaalde kwalificaties zoals die met name in de conclusies en de samenvatting naar voren komen. In grote lijnen: de feitelijke bevindingen vertonen een beeld waarin over het geheel genomen blijkt dat het gevoerde beleid in veruit de meeste gevallen daadwerkelijk leidde tot een ervaren veilige schoolomgeving – juist ook voor de doelgroep van homoseksuele leerlingen. Ook zijn er in beleid verbeterpunten aan te wijzen, ook ten aanzien van de aandacht voor homoseksuele leerlingen als kwetsbare doelgroep.

De genoemde verbeterpunten zijn daarmee geen wezenlijke tekortkomingen. Dit neemt niet weg dat we intrinsiek gemotiveerd zijn om te werken aan deze verbeterpunten. Het betekent wel dat we de redenering die leidt tot de meeste juridische conclusies niet kunnen volgen. Van onrechtmatigheid is geen sprake en evenmin is er dus grond voor de term "herstelopdracht".

U zult begrijpen dat het voor ons bij dit rapport, omdat het gaat over leerlingen in een kwetsbare positie en gelet op de politieke en maatschappelijke gevoeligheid van de thematiek, van buitengewoon belang is dat bevindingen en conclusies hier vanaf het begin correct in staan en ook geen aanleiding geven tot misverstanden in media of politiek. Wanneer dat op dit punt vereist dat de OCW-juristen of de voorzieningenrechter een oordeel geven, dan moeten we dat bewerkstelligen. Vanwege dit belang, en de duidelijke incongruentie die we zien tussen bevindingen en juridische conclusies, willen we u dringend verzoeken om in het definitieve rapport deze conclusies bij te stellen. We zijn dan ook blij met de mogelijkheid hierover in gesprek te gaan op 10 juni.

Zoals het rapport nu luidt, zien we aanleiding om zo nodig ook de voorzieningenrechter te verzoeken een verbod op publicatie uit te spreken, vanwege de (juridisch) onjuiste stellingnamen op de volgende onderdelen:

- Er is voldoende beleid voor sociale veiligheid, ook gericht op de doelgroep van homoseksuele leerlingen, zodat geen sprake is van een niet-voldoen aan de zorgplicht.
- Het voorval met de drie leerlingen en hun ouders in oktober 2016 is een incident waarvan niet blijkt dat er een breder patroon van tekortschietende zorg aan ten grondslag ligt.
- Er blijkt sprake van beleid om het personeel te betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van onderwijskundig beleid.
- De Gomarus heeft een dekkend aanbod voor het kerndoel seksuele vorming en seksuele diversiteit.
- Er is geen sprake van een onrechtmatige besteding waar het gaat om de coulance-uitkering aan de oud-leerlinge in 2019.

Hieronder zetten we eerst kort uiteen welke relevante beleidsvoorbeelden de bovengenoemde stellingen steunen waar het gaat om sociale veiligheid voor homoseksuele leerlingen en het betrekken van het personeel, in paragraaf 1. In de tweede paragraaf gaan we in op de casus uit 2016, en op enkele signalen die in uw rapport in dit verband worden genoemd.

In de daaropvolgende paragraaf wordt in op het wettelijk kader besproken om de juridische rechtmatigheidstoets te kunnen doen. Dan volgen paragraaf 4 en 5 over respectievelijk het dekkend aanbod inzake de kerndoelen (in relatie tot de corona-achterstand in Zaltbommel) en de rechtmatigheid van de coulance-uitkering uit de bekostiging. Paragraaf 6 benoemt enkele elementen die niet direct de conclusies raken maar voor ons wel van groot belang zijn.

1. Sociale veiligheid en homoseksualiteit

In het algemeen volgt uit het onderzoek dat er op de Gomarus Scholengemeenschap (hierna: de school) het nodige beleid is ontwikkeld en inspanningen verricht ten behoeve van de sociale veiligheid van leerlingen. Dit blijkt ook uit de diverse beleidsstukken en protocollen ten behoeve van sociale veiligheid die met de Inspectie zijn gedeeld.

Terecht wordt in het conceptrapport opgemerkt dat de Gomarus Scholengemeenschap specifiek oog moet hebben voor leerlingen die homoseksuele gevoelens hebben of daarover met vragen lopen. Vanuit de grondslag en reformatorische identiteit van de school draagt school de visie uit dat we als mens geschapen zijn voor de relatie met God en met elkaar; dienstbaarheid daarin geeft onze identiteit en ons leven invulling. Seksualiteit is daarin voorbehouden aan de duurzame man-vrouw-relatie binnen het huwelijk. Zoals ook in het rapport opgemerkt bestaat daarvoor ook wettelijk alle ruimte. Wanneer er leerlingen zijn met

(innerlijke) vragen of ze hiermee 'uit de voeten kunnen' dan vraagt dit om een zorgvolle en respectvolle benadering.

Daartoe is er dan ook de Beleidsnotitie homoseksualiteit binnen de school. Dit om als uitgangspunt te dienen voor de terugkerende bezinning op dit thema, en voor de handreikingen aan leraren (met name mentoren en vertrouwenspersonen). (In de onderstaande paragraaf over de rol van het personeel zijn citaten met dergelijke handreikingen opgenomen.)

In 2019 is ook besloten om dit beleid weer te herijken. Hiermee is vervolgens met reden even gewacht: op het niveau van de profielorganisatie VGS is het afgelopen jaar intensief gewerkt aan visievorming rond gender en genderdysforie. Dit jaar wordt de uitkomst hiervan verwacht en de bedoeling is dat die uitkomsten ook verwerkt worden bij de herijking van de notitie homoseksualiteit.[1]

In 2019 is besloten om rond dit thema in een nieuwe serie bijeenkomsten schoolbreed onder de leraren extra aandacht te geven. Begin 2020 is de eerste bijeenkomst gehouden met directie, teamleiders en vertrouwenspersonen. Het plan was om vervolgens alle leraren aan een toerustende bijeenkomst te laten deelnemen. Toen de *lockdown* echter zijn intrede deed in het voorjaar van 2020 is dit helaas uitgesteld totdat het weer toegestaan en verantwoord zou zijn om met grotere groepen bijeen te komen. Het thema leent zich immers niet voor digitale bespreking.

Daarnaast volgen beginnende mentoren altijd een training waarbij homoseksualiteit standaard aan de orde komt. Daartoe wordt jaarlijks bureau WIS Educatie (Weerbaar in Seksualiteit) uitgenodigd. Dit bureau heeft ook de methode Be-Loved ontwikkeld.

Voor de leerlingen is er (al meerdere jaren grotendeels volgens deze opzet) ook een standaardprogramma om hen te vormen op het thema seksualiteit waarbij ook homoseksualiteit nadrukkelijk aan de orde komt. Zie het bijgevoegd "Draaiboek Toerusting & Vorming 2020-2021" (de eerste 3 pagina's), waar te zien is dat voor elk vierde leerjaar een studiedag seksualiteit staat ingepland. Zie **bijlage** voor een voorbeeld-programma, van 4 mavo in 2019.

Ook over homoseksualiteit is er dan een workshop. Voor de leerjaren 1-3 staan elk jaar vier mentorlessen over seksualiteit ingepland, waar gebruik wordt gemaakt van de methode BeLoved. Ook homoseksualiteit komt hierbij regelmatig ter sprake en er zijn ook lessen die in het teken hiervan staan.

---

[1] Daarbij merken we nog op dat het (anders dan in het conceptrapport verondersteld) uitgesloten is dat docenten (vanwege de passage in het beleid), wanneer een leerling blijk geeft van een homoseksuele relatie, dan voetstoots ouders zullen informeren. Alleen al vanwege het feit dat een dergelijke handelwijze altijd vooraf met een directeur zal worden besproken (zo gebeurde ook in 2016). En zoals aangegeven: destijds had het bespreken met de ouders ook niets te maken met deze passage in het beleid maar was dit noodzakelijk vanwege de bredere problematiek en de buitenlandreis.

Bij biologie wordt in elke tweede klas ook uitvoerig over het thema seksualiteit behandeld en ook daarbij komt homoseksualiteit standaard aan de orde,

En naast deze structurele elementen komt homoseksualiteit, en de zorg voor kwetsbare leerlingen op dit punt ook vaak ongepland ter sprake. Zowel in bestuur en directie, als in het team, als ook met leerlingen. Wat ons betreft is niet voorstelbaar dat niet uit de gesprekken van de onderzoekers naar voren is gekomen dat dit met grote regelmaat – gepland of ongepland – ter sprake komt, ook vanuit de zorg voor de leerlingen.

2. Casus 2016 en andere eventuele signalen

Schokkend was het relaas zoals dat in 27 maart 2021 in het NRC te lezen was over wat er met [redacted] en twee andere leerlingen in oktober 2016 is gebeurd. Wat ons betreft is het jammer dat de Inspectie er niet voor gekozen heeft om ook naar deze casus onderzoek te doen. Temeer nu in het conceptrapport blijkt dat vooral aan deze gebeurtenis uiteindelijk de conclusie wordt verbonden dat het bestuur onvoldoende acteert op de sociale veiligheid van deze specifieke doelgroep.

[redacted]

[redacted]

10.2.e [redacted].

10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]

Van belang is verder dat dergelijke gebeurtenissen zich geen enkele keer vaker hebben voorgedaan, niet vóór en evenmin na 2016.

<u>Overige "signalen"</u>
In het conceptrapport wordt de conclusie getrokken dat het voorval uit 2016 (zoals gezegd vanwege de onlosmakelijke samenhang één voorval) niet als een op zichzelf staand incident kan worden beschouwd.

Deze conclusie zien we echter niet onderbouwd. Zonder overigens te willen stellen dat alles op de Gomarus perfect verloopt, kan niet worden gezegd dat de casus een uiting is van een patroon van zorg die te wensen overlaat. We bespreken hier kort de elementen die in het conceptrapport worden genoemd:

- Enkele (oud-)leerlingen en (oud-)docenten hebben aangegeven dat enkelen de ervaring hadden dat ze zich in de klas niet open konden uiten, en ook dat zij geen mentor of andere medewerker in vertrouwen durfden te nemen.[2]

[2] Er zou één (oud-)docent zijn die het woord 'doofpotcultuur' heeft gebruikt, en een oud-docent die het woord "machtscultuur" gebruikt. Rechtvaardigt die enkele vermelding - als uit andere gesprekken juist wel een open cultuur naar voren komt - dat deze explosieve termen ook in het rapport wordt genoemd? De negatieve gevolgen voor de Gomarus kunnen zeer groot zijn, terwijl er helemaal geen onderzoek kan worden gedaan naar de achtergrond van deze

-> Dit trekken we ons als bestuur aan en we denken na over aanvullende maatregelen. Evenwel: in dit rapport is het echt ongerechtvaardigd om hieraan conclusies te verbinden, gelet op het buitengewoon kleine draagvlak van dit geluid (zeker verhoudingsgewijs bezien). Wellicht bestaat nergens een organisatie van deze omvang waar werkelijk alle betrokkenen zich volledig emotioneel veilig voelen. Het is immers bijvoorbeeld goed mogelijk dat deze ervaringen ook met specifieke persoonlijke problematiek verband hielden. Hier mogen dan geen verstrekkende conclusies aan worden verbonden, zeker gelet op de overigens overheersende geluiden.

- Leerlingtevredenheidsonderzoek 2018, vmbo-leerlingen: het feit dat dit als aandachtspunt wordt aangegeven betekent niet dat het bestuur zich moet realiseren onvoldoende oog te hebben voor de sociale veiligheid. Bovendien gaat het hier niet om het aspect dat in het conceptrapport centraal staat, namelijk specifieke zorg voor leerlingen die afwijken van de norm op school.
- De uitkomsten van havo-leerlingen van het schoolverlatersonderzoek 2019
  -> Dit signaal is inderdaad gezien en gewogen, maar gelet op het éénmalig karakter van deze 'dip' is hieruit begrijpelijkerwijs niet de conclusie getrokken dat het sociaal veiligheidsbeleid aanpassing behoefde. De meerjarige trend gaf namelijk een positief beeld. Wel is naar aanleiding van dit signaal, in het *Teamboekje Bovenbouw H/V* het sociaal veiligheidsbeleid als belangrijk speerpunt benoemd (zie hieronder, par. 4). Specifiek ten aanzien van homoseksualiteit is in 2019 besloten tot een herijking van het beleid, en een traject van deskundigheidsbevordering.
- Ten slotte is uit de visitatie van het Verenigingsbestuur (aan de stichting gelieerd) naar voren gekomen dat leerlingen soms schroom voelen om hun standpunt in de klas onverkort te uiten omdat de leraar hier commentaar op kan hebben. Het is zeker een aandachtspunt – zoals de leraren zich ook bewust zijn – om de balans te vinden tussen leerlingen de ruimte geven en ook vanuit de schoolidentiteit sturing en vorming te geven. Leerlingen allemaal zonder commentaar hun zegje laten doen is immers niet wenselijk – niet alleen vanuit onze identiteitsopdracht tot christelijke vorming, maar ook in het algemeen heeft de docent een rol om leerlingen respectvol te leren spreken. Deze uitkomst is daarmee geen ondubbelzinnig signaal dat school geen oog heeft voor leerlingen die van de norm afwijken. Wel is voor school duidelijk dat dit pedagogisch spanningsveld voortdurend aandacht moet krijgen.

Deze elementen staan ofwel in een heel ver verwijderd verband met de vraagstelling, ofwel vormen geen duidelijk signaal dat de veiligheidsstructuur niet op orde is. Iets anders is dat de sociale veiligheid beter kan, maar dat betekent op zichzelf geen tekortschieten in de zorg. Er blijkt niet dat het bestuur echt onvoldoende oog heeft voor kwetsbare groepen in school.

---

verwijten. Is het risico op zeer onterechte consequenties van deze vermelding niet veel te groot? Vanwege deze vragen willen we u dringend vragen deze vermeldingen achterwege te laten, in elk geval dit woordgebruik.
Verder zijn er enkele docenten kritisch geweest over de schoolcultuur. Dit is natuurlijk altijd een belangrijk aandachtspunt. Tegelijk moet worden vastgesteld dat er veel aandacht is voor een open, eerlijke en veilige schoolcultuur. Zie bijvoorbeeld het SBP, p. 26 over de schoolcultuur en de motto's: 'Niet sparen maar sparren'; 'Zeg van je doet, doe wat je zegt'; 'Eerst begrijpen, dan begrepen worden'; 'Neem je verantwoordelijkheid'.
In de medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) komt de schoolcultuur uitgebreid aan de orde. Was bij het laatst gehouden onderzoek een positief punt.

En evenmin dat de casus uit 2016 een patroon illustreert. Deze conclusie behoeft dan ook bijstelling.

Wat betreft de monitoring door de school: ook daarover bestaat een wettelijke verplichting die door school ook jaarlijks wordt nageleefd (zie **bijlage** de monitor 2018-2019 en 2019-2020; deze gaven geen aanleiding tot zorg). Bestuur en directie zijn voornemens verbeteringen door te voeren in het tijdig opsporen van signalen van onvrede over de sociale veiligheid (met name t.a.v. seksualiteit). Tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat ook dit in het licht van de wettelijke eisen wel voldoende is geweest.

Het conceptrapport meldt ook dat: alle leerlingen aangeven zich op dit moment veilig te voelen; leerlingen die tegen problemen of onveiligheid zijn aangelopen geven aan hiermee goed terecht te kunnen bij bijvoorbeeld een mentor; ook leerlingen met homoseksuele gevoelens geven aan zich gerespecteerd te voelen en desgewenst op een door hen gekozen manier hebben kunnen vertellen dat ze homoseksueel zijn.

Ook in dit licht bevreemdt het sterk dat de uiteindelijke conclusie over de zorg van de school voor de sociale veiligheid toch tamelijk vernietigend is.[3]

<u>Uitkomsten DUO-onderzoek</u>
Uit dit onderzoek – **bijlage** – komt het volgende naar voren. Uit de conclusie:

> Over het algemeen zijn de leerlingen van de Gomarus zeer tevreden over hun welbevinden op school (8.6) en tevreden over de veiligheid op school (7.7). De Gomarus scoort daarmee op beide thema's sterk hoger dan de benchmark voortgezet onderwijs.

Verder blijkt hieruit dat 19 leerlingen (3%) soms of vaak lopen met vragen rond hun seksuele geaardheid. De helft hiervan ervaart ruimte om hierover in gesprek te gaan met een docent/mentor/vertrouwenspersoon. 19% hiervan (4 leerlingen) ervaart deze ruimte niet. Voor alle duidelijkheid: voor ons is elk van deze leerlingen er één teveel zodat we hier actie op zullen ondernemen.

Tegelijkertijd volgt uit het kleine aantal leerlingen dat hier tegenaan loopt dat het beleid van de school en de houding van de leraren in grote mate effectief is. Dit wijst niet op een patroon van tekortschietend beleid.

<u>Conclusie</u>
Er is het nodige beleid ten behoeve van de zorg voor homoseksuele leerlingen, en de toerusting van leraren daarbij. Daarin zijn er zeker nog verbeterpunten. Ook vanuit school liepen er projecten om met name leraren op dit punt beter toe te rusten. Dat dit vanaf het voorjaar van 2020 helaas veel vertraging heeft opgelopen, mag geen wonder heten. Van belang is om vast te stellen dat, ook met inachtneming van de incidenten in 2016, in het

[3] Om alle misverstand te voorkomen: de Gomarus streeft naar 100% veiligheidsbeleving, ook voor homoseksuele leerlingen. Tegelijkertijd is bekend dat dit een zeer hoge ambitie is, ook omdat uiteindelijk ook thuisfactoren, persoonlijkheidsfactoren et cetera een rol spelen bij de leerlingen. School kan niet over het hele leven van de kinderen grip houden.

algemeen blijkt dat ook homoseksuele leerlingen doorgaans een veilige omgeving ervaren. Er zijn aandachtspunten, en daaraan willen we werken.

Met betrekking tot de incidenten in 2016 waarbij ouders zijn uitgenodigd voor een gesprek in het bijzijn van de betrokken leerling, is van groot belang om op te merken dat de reden hiervoor niet gelegen was in de geaardheid van deze leerlingen, maar in andere persoonlijke problematiek die naar de inschatting van school op dat moment van zodanig urgente aard was dat een gesprek met de ouders noodzakelijk was. Dit volgt duidelijk uit de dossierinformatie van de leerlinge van wie het dossier nog voorhanden was. De overweging is dan ook onjuist dat het oudere beleid om bij een homoseksuele relatie waarvan op school blijkt ook contact met ouders op te nemen, geleid heeft tot de incidenten in 2016.

3. Wettelijke zorgplicht sociale veiligheid

De wettelijke bepaling omtrent sociale veiligheid vereist niet dat het bevoegd gezag de sociale veiligheid van alle leerlingen waarborgt. Het lijkt erop dat reeds de formulering in de vraagstelling geleid heeft tot een juridisch onjuiste conclusie. In de vragen 1 en 2 gaat het om de zorgplicht van het bestuur voor de sociale veiligheid van leerlingen, en de rol van het personeel daarbij. De vraag luidt in hoeverre het bestuur deze sociale veiligheid "borgt", en in hoeverre het bestuur de rol van docenten en ander personeel "borgt". Nu gaat de wettelijke verplichting vanzelfsprekend niet zover dat het bestuur die veiligheid moet waarborgen, omdat dit helaas op veel punten nooit helemaal mogelijk is. Wel spreekt de wet van "zorgdragen voor" de sociale veiligheid:

> Artikel 3b. Zorgplicht veiligheid op school
> 1. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:
> a. beleid met betrekking tot de veiligheid voert,
> b. de veiligheid van leerlingen op school monitort met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft, en
> c. er zorg voor draagt dat bij een persoon ten minste de volgende taken zijn belegd:
> 1°. het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten, en
> 2°. het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.
> 2. Onder veiligheid, bedoeld in het eerste lid, wordt verstaan de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen.

Hierbij spreekt de Memorie van Toelichting van een vergaande inspanningsverplichting. Daarbij valt op dat het doel van de bepaling met name gelegen is in het voorkomen van pesten. Daarop moet het vereiste beleid in elk geval gericht zijn. De strekking van de wettelijke bepaling is dan ook dat deze bepaling wordt nageleefd wanneer de school kan laten zien inspanningen te verrichten ten behoeve van de sociale veiligheid van leerlingen door een beleid uit te rollen om pestgedrag te voorkomen.

Het is juridisch bezien een onaanvaardbare oprekking van deze bepaling om hieruit in de situatie van de Gomarus af te leiden dat het onontbeerlijk is dat er een uitgewerkt beleid c.q.

schriftelijke instructies aanwezig zijn voor een goede omgang met specifiek de kwetsbare doelgroep van homoseksuele leerlingen. De wetgever heeft deze specifieke verplichting niet geformuleerd. Voor alle duidelijkheid: de Gomarus doet niets af aan de wenselijkheid van een adequaat beleid hiervoor. Eveneens wil de Gomarus aannemen dat dit op de door u gesignaleerde punten verbeterd kan worden en dit zal dan ook voortvarend ter hand worden genomen. Dit is echter iets anders dan de juridische vaststelling dat niet wordt voldaan aan artikel 3b van de Wvo.

In de Memorie van Toelichting wordt ook expliciet benoemd dat van school niet kan worden verwacht dat de veiligheid van alle leerlingen voortdurend wordt gewaarborgd.

Het juridisch rechtmatigheidsoordeel van de Inspectie, alleen al in het licht van het geheel van het rapport, is niet houdbaar. Dit geldt temeer wanneer hierbij in aanmerking wordt genomen wat er wel zichtbaar is van het beleid van de Gomarus inzake de zorg voor homoseksuele leerlingen. We verzoeken u daarom met klem om deze conclusie bij te stellen.

4. Beleid over de rol van docenten

Hierover wordt als hoofdconclusie in het conceptrapport vermeld:

> Het bestuur voert geen beleid over hoe het personeel bijdraagt aan de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid (waaronder het veiligheidsbeleid) en beleid over wat er pedagogisch-didactisch van het personeel wordt verwacht.

Gelet op het beleid dat hierover aantoonbaar aanwezig is, is deze conclusie feitelijk niet houdbaar.

Voor het breder onderwijskundig en pedagogisch-didactisch beleid verwijzen we allereerst naar het Strategisch Beleidsplan (SBP) 2021-2025 (**bijlage**). Pagina 4-6 hiervan gaan op in de wijze waarop personeel betrokken wordt bij de totstandkoming van dit beleid. Zie hierover ook het leiderschapsstatuut op pag. 13 en verder.

Grote delen van dit plan beschrijven algemeen en concreet de rol van de docenten in het onderwijskundig en pedagogisch beleid. Zie bijvoorbeeld de pedagogische *principes en praktijken* op p. 11-13; over bijvoorbeeld vorming van de leerling, lespraktijk, instructie, maatwerk, lerende cultuur, de vijf rollen van de docent, etcetera. Zie ook de beleidsnormen voor docenten op pag. 26. Overigens heeft de Inspectie bij het bezoek in 2020 geconstateerd dat dit SBP een levend document is in de school – bepaald geen papieren tijger in de la.

De pedagogisch-didactische visie van de school is ontwikkeld samen met een groep docenten, en het concept is besproken met alle teams en vakgroepen.

Verder wordt bij wijze van voorbeeld het *Teamboekje bovenbouw HV* als **bijlage** bijgevoegd. Zie bijvoorbeeld op pag. 6-7:

3.Speerpunten teamleiders
Dit cursusjaar hebben we naast het stimuleren en bewaken van de lopende processen de volgende speerpunten:
Veiligheid voor personeel en leerlingen: Er is een goed sociaal klimaat in de klassen/lesgroepen. We accepteren geen racisme, seksisme, pesten en soortgelijk gedrag: Dit blijkt uit lesbezoek, bt-gesprekken, panelgesprekken en f.gesprekken.
...
4.Nascholing
A. Teamnascholing
Team BBHV wil ook dit jaar een speerpunt maken van persoonlijk leren met invloed op het primaire proces. Als team hebben we vier teammiddagen. We verwachten op die middagen alle collega's ook zij die op die dag niet op school werken.
...
31/10
Tijdens deze teammiddag willen werken aan teambuilding. Wie zijn we en wie willen we als team zijn, ook naar elkaar toe. Hoe kunnen we elkaar ondersteunen, welke regels/afspraken vinden we belangrijk.
10/12
Tijdens deze teammiddag gaan we nadenken over veiligheid in de lespraktijk aan de hand van casuïstiek en rollenspel.

Uit de wijze waarop beleid veelal tot stand komt blijkt dat het bestuur wel degelijk het beleid voert dat personeelsleden hierbij betrokken worden. Ook bij de Beleidsnotitie homoseksualiteit is dat gebeurd: hierover is vooraf gesproken met – onder andere – mentoren en docenten.

De notitie homoseksualiteit spreekt vrij uitvoerig over de rol van de docent en handelingsperspectieven, onder meer op pag. 8-9, waarvan een gedeelte wordt geciteerd:

1.In de lessen godsdienst, maatschappijleer en biologie wordt aandacht gegeven aan seksualiteit, en daarmee ook aan homoseksualiteit. Dit moet besproken worden met de secties. De directie neemt hierin het voortouw.
2.Wanneer het omgangscontact aan de orde komt, wordt besproken dat je niet discrimineert; dit is onder andere ook dat je geen moppen/grappen maakt over homoseksualiteit (brugklas).
...
4.Door de mentor/tijdens het mentoruur wordt het thema homoseksualiteit opnieuw aan de orde gesteld. De insteek is dat mensen met een homofiele gerichtheid zich op onze school veilig moeten voelen en dat homovijandigheid een vorm van discriminatie is en om die reden ontoelaatbaar. Dit dient opgenomen te worden in de taakomschrijving van de mentor.
...
De school streeft naar een klimaat waarin personeel en leerlingen op een goede manier met elkaar omgaan en iedereen zich veilig en geaccepteerd voelt. ...
In onze school hoeft niemand alleen te worstelen met zijn probleem. Ook homofiele gerichtheid moet voor iedereen bespreekbaar zijn. Het bespreken van de homofiele gerichtheid van een personeelslid of leerling gebeurt alleen wanneer en waar de betrokkene dat zelf wil en binnen de kaders van de school. ...
Een leerling kan vragen rond eventuele homofiele gerichtheid bespreken met de contactpersoon of met de mentor. In die gesprekken wordt de leerling zo nodig doorverwezen naar interne of externe hulpverleners. De school raadt leerlingen in principe altijd af nu al uit te komen voor

hun homofiele gerichtheid. Wij zijn van mening dat jongeren hier niet te snel in moeten zijn, omdat zij nog volop in hun identiteitsontwikkeling zitten. ...

Er is ook aandacht voor de toerusting van docenten, met name van mentoren, zoals hierboven al benoemd. Niettemin is begrijpelijk dat er docenten zijn die zich nog onvoldoende bekwaam voelen op dit punt. Bestuur en directie hadden ook om die reden het deskundigheidsbevorderingstraject uitgezet.

De conceptrapportage benoemt ook dit traject, dat door corona een jaar lang helaas stil moest liggen. Maar dit neemt niet weg dat het bestuur bezig was om aanvullend beleid uit te rollen, mede ook over de rol van docenten en handvatten voor docenten. Het feit dat dit vertraging heeft opgelopen brengt nog niet mee dat het bestuur niet voldoet aan de norm. Die impliciete redenering uit het conceptrapport is niet te volgen.

Verder wordt in het conceptrapport benoemd dat mentoren en docenten aangeven dat er binnen school zeker aandacht is voor hun toerusting, coaching, professionalisering d.m.v. videocoaching).

De conclusie dat op dit punt (de rol van personeel bij ontwikkelen en uitvoeren van sociaal veiligheidsbeleid) geen beleid wordt gevoerd is dan ook in het licht van de praktijk niet houdbaar. Aan de wettelijke verplichtingen (art. 24 en 32e WVO) wordt voldaan. Iets anders is dat er nog verbeterpunten zijn aan te wijzen en daar willen we graag aan werken.

5. Kerndoelen

Zoals hierboven al benoemd krijgen de leerlingen uit klas 1-3 mentorlessen uit Be-loved. De bedoeling was - zoals gebruikelijk - om dit te laten starten met een bijeenkomst met mentoren en ouders met een externe deskundige over seksuele vorming, waaronder homoseksualiteit. In 2020 kon deze bijeenkomst helaas geen doorgang vinden. Qua mentorlessen over dit thema is ervoor gekozen dit niet digitaal te doen, maar zo spoedig mogelijk weer op te pakken zodra de leerlingen weer op school waren. Afgelopen maanden is dit daarom opgepakt door de mentoren – ook die van de klassen 1-3 in Zaltbommel.

Extra vervelende omstandigheid is dat 10.2e [redacted] en het niet mogelijk bleek om tijdig en afdoende deze vacature op te vullen, waardoor er bij biologie veel lesuitval is geweest in 2020-2021. Ook het thema seksualiteit is daardoor nog niet behandeld bij dit cohort van leerjaar twee. Vanwege het belang dat we aan dit thema hechten zal de behandeling hiervan worden ingehaald (met voorrang op de voor later geplande lesstof), nu alle leerlingen weer naar school kunnen gaan.

Er is dus geen sprake van een hiaat in de lessen hierover, maar met name een corona-achterstand in het geven van de geprogrammeerde lessen.

Daarnaast lijkt in het conceptrapport op dit punt sprake van een onjuiste wetstoepassing. Er zit een verschil tussen de verplichting om dekkend aanbod te programmeren (11c) en het plannen en realiseren van de onderwijstijd (6g). Zie hieronder twee citaten uit Kamerstuk 30 323 die duidelijk maken dat het gaat om het geprogrammeerde aanbod:

> Toelichting (30 323, nr. 3):
> "Het bevoegd gezag van een VO-school moet een in schooltijd verzorgd samenhangend onderwijsprogramma voor de eerste twee leerjaren opstellen."
>
> Nota nav verslag (30 323, nr. 6):
> "Het wetsvoorstel bevat de verplichting voor scholen om geordende gegevens bij te houden over de geprogrammeerde onderwijstijd en de inzet van eventuele vrijkomende uren."

Er kan geen discussie zijn over het feit dat de Gomarus een dekkend aanbod heeft, want de methode Be-Loved is bewust gekozen om een uitgebreid pakket op dit thema te hebben.

Wat betreft de realisatie is er in 2020 en 2021 heel veel niet mogelijk geweest, maar daarop zal de handhaving van de Inspectie niet gericht zijn. Dat zou ook niet stroken met de toezichtslijn die gekozen is voor de coronaperiode, waarbij niet op onderwijstijd en resultaten wordt beoordeeld. In februari 2021 waren de mentoren al geïnstrueerd om in de loop van dit seizoen deze lessen voor deze leerlingen alsnog op te pakken. Deze benadering past bij de aanpak inzake lesuitval zoals afgestemd met de medezeggenschapsraad, conform de verwachting van de wetgever. Overigens is de wetgever met de nieuwe kaders inzake de realisatie van de onderwijstijd bewust afgestapt van een detaillistische controle op het niveau van individuele leerlingen en klassen. De zeer specifieke realisatietoets in het conceptrapport mist een wettelijke grondslag.

<u>Conclusie</u>
Het juridisch oordeel over de kerndoelen is ernstig. Als het waar zou zijn, dan zou dit zeker een herstelopdracht rechtvaardigen. Echter, gelet op de achtergrond van datgene wat de onderzoekers hebben gehoord tijdens de gesprekken, is deze conclusie geheel niet houdbaar. Alleen omdat een groepje leerlingen in Zaltbommel een deel van de lesstof niet aangeboden kreeg –door de corona-omstandigheden – kan niet worden geoordeeld dat school niet aan de kerndoelen voldoet. Het aanbod dat school aanbiedt, is immers wel degelijk dekkend. Dit oordeel is temeer niet juist, nu dit achterblijven verband houdt met de perioden van thuisonderwijs en de mentoren zoveel mogelijk dit seizoen de lessen nog zullen geven.

Het bestuur ziet het aandachtspunt om ten aanzien van het kerndoel seksuele vorming alle kern-lesstof in alle omstandigheden aan alle leerlingen aan te bieden. Er kan in deze situatie echter niet van een onrechtmatige tekortkoming worden gesproken.

6. Besteding

Na afloop van het onderzoek op locatie is er enige correspondentie gevoerd over het aspect van de coulance-uitkering aan de oud-leerlinge. Daarbij is zijdens de school een juridische

analyse overgelegd, waarvan de conclusie luidt dat geen sprake is van een onrechtmatige besteding.

De conceptrapportage gaat op deze analyse niet specifiek in. De motivatie voor het oordeel dat de coulance-uitkering niet-rechtmatig was, luidt: het incident ging over het 'opsluiten' van de leerlinge en had daardoor niets te maken met de onderwijs- of de zorgtaak van de school; daarom had de uitkering ook niets te maken met de onderwijstaak van de school.

Deze redenering overtuigt echter niet (zeker niet in het licht van de genoemde analyse die ook als **bijlage** bij dit schrijven wordt gevoegd). Het is onmogelijk verdedigbaar dat het gesprek met de leerlinge en haar ouders niets te maken had met de onderwijs- of zorgtaak. 10.2.e [redacted].

7. Overige punten

Voor de volledigheid benoemen we enkele punten die in het licht van de conclusies niet zozeer bepalend zijn maar wel correctie behoeven.

- Het aantal leerlingen van de school bedraagt geen 1263 (dat is alleen de vestiging Gorinchem) maar 1776.
- In het conceptrapport wordt melding gemaakt van "signalen van enkele uitlatingen van leraren die strijdig zijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat". Dat is ernstig. Kunt u aan het bestuur aangeven wat de aard is van de signalen en van de uitlatingen?

---

[4] Het voorbeeld van het Avicenna college laat zien dat er een grote bestedingsvrijheid ligt bij de schoolbesturen - zij moeten de afweging en inschatting maken.
Antwoorden op de vragen van het lid Michon-Derkzen (VVD) , 12 mei 2021:
"De inspectie constateert dat achteraf op basis van voortschrijdend inzicht wellicht andere beslissingen genomen zouden zijn. De onderwijsbekostiging kent echter een grote mate van bestedingsvrijheid. Het is aan het bevoegd gezag om te bepalen, binnen de grenzen der wet, waar de bekostiging aan wordt besteed. De inspectie heeft in haar rapport niet geconstateerd dat er sprake was van onrechtmatige uitgaven."
Rapport Avicenna:
"Daarbij zijn forse bedragen uitgegeven voor interim personeel dat in de praktijk nauwelijks arbeid verricht heeft. Het betreft een totaal bedrag van € 141.688,22 voor de inhuur van leiding, € 42.545,12 voor inhuur van tijdelijke docenten en € 62.165,85 aan toelages voor het eigen personeel. In totaal bijna een kwart miljoen euro. Deze bestedingen hebben echter niet bijgedragen aan het verzorgen van onderwijs voor de leerlingen."
"Er zijn ook tekortkomingen in de personeelsadministratie geconstateerd die betrekking hebben op betalingen in augustus 2020. Dit betreft bevorderingen en bonussen voor een deel van het personeel die voor deze periode vastgesteld zijn en waarvoor in de personeelsadministratie geen onderbouwing terug te vinden is."

- Op pagina 2 wordt als tweede alinea in de samenvatting vermeld dat het incident uit 2016 niet in 2020 met de Inspectie is gedeeld. Bij dit bezoek is het thema sociale veiligheid, of klachten of incidenten ook niet of nauwelijks aan de orde geweest. De passage suggereert dat er een bepaalde verplichting zou zijn om dit pro-actief te melden, maar daarvan is geen sprake. We verzoeken daarom deze vermelding achterwege te laten, of anders te plaatsen bij de onderzoeksopzet of in een voetnoot.

- Op pag. 23 wordt gesproken over lesmateriaal, waarin een stelling voorkomt over homoseksuele rechters. Het betreft hier echter geen eigen ontwikkeld lesmateriaal, maar de methode *Thema's Maatschappijleer* van Essener, die op allerlei (ook niet-christelijke) scholen wordt gebruikt. Bovendien spreekt de stelling niet over homoseksuele rechters, maar over de vraag of de geaardheid van een rechter in een specifieke zaak zijn onpartijdigheid kan beïnvloeden. We verzoeken daarom deze toch wat suggestieve vermelding in het rapport achterwege te laten.

Slot

Aan u wordt op de bovenstaande punten het beleefd maar heel dringend verzoek gedaan om de conclusies te heroverwegen en aan te passen.

Overigens doet de uiteenzetting in deze brief – zoals we een en andermaal hebben benadrukt - niets af aan de voornemens om aan verbeterpunten te werken. Over de manier waarop we dat willen doen, gaan we graag met de Inspectie in gesprek. Globaal (niet-volledig) denken bestuur en schoolleiding in elk geval aan de volgende aspecten:

- Het beleid inzake de sociale veiligheid van kwetsbare leerlingen uitgebreider en gerichter in documenten opnemen, en de rol en ondersteuning van docenten daarbij.
- Het beleidsdocument inzake homoseksualiteit worden de passages over het inlichten van ouders verhelderd.
- In de organisatie zal duidelijk gecommuniceerd worden dat casus en/of klachten die raken aan seksualiteit altijd zo spoedig mogelijk worden gerapporteerd aan de bestuurder.

Enkele acties die inmiddels uitgezet zijn (vooruitlopend op een omvattend en gericht verbeterplan):
- Het hierboven genoemd onderzoek van DUO naar de veiligheid op school;
- Het uitnodigen van oud-leerlingen om met bestuur en directie over hun ervaringen in gesprek te gaan;
- Een gesprek met de GGD om te bespreken wat zij mogelijk te bieden hebben.